

Biblioteca Municipaliului Deva
SALA DE LECTURĂ

3
'71

FLACARA

ANUL XX
NR. 815
16 IANUARIE 1971

NOI TREPTE ÎN PROGRESUL ȚĂRII

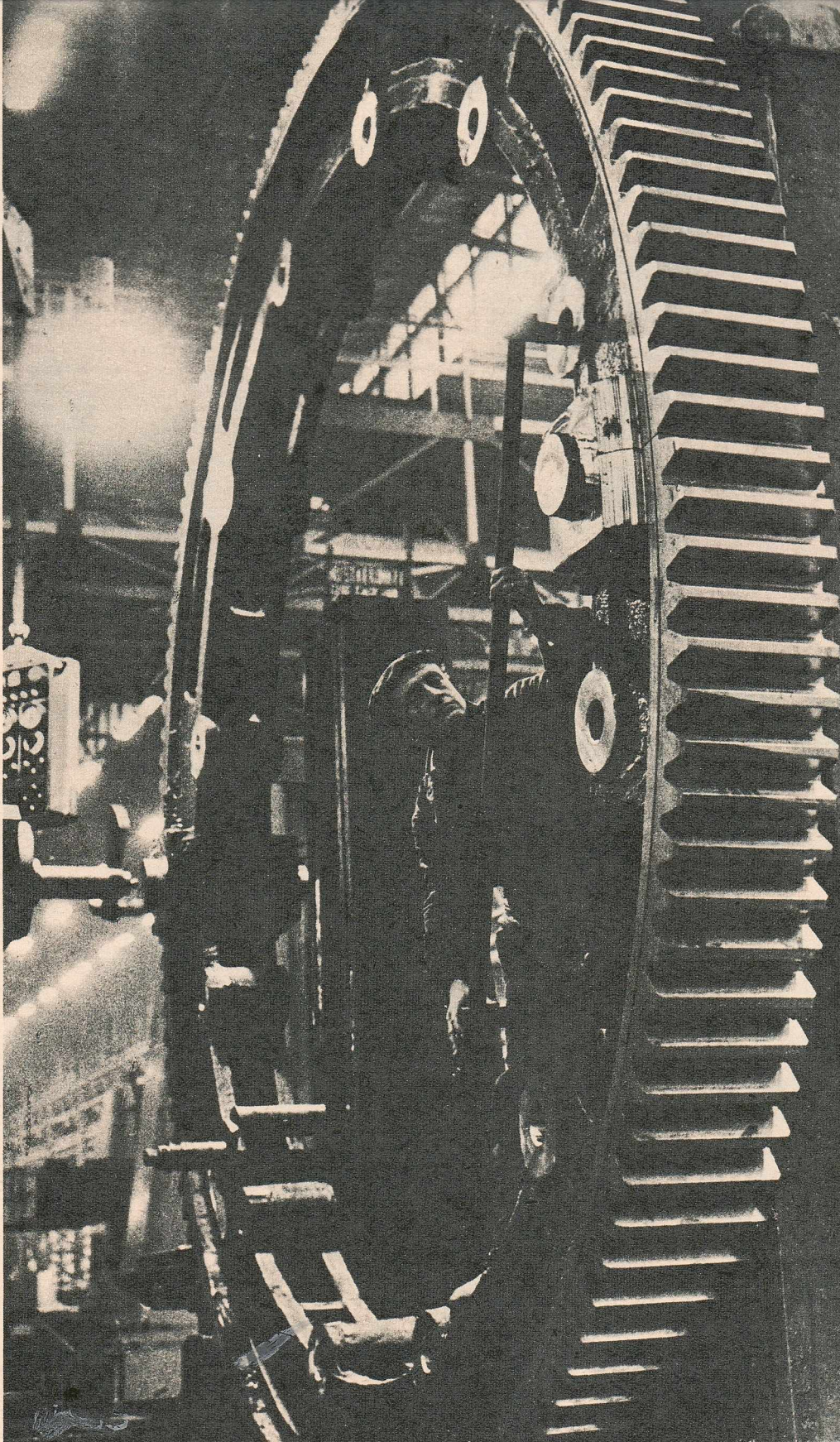
Anul 1971 inaugurează încă o perioadă hotărâtoare în dezvoltarea națiunii române și în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, ale cărei coordonate au fost definite cu clarviziune profund științifică de programul adoptat de Congresul al X-lea al P.C.R. Noul plan cincinal înseamnă înainte de toate îmbogățirea politicii economice de creștere, bazată pe ritmuri înalte și pe primatul industrializării, cu noi coordonate rezultate din deplasarea centrului de greutate spre laturile calitative și factorii intensivi ai dezvoltării. Nivelul și proporțiile pe care le-au atins economia românească obligă să se abordeze problemele ritmului dintr-un unghi nou. De aceea în actualul cincinal eforturile vor fi îndreptate în direcția perfecționării structurilor industriale, a dezvoltării rapide a ramurilor de bază — energie electrică, construcție de mașini, chimie. Ritmurile înalte de creștere vor fi structurate pe exigențele impuse de revoluția tehnico-științifică contemporană. Se vor investi în actualul cincinal 540 miliarde lei mai mult decât în întregul deceniu 1961-1970. Producția industrială va spori într-un ritm mediu anual de 10-11 la sută; iar venitul național va crește cu 10-11 la sută.

Cît privește planul pe anul 1971, trebuie să subliniem caracteristica lui esențială: ridicarea calitativă a activității economice în toate domeniile. Aceasta înseamnă sporirea productivității muncii, îmbunătățirea calității produselor, reducerea cheltuielilor materiale, sporirea eficienței economice, larga diversificare a produselor. Proporția dezvoltării economice reclamă asigurarea necesităților crescînde de metal. Planul prevede o producție de oțel de 6,7 milioane tone, dintre care o pondere însemnată o dețin oțelurile speciale. Industria constructoare de mașini va cunoaște o dezvoltare prioritară, cu un ritm de 13 la sută, ea avînd menirea să mențină dinamismul și modernizarea întregii producții materiale. Trebuie subliniată orientarea acestei ramuri spre sectoare de înaltă tehnicitate, cum este cea de aparate electrice de măsură și control și mijloace de automatizare, a căror creștere este estimată la 29 la sută, sau cea a producției de utilaje tehnologice pentru industria chimică, prelucrarea țiteiului, stufului etc., care va crește cu peste 35 la sută.

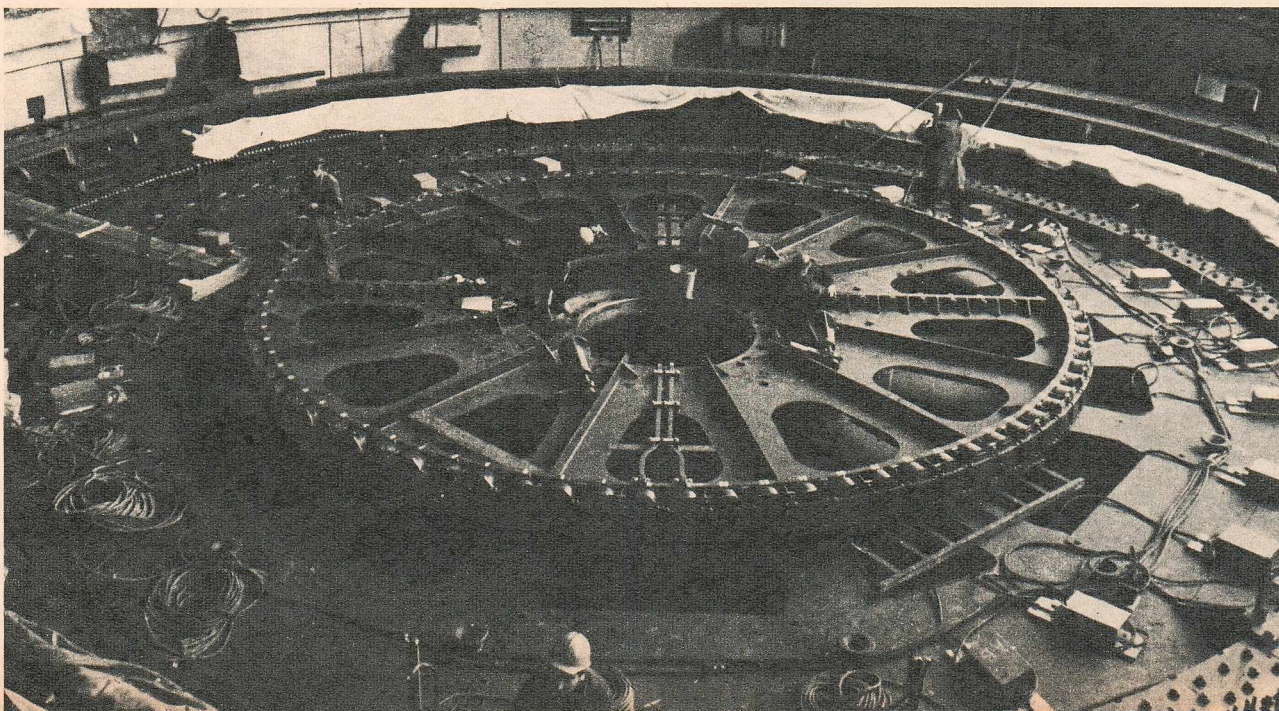
Planul prevede sarcini mari pentru dezvoltarea agriculturii. În vederea creșterii producției agricole și a modernizării bazei tehnice a acesteia, în anul 1971 se alocă agriculturii, din fondurile centralizate ale statului, aproape 10 miliarde lei, la care trebuie adăugate 4,5 miliarde lei investiții din fondurile proprii ale cooperativelor agricole de producție. În efortul de diversificare a produselor de mașini agricole vor fi asimilate încă în acest an noi tipuri de aspersoare și patru tipuri de agregate de pompare de mare capacitate. De altfel modernizarea producției și ridicarea calității mărfurilor domină toate sectoarele economiei naționale. Se estimează că în anul 1971 valoarea produselor noi și modernizate va reprezenta 11,5 la sută din producția totală a industriei.

Economia românească își propune sarcini importante în actualul cincinal. De aceea ridicarea la un nivel superior a economiei pune în fața tuturor sarcini deosebite și o participare activă.

Inceput de an pe șantierul Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier. Eveniment de seamă: a fost efectuată operația de introducere în interiorul statorului a rotorului celui de-al patrulea generator electric. Operația de mai sus, efectuată în avans față de grafic, a permis trecerea într-un timp cît mai scurt la fazele următoare ale lucrărilor de montaj. Merită a fi menționat faptul că principalele părți componente ale hidroagregatului nr. 4, aflat în momentul de față în curs de montaj, sînt realizate în țară, de către Uzina constructoare de mașini de la Reșița.

◀ Zilele acestea a fost dată în funcțiune Uzina de prelucrare a aluminiului din Slatina. Capacitatea instalată pentru prima etapă de dezvoltare a uzinei este de 12 000 tone țevi de irigație și 6 500 tone produse extrudate trase. Pentru dezvoltarea ulterioară a uzinei slătineni diverse întreprinderi din țară lucrează la utilajele care vor fi montate în lunile viitoare. În fotografie: la «Progresul»-Brăila se execută o uriașă roată dințată pentru noua uzină de la Slatina.

Vizitind halele uzinei «1 Mai» din Ploiești și constatînd rezultatele acțiunii de modernizare a diferitelor secții, tovarășul Nicolae Ceaușescu felicită pe cercetătorii și proiectanții reputației întreprinderi petroliere pentru succesele înregistrate.

În drum spre municipiul Ploiești, un scurt popas în comuna Păulești, unde un grup de tinere și tineri îmbrăcați în costume specifice locului fac conducătorilor de partid și de stat o călduroasă primire.

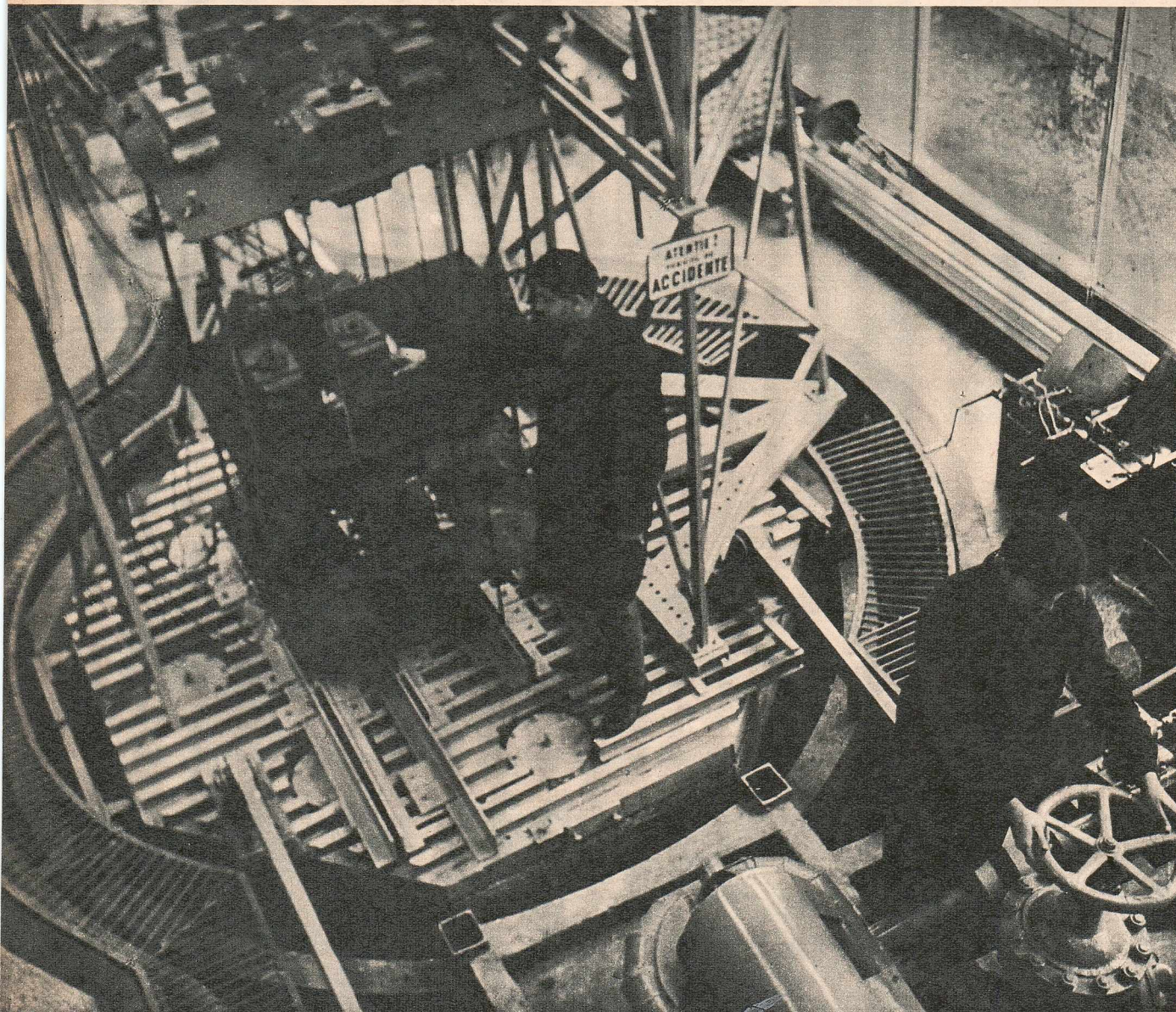
VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN JUDEȚUL PRAHOVA

La scurtă vreme după vizitele de lucru întreprinse în județele Brașov și Sibiu, marți, 12 ianuarie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, însoțit de tovarășii Gheorghe Pană, Maxim Berghianu, Manea Mănescu, Petre Blajovici și Vasile Patilineț, a efectuat o nouă vizită de lucru, de data aceasta în județul Prahova. Străbătînd localitățile Azuga, Bușteni, Poiana Țapului, Sinaia, secretarul general al partidului s-a întîlnit din nou cu factori de conducere și colectivele de salariați la locul de producție, la Uzina de mecanică fină din Sinaia, uzina mecanică «Neptun», Întreprinderea pentru reparații de utilaj electric (IRUE) și Uzina mecanică din Cîmpina, Uzina mecanică-Plopeni, Uzina de utilaj chimic și uzina «1 Mai»-Ploiești. În discuțiile purtate cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a abordat probleme dintre cele mai importante pentru buna desfășurare a activităților economice din unitățile vizitate, indicînd, cu clarviziune, măsurile adecvate, necesare realizării indicilor de plan. Interesîndu-se îndeaproape de condițiile de viață ale muncitorilor prahoveni, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ilustrat, încă o dată, grija statornică a partidului și statului nostru pentru bunăstarea și înflorirea generală a întregului popor, a României socialiste.

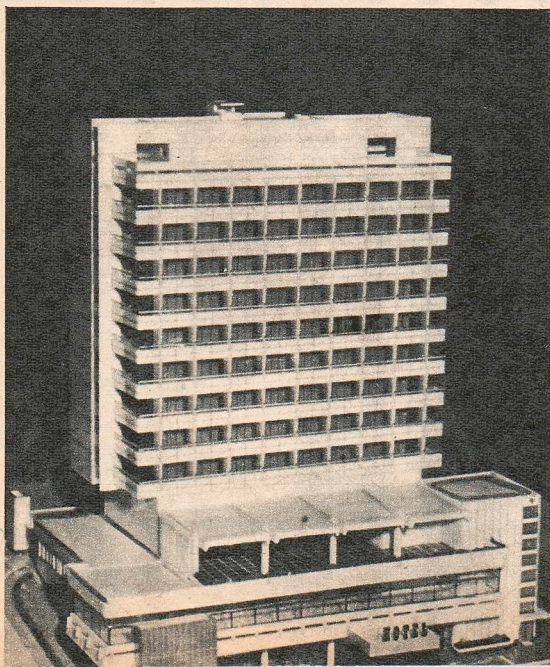
În timpul vizitei la Cîmpina, o mare și entuziastă mulțime de oameni a ieșit în întîmpinarea conducătorului iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

La Iași, în cadrul stației de încercări seismice funcționează o platformă mobilă de 140 tone forță, una dintre cele mai mari de acest gen din lume. Principiul de mobilitate și construcția sînt rodul muncii de cercetare a inginerilor de la I.N.C.E.R.C. și de la Institutul politehnic. În cadrul acestei stații se experimentează modelele fizice ale construcțiilor la scară mare sau tronsoanele de construcții, la scară naturală. Prin aceste experimentări se urmărește determinarea răspunsului seismic al structurilor acționate, în vederea obținerii unei siguranțe maxime la cutremurele de diferite intensități.

◀ CEA MAI ÎNALTĂ CLĂDIRE DIN TG. MUREȘ

În zona centrală a municipiului Tg. Mureș, a început construcția noului hotel turistic. Edificiul va avea 13 niveluri, atingînd 50 m pe verticală, și va fi astfel cea mai înaltă clădire a orașului.

Corpul principal va cuprinde hotelul cu cele peste 120 de camere, saloanele de recepție, un restaurant de categoria I, un alt restaurant cu autoservire, un cafe-bar, un bar de noapte etc. Saloanele vor fi pardosite cu marmură și mozaic venețian.

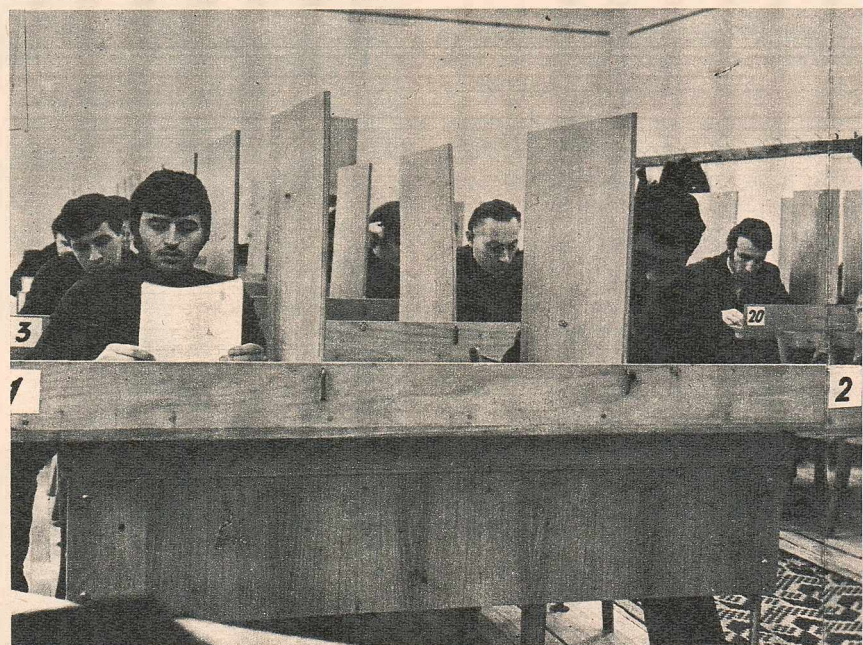

«SĂPTĂMÎNA PATIMILOR»

Naționalul bucureștean pregătește, pentru curînd, premiera spectacolului pe care îl așteptăm, cu răbdare îngerească, încă din stagiunea trecută: «Săptămîna patimilor» de Paul Anghel, în versiunea regizorală a lui George Teodorescu.

FATA CARE A FĂCUT O MINUNE...

...pe scena Teatrului Mic este Leopoldina Bălănuță. Din nou într-o piesă a lui William Gibson (autorul celor «Doi pe un balansoar»). Luptînd din nou cu primejdiile melo-ului și cu lipsa de nerv a textului, Leopoldina Bălănuță a făcut un cuplu de neuitat, cu o micuță și fenomenală actriță în vîrstă de 12 ani, pe nume Dalila Gall. Un spectacol bun, realizat de Ion Cojar și în mod sigur sortit avalanșei de «n-aveți un bilet în plus?»

PROFESORUL ELECTRONIC

Noul aparat «Studex» — conceput, realizat și experimentat cu succes la Universitatea ieșeană (autori Ilie Leizer și David Riemer) — realizează, mulțumită unui ingenios sistem de cablaje și relee selectoare, o strînsă legătură între profesorul-examinator și întreaga masă a studenților prezenți la curs. Primind programul din partea profesorului (program alcătuit

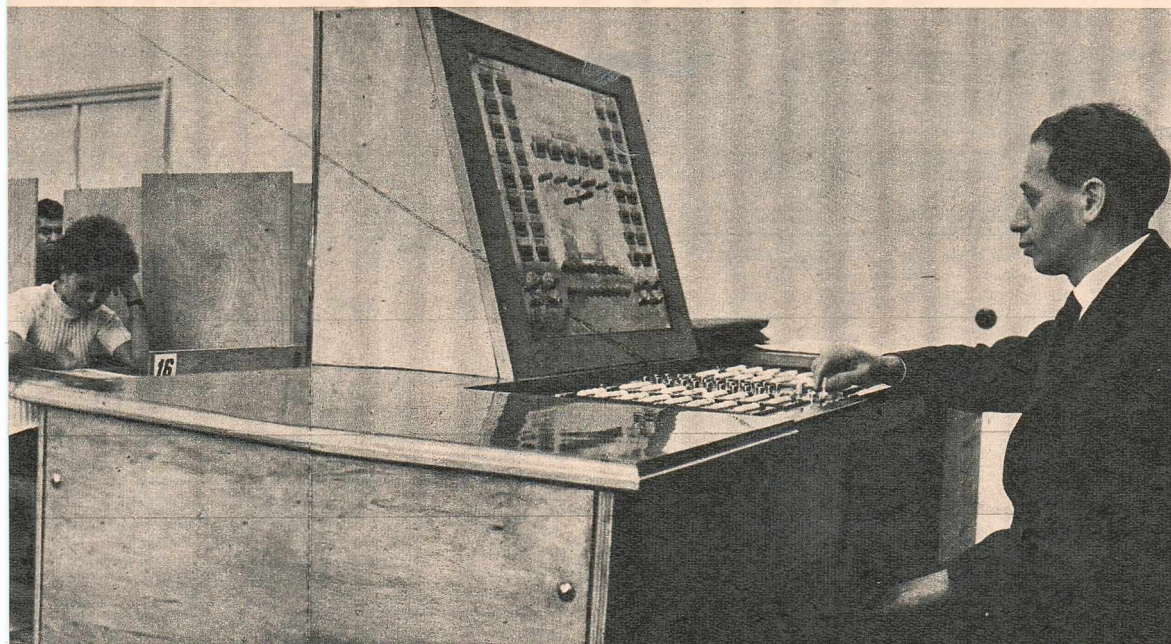
LIA TANCIU — un oaspete al seriilor noastre de telespectatori.

Fotografie de Elena GHERA

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

dintr-o întrebare și cinci răspunsuri virtuale), studentul este obligat să aleagă soluția corectă, apăsând pe unul dintre cele 5 butoane aflate în fața sa. Alegerea se face o singură dată, deoarece celelalte patru butoane se blochează automat imediat după exprimarea opțiunii. Profesorul are de asemeni posi-

bilitatea de a cunoaște într-un timp record nivelul de pregătire al grupului de studenți prezenți în sala de seminar, deoarece aparatul «Studex» înregistrează în trei secunde notele individuale, efectuând totodată și o statistică a valorii cunoștințelor generale.

Adrian ANDRONIC

Merceolog...

Merceolog - principal....

Șef-birou...

Șef-serviciu...

Director...

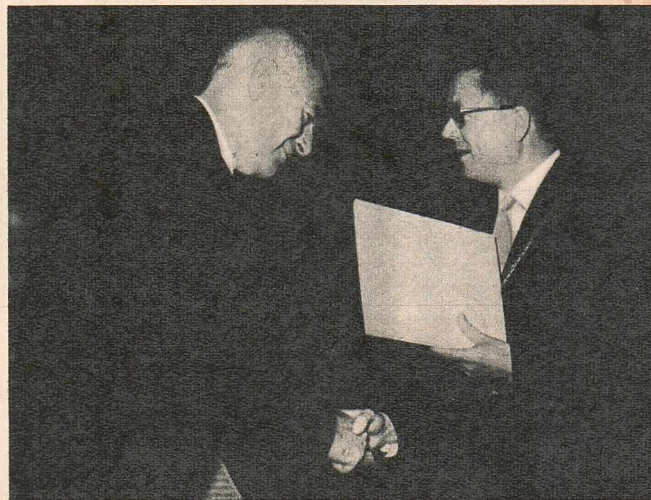
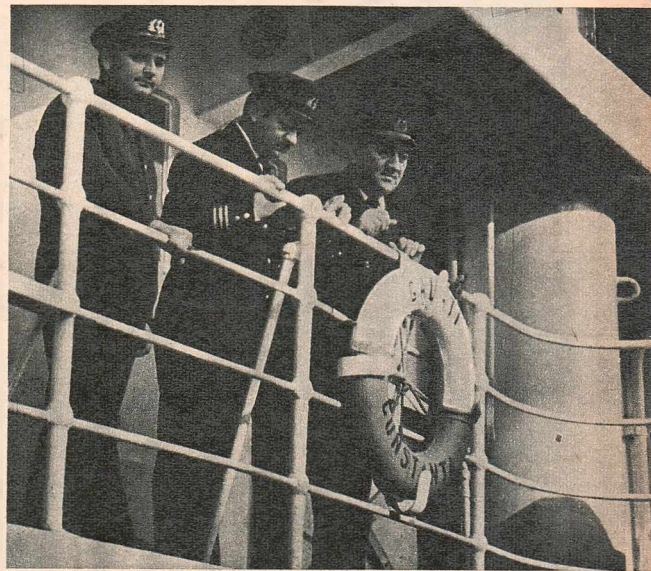

..Merceolog!

lată câteva cifre «rotunde», în stare să vorbească atît despre dibăcia constructorilor, cît și despre măiestria navigatorilor. La 10 ani după botezul apei, cargoul «Galați» a străbătut, în cele 100 de curse ale sale, peste 650 000 km, transportînd 300 000 tone mărfuri. Pavilionul său a fluturat în acest timp în 50 de porturi din Europa, Asia sau America Latină.

Cargoul «Galați» a însemnat pentru echipajul său și o veritabilă școală. Iată un exemplu: actualul șef-mecanic al vasului — Dumitru Stețenco — îmbarcat acum 10 ani ca motorist, a obținut între timp toate brevetele de calificare pe navă. Fotografia noastră vă prezintă cîțiva membri ai echipajului înaintea celei de-a 101-a curse.

PREMIUL „WILHELM LEOPOLD PFEIL“
ACORDAT UNUI ROMÂN

La Universitatea din Freiburg — Republica Federală a Germaniei — a avut loc de curînd ceremonia decernării premiului «Wilhelm Leopold Pfeil», instituit de fundația «Freiherr von Stein» din Hamburg, pentru merite excepționale în domeniul silviculturii.

Atribuit oamenilor de știință care s-au distins în mod deosebit pe acest tărîm, în orice țară din Europa, premiul «W.L. Pfeil» pe anul 1970 a fost decernat unui reprezentant al silviculturii românești, prof. dr. ing. ION POPESCU-ZELETIN, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, membru activ al Academiei de științe agricole și silvice, președintele grupei de lucru IUFRO pentru studiul amenajării pădurilor din Europa.

România este astăzi una din puținele țări ale lumii cu pădurile integral amenajate, operație științifică de mare amploare și de deosebită eficiență în valorificarea «aurului verde», la care prof. dr. Ion Popescu-Zeletin a contribuit cu întreaga sa capacitate în cei patruzeci de ani de muncă pentru dezvoltarea silviculturii moderne a țării noastre.

Premiul acordat de fundația «Freiherr von Stein» constituie, în acest sens, nu numai o confirmare a meritelor sale personale ci și recunoașterea prestigiului de care se bucură silvicultura românească în arena internațională.

Să nu ne amăgim: am fost, sintem și vom fi întotdeauna, față-n față, direct, cu probleme de care depinde existența noastră. L-am amestecat și pe Edip în povestea asta pentru că, la fel cu mine, atunci când a dat ochii cu Sfinxul, era un simplu călător. Remarcați? E încălțat cu sandale de cale lungă, pe umeri are o pelerină bună pentru orice vreme, pe cap o pălărie proteguitoare, largă, alături, un loiaș. Și e așezat pe o piatră, o bornă de pe marginea unui drum.

Cît despre Sfinx, se știe, el terorizează un oraș întreg cu problema pe care o pune și cu jertfa de vieți omenestii pe care «ritmic» o cere.

UN CUMPLIT DEVORATOR DE TIMP

Dezbateră imaginată și scrisă de Nelu IONESCU
cu probe fotografice de Traian PROSAN

ACUZA VICTIMEI:

DU-MĂ ACASĂ, MĂI TRAMVAI!

Ăsta e păcatul meu: sînt una din sutele de mii de figuri umane terse. De biete ființe anonime aduse la același numitor de transportul în comun. Fac parte din

realitate e pe ocolite.

Apoi urmează așteptarea. Mica așteptare, care rar ajunge la 25 de minute. O așteptare, bineînțeles, colectivă, doar nimeni nu-i singur pe lume. O așteptare pasională: «Vine sau nu vine? Ajungem la timp sau n-ajungem la timp?» Orizontul traseului, dinspre care trebuie să apară 84-ul, ori 72-ul, ori altul (fiecare dintre noi îl știe pe al lui) este urmărit cu tensiunea cu care

a «structurii», cum se spune în «Secolul 20». În timp ce toți călătorii normali se ceartă, se împing, își fac mizerii unul altuia și schimbă replici «de la obraz» cu taxatoarea și șoferul, ei bine, eu meditez. Am patru probleme care mă urmăresc, patru probleme pe care le sucesc și pe-o parte, și pe alta în fiecare zi, la dus și la întors, patru probleme de care nu pot scăpa.

tatea dintre noi sintem în cîmpul muncii. Cu alte cuvinte, există un contratimp între noi și fericirea pe roți.

A treia este «problema nervilor și a dezumanizării». Vreau să spun că oameni pe care-i știu pașnici și de treabă, binecrescuți, morali, ei bine, cum urcă într-un vehicul I.T.B. devin subit irascibili, belicoși, grosolani, bătăuși. Noroc mare că miliția nu ne dă voie să purtăm, în tramvaie, autobuze și

categoria celor care își cîștigă piinea muncind șase din șapte zile în marele nostru oraș chemat București. ăsta e cusurul meu, și îmi trag ponosul pe măsură.

Mă scol de dimineață și — să zicem — totul merge bine pînă ajung în stația de autobuz. Sau de tramvai. Sau de troleibuz. N-are importanță cu care încep întii. Ori-cum, le mai schimb între ele ca să ajung la locul unde — potrivit unui contract în respectarea căruia sînt teribil de interesat — muncesc vreo opt ore. Eu încep cu autobuzul, continui cu tramvaiul și apoi cu troleibuzul. La întors, bineînțeles, ordinea e inversă. La alții însă, alții tot ca de-alde mine, ordinea e cu totul alta: încep cu troleibuzul, continuă cu autobuzul și isprăvesc cu tramvaiul. Din cele trei elemente, cele trei mijloace de transport, se pot face, în funcție de punctul de plecare și punctul terminus, toate combinațiile pe care gîndirea matematică le îngăduie. E o chestiune de soartă, deci o chestiune simplă. Însă ar fi exagerat să susțin că toți facem transbordări. Nu! Știu pe unul care merge doar cu autobuzul. 33 de stații nu se mișcă de loc. Pur și simplu stă agățat de una și aceeași bară. E un băftos.

Dar uite că m-am luat cu vorba și m-am cam abătut de la drum. Deci rămăsesem în stația de lîngă casa mea. ăsta e un fel de a spune, pentru că de-acasă și pînă la stația «proximă» fac opt minute, dacă bat pasul țea-păn, ca pe timpul stagiului militar. Și uite că iar am făcut o paranteză. Într-un fel, e explicabil: urmez un drum care și în

urmărim un meci de fotbal crucial.

E o așteptare creatoare, o așteptare educativă: care ne oțelește nervii, mușchii gambelor și șalelor, care ne familiarizează cu idealul sportiv al cursei contra cronometru. E drept, iarna, cînd tovarăsa meteorolog Bușlega anunță scăderi bruște dar îndelungate de temperatură, mai scade, la fel de brusc și îndelungat, și entuziasmul participării la aceste antrenamente forțate, implicate de viața metropolitană. Unii susțin că așteptînd te congelezi și devii reumatic, însă ăștia sînt niște exagerații și niște neinformații care habar n-au de sauna finlandeză și nici că frigul conservă totul, inclusiv nervul sciatic, sinusurile nazale și în general tinerețea și vigoarea. În ceea ce mă privește, sînt împotriva exagerărilor și a ignoranței manifestate tocmai acum, în epoca revoluției științifico-tehnice.

La cei răbdători, visele se transformă în realitate. De aceea mie, pînă la urmă, tot îmi vine mașina. Din clipa aceea nu mai am decît două neliniști: dacă o să oprească în stație (cînd și-a făcut prea-plinul de clienți, firește, n-are rost să mai oprească) și, în ipoteza că oprește, dacă reușesc să-mi pun mărcaș o jumătate din pingea de la dreptul (ori de la stîngul, nu-s mofuros!) pe scara ei. Dacă nu, mai aștept un rînd. În nici un caz două, pentru că nu-s nici prea bleg, nici prea bătrîn, nici prea femeie.

O dată ajuns în mașină, ar trebui să fiu mulțumit: pentru că am mai realizat ceva în viața asta a mea. Dar uite că nu pot fi. Probabil din pricina firii mele păcătoase;

Prima este «problema nasturilor și a ciorapilor». Așa am intitulat-o eu, însă ea cuprinde în realitate cu mult mai multe și mult mai mari obiecte vestimentare. Vezi pălăria ori pantofii, poșetuța cu curelușă lungă ori ochelarii «puși bine» în indiferent ce buzunar, că tot se sparg, și apoi stofele și cusăturile hainelor noastre, ale hainelor noastre cele de toate zilele. Este o problemă care poate nici n-ar fi trebuit s-o amintesc aici, pentru că este atît de legată de urîta parte materială a vieții, încît nici nu știu dacă nu este de-a dreptul meschină. Și apoi, problema asta generează atîta umor, atîtea scene caraghioase ori picante, încît mai că-mi vine s-o consider de-a dreptul tonică și deci o realitate necesară. Ieri, bineînțeles în mașină, o blondă a urcat prin spate cu maxi și a coborît prin față cu mini. La servicii le-am descris colegilor toată... tehnologia procesului acesta transformator și tot restul zilei a fost acolo la noi o veselie ne bună.

A doua este «problema oboselii». Nu știu cum se face, însă transportul de la domiciliu la locul muncii pe mine mă cam sleiește de puteri. Șeful chiar mi-a spus: «Mă, ai fi tu proaspăt înșurat, dar ar fi cazul să nu mai pierzi atîta nopțile!» Să-mi spună el o asemenea vorbă tocmai mie, mie care, după cum a remarcat judicios și nevastă-mea, adorm cu mult înaintea teledurului de noapte. Adevărul e că, pentru cei transportați în comun, confortul e o noțiune abstractă care devine concretă doar între anumite ore, cînd însă majori-

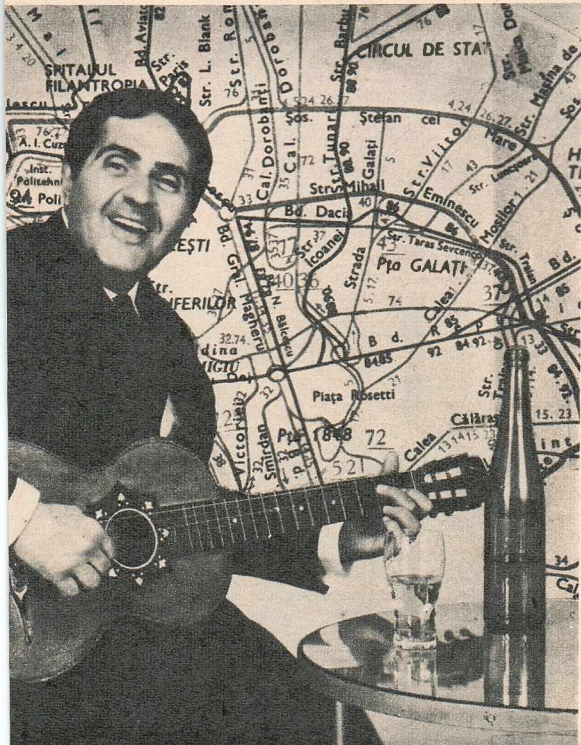
▲
O ființă specială, fiindcă
poate spera la infinit
— oare n-ar putea fi asta
una din definițiile omului?

troleibuze, Colt-uri 45, că altfel westernurile lui Sergio Leone ar fi niște dulci copilării. Am asistat la o scenă cînd o jumătate de autobuz a țipat — în cunoștință de cauză fiind — la un bărbat orb să nu se urce prin față.

A patra este «problema umilinței». Evident, o problemă mai subțire. Știu că numai bine nu-mi pot face astfel de gînduri și totuși mă întreb de ce eu, om cinstit și care îmi vîd de treabă acolo unde sînt chemat s-o fac, trebuie să fiu pus de-a lungul cel puțin a uneia din cele 24 de ore ale zilei mele, într-o situație degradantă? De ce să fiu eu obligat să-mi fac loc cu coatele? De ce să-mi doresc să întirzie vecinul meu (care are și el 3 copii de hrănit ca și mine), și chiar să-l «ajut» cumva la asta, ca să nu întirzii eu? Apropo de «ziua bună se cunoaște de dimineață», de ce să fiu discursat cu regularitate, și luna, și marțea, și miercurea, și joia, și vinerea, și simbăta? De ce nu există pe undeva o comisie care să asigure protecția călătorului, a demnității, a muncii și a hainelor? De pildă, pe la Ministerul Sănătății! Ori pe la Ministerul Muncii! Ori pe la Uniunea sindicatelor!

(Continuare în pag. 23)

apărarea

«Frumos ești București, oraș al viișelor mele...»
Fericii poeții, și în general artiștii! Fericit textierul cîntecului cu pricina! Fericit Gică Petrescu, poate cel mai fidel bard al Bucureștiului! Și vai mie, prozaicul ultrarealist, care nu mă pot desprinde de țările orașului în care trăiesc, vai mie, care nu pot idealiza! Vai mie, care, atunci cînd aud cuvîntul București, văd înaintea ochilor planul unui oraș-caracatiță, care și-a întins brațele cam subțirele și întortocheate pe o suprafață de pămînt dăunător de mare pentru mine, cetățeanul lui.

Pe vremea lui Ștefan cel Mare se spunea:
«În scări, feciorii!»
Azi indemnul s-a modificat:
«Pe scări, băieții!»

CUVÎNTUL APĂRĂRII:

NU DA, FRATE, ÎNAINTE DE A MĂ ASCULTA!

Sînt un ITB-ist oarecare: nici prea mare, nici prea mic — dacă interesează pe cineva funcția. Chestia e alta: că mă simt deranjat și nemulțumit de felul în care a fost învinuit corpul din care fac parte, cei din întreprinderea mea.

Fără îndoială, sînt spuse acolo și lucruri adevărate. Ritmicitatea transportului nostru, de exemplu, e cam departe de a fi ca lumea. Însă, dacă am ajuns să fim judecați, să se țină seama și de greutățile noastre, de problemele noastre. Am să le înșir și eu aici, tot numerotate.

În primul rînd, este «problema orașului moștenit». Ar fi trebuit să-l primim sub beneficiu de inventar. Pentru că orașul ăsta nr. 1 al nostru e cumplit de întins, nejustificat de întins pentru numărul locuitorilor lui și, colac peste pupăză, are o rețea de străzi scurte, înguste, întortocheate, în două vorbe: îi lipsesc marile artere care să-l străbată de la un capăt la altul. Se fac acum strădanii de sistematizare, dar asta implică timp, mult timp. De

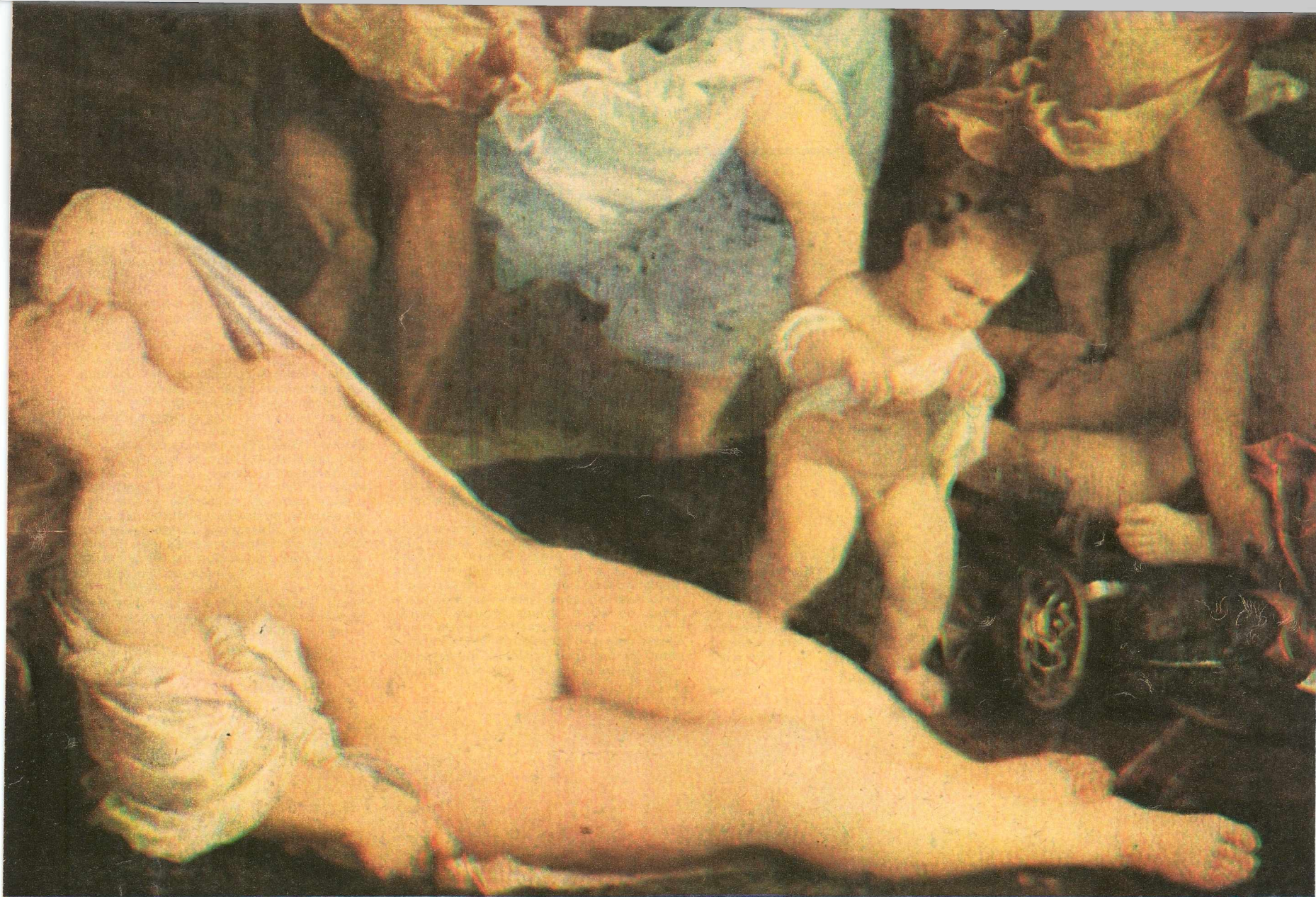
altfel, nici n-ar fi drept să dăm vina numai pe bucureștenii altor generații, pentru că, la început, și arhitecții care au conceput noile cartiere, dintr-un fel de generozitate cam naivă, au plantat blocuri la distanțe neconceput de mari pentru un oraș modern.

Vinovați sînt și cei de la miliție, care nu reorganizează mai repede și mai sever circulația. Oare de ce nu s-a introdus pe marile artere «sensul interzis pentru mica mașină»? Și de ce nu s-au adoptat semne de circulație și indicatoare mai puțin numeroase, mai vizibile, mai semnificative, mai bine amplasate, mai moderne? O «undă verde» continuă ne-ar ajuta enorm să ameliorăm ritmicitatea transportului nostru.

În al doilea rînd, este «problema orei de vîrf». Ora asta să știți că-i blestemată și pentru ITB-iști, ca și pentru călători. Lansăm de-a lungul ei toate mijloacele noastre de transport și totuși nu facem față, și totuși ea rămîne o oră-coșmar. E adevărat, o mare parte din mijloacele de transport ale parcului nostru au îmbătrînit. Un autobuz trebuie să parcurgă 450 000 km în viața lui, și noi avem autobuze (200 la fiecare mie) care au parcurs 1 milion de km și tot mai trag, săracele. Parcul e în curs de reimprospătare, însă nici operația aceasta nu se poate face peste noapte, că-i chestie de parale. Și fiindcă am ajuns la prozaica problemă a banilor, să mai spun unui lucru

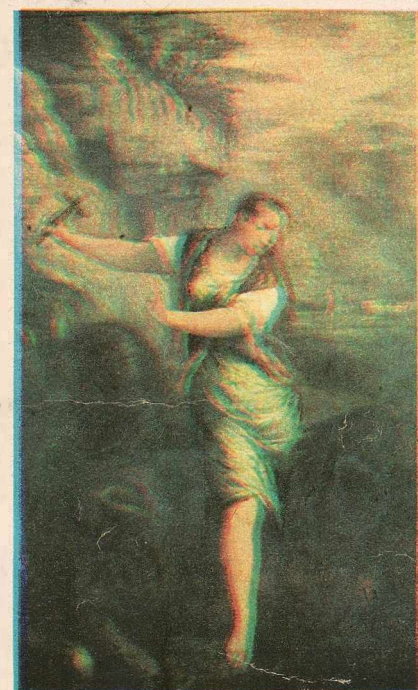
(Continuare în pag. 23)

TIZIANO

**cîteva
tablouri
din
Prado**

Cînd se stîngea, în 1576, la o vîrstă memorabilă — aproape o sută de ani — Tiziano lăsa posterității o operă imensă. Un întreg secol exultă și se zburcă în aceste pinze și poate nu atît prin descrierea și glorificarea unor evenimente, cît mai ales prin felul de a privi lumea, prin spiritualitatea ei. «Tiziano a pictat viața universală», observă Elie Faure, de la trupurile superbe ale femeilor, la imensele întinderi ale existenței întru chipate în atîtea biografii ale privirilor, care nu sînt decît pătrunzătoare oglinzi îndreptate spre abisurile sufletului; de la pămîntul cu arborii și florile sale, la arhitecturile lui; de la marea și cerul universal, la toți atomii rătăcitori, care fac ca marea și cerul să-și unească fără odihnă forțele lor... Prezentul epocii,

trecutul mitic și chiar viitorul, care se ghicește în tranziția armonică a nuanțelor, sînt prezente în opera bătrînului venețian.

Portretele sînt prezentul, lumea aceea contemporană lui. Și ce lume! Demnitarii epocii îl solicită, și nimic nu e mai prețios decît un portret pictat de mîna lui. Francisc I îl cheamă la Paris, dar seniorul pictorilor venețieni îndrăznește să decline invitația, pictîndu-i chipul după o medalie și exprimînd limpede aerul de bețivan și de libertin al regelui. Nu-l va refuza însă pe Carol al V-lea. După ce îl pictase odată la Bologna, împreună cu cîinele său, în 1533, se va duce de două ori la Augsburg. Muzeul Prado păstrează unul dintre tablourile lucrate la

Augsburg, pe cel care-l înfățișează pe Carol Quintul după bătălia de la Mûhlberg: un bărbat obosit, bolnav, copleșit de greutatea armurii, călărînd într-un peisaj fără îndoială încîntător. S-a spus despre portretele lui Tiziano că adeseori se supun emfazei. Poate. Dar dintre mătasurile, catifelele și horbotele care le îmbracă, se ivesc acele fețe care spun totul. Zdrobită de timp, fața papei Paul al III-lea e numai neliniște, teamă și căutare (Muzeul din Napoli); tabloul de la Prado al regelui Filip al II-lea — o față clorotică, ornată de o barbă rară, roșcată — trădează cruzimea. Brocarturile sînt iluzia, chipurile, adevărul...

Legendele mitice sînt trecutul. Coborîte din cerurile

Bacanală (detaliu) — (sus)

Danae (mijloc stînga)

Santa Margarita (mijloc dreapta)

Salomeea (jos)

COTITURĂ PE FRONTUL ANTICANCER

**FORȚELE
COALIZATE = MEDICINĂ + MATEMATICI
SUPERIOARE + ELECTRONICĂ**

de Lionel NIȚESCU

Universul celulei — univers infinit, tulburător, care ascunde încă multe enigme. Este scena luptei nelincelate dintre viață și moarte. Într-o singură celulă se va putea citi, cîndva, întreaga istorie medicală a pacientului. Deocamdată, analiza a doar câteva sute de celule — printr-o metodă foarte nouă, care face apel la calculatorul electronic — furnizează oncologului o armă extrem de eficientă, la care pînă acum cîțiva ani putea doar să viseze.

Vechiului și Noului Testament, zeci de personaje își retrăiesc dramele și chinurile lor pe pînzele lui Tiziano, patetic și melancolic, exaltate de acorduri în roșu, albastru sau oranji, într-o atmosferă simfonică a culorilor. Alte categorii de personaje coboară din miturile Eladei, intruchipînd candidetele și purele visuri ale exuberanței risipite în atîtea ipostaze ale dragostei. «Bacanală» de la Prado a fost pictată pentru o încăpere a ducelui Alfonso de Ferrara, în același timp cu «Sărbătoarea Venerei». «Dornic să cîștige și să se facă cunoscut — povestește Vasari în «Viețile» sale — acesta (Tiziano — n.n.) a pictat cu multă rîvnă două scene... În prima («Bacanală») se află un șuvoi de vin roșu lîngă care stau cîntăreți și muzicanți beți, femei ca și bărbați, ca și o femeie goală, care doarme — atît de frumoasă încît pare vie — precum și alte multe personaje...» Prometeu, Sisif, Andromeda, Perseu, Diana, Venus și Adonis, Europa, Afrodita etc., etc., cortegiul personajelor mitologice trăiesc nemuritoare în pînzele lui Tiziano. Iată o pe Danae...

...Oracolul prezisese regelui Acrisius din Argos că va muri de mîna nepotului său. Și ca oracolul să nu se împlinească, regele o închide pe fiica sa Danae într-un turn, unde nu putea ajunge nimeni. Dar destinul e implacabil. Transformat într-o ploaie de aur, Zeus sosește în iatacul Danaei... Un moment mitologic care a impresionat prin miracolul său spiritele epocii și care a fost pictat de-a lungul a multe secole, înainte și după Tiziano, de numeroși pictori, începînd cu Corregio («Danae, 1530-1532, Galeria Borghese, Roma») și terminînd cu Tiepolo (Danae, 1736, Stockholm), ca să nu amintim decît două extreme în timp. Chiar Tiziano este autorul mai multor tablouri cu acest subiect. Despre cel aflat acum la muzeul din Napoli, Vasari povestește cum l-a văzut împreună cu Michelangelo în 1545, pe cînd Tiziano îl picta la Roma, și despre care Buonarroti a spus o mulțime de lucruri, arătînd că îi plăceau coloritul și maniera acestuia...

Pînzele lui Tiziano, care sînt azi la Muzeul Prado din Madrid, provin din mai multe surse. Unele din ele au fost cumpărate de către Velazquez în a doua sa călătorie în Italia (1649-1650), lucrări printre care se numără și «Danae». Inchiziția spaniolă considera însă nudul feminin ca ceva absolut demonic, și «Danae», împreună cu tablourile altor pictori, urma să fie arsă pe rug... Obscurantismul agresiv nu ținea seama că nudurile reprezentau noțiunea de «frumos» așa cum o concepuse Renașterea, că nudul italian, în speță, nu era în căutarea unui adevăr anatomic, și, chiar cînd nu era într-un tot idealizat și rămînea fidel unui model real, nu respira un verism crud, ci mai degrabă aspira spre un acord de forme perfecte, spre o auto-revelare. Ascunsă la Academia San Fernando, «Danae» a supraviețuit acelei epoci fanatice, învăluită de cea trainică și eternă frumusețe, eternă ca și legenda din care coboară.

C.B.

COTITURĂ PE FRONTUL ANTICANCER

Pe marginea simpozionului de la București: «Cibernetica în biologie și medicină»

Recent s-a desfășurat la București, sub egida Asociației oamenilor de știință din Republica Socialistă România, simpozionul «Cibernetica în biologie și medicină». Reunind practic totalitatea specialiștilor români în această știință de frontieră cu mari promisiuni, simpozionul s-a bucurat și de participarea unor renumiți ciberneticieni, medici și biologi de peste hotare.

Caracterizată drept știința care studiază procesele de comandă și de control în mașini și în organisme vii, cibernetica, încă de la nașterea ei, s-a bazat — am putea spune, prin definiție — pe biologie; la rîndu-i, cibernetica a introdus concepții noi și fecunde în biologie. Astfel, datorită ei — pentru a nu da decât un exemplu — sistemul nervos este considerat azi ca un sistem de «telecomunicații» care poate fi studiat ca orice alt sistem de acest gen.

Interferențele cibernetica-medicină sînt numeroase și — în unele cazuri — neașteptate. Iată de ce organizarea simpozionului de la București, primul de acest gen din țara noastră, apare cu atât mai meritorie. Vom reveni în paginile revistei noastre la această prestigioasă manifestare științifică, cu multiple și surprinzătoare implicații. În cele ce urmează, ne vom mărgini la abordarea, prin prisma ciberneticii, a unei singure probleme de arzătoare actualitate: cancerul.

«Cartea de vizită» a organismului

Pornind de la constatarea că celula este «cartea de vizită» a organismului, dr. HANS-GEORG SCHIEMER, profesor la Facultatea de medicină din Berlinul apusean și director adjunct al Institutului de patologie care funcționează pe lângă această facultate, întrebându-l cele mai moderne mijloace de analiză și de prelucrare matematică a datelor, a pus la punct o tehnică de investigare și de diagnostic de mare interes în lupta împotriva cancerului.

— Dacă v-am înțeles bine, d-le profesor, dv. susțineți că într-o celulă se poate citi istoria medicală a pacientului? — I-am întrebat pe prof. Schiemer.

— Deocamdată n-am atins acest stadiu, însă cred că în cîțiva ani se va realiza acest deziderat în proporții de 95%. Dar mai întii de toate, trebuie făcută o distincție esențială. Mai bine-zis, să precizăm dacă avem de-a face cu o celulă normală sau — pentru a ne limita la oncologie — cancerosă. În prezent putem identifica destul de ușor locul de proveniență a unei celule normale: ficat, rinichi, splină... De asemenea, metode elaborate în ultimii ani permit să determinăm cu destulă exactitate sexul persoanei respective, iar dacă în loc de o singură celulă analizăm o populație de celule, să zicem 100-200, putem afla și etatea aproximativă — mă refer la vîrsta biologică «adevărată», nu la cea din acte — a individului. Problema se schimbă atunci cînd analizăm celule canceroase. În acest caz, noi nu mai putem fi siguri dacă ea provine din ficat, din hipofiză sau dintr-un mușchi, de pildă. În adevăr, în unele metastaze, celulele afectate dintr-un organ se fixează în altul; într-un anumit sens ele își pierd individualitatea. Singurul lucru pe care-l putem afirma cu siguranță este că ne aflăm în prezența unei celule canceroase, aberante...

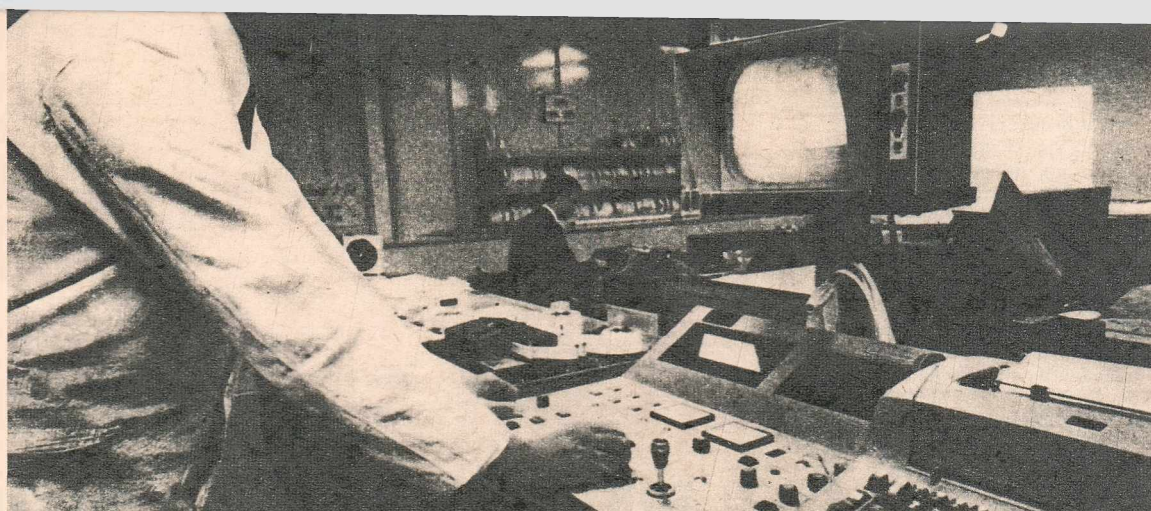
— Deci, iată-ne mai departe ca oricînd de țelul propus: a citi istoria medicală și — în acest context — a prescrie terapia cea mai indicată pornind de la un număr restrîns de celule analizate.

— Ne-am îndepărtat numai aparent de la țelul propus. De fapt problema fundamentală care se pune azi este ca, atunci cînd considerăm o celulă, să depășim faza empirică. Este adevărat, și în prezent orice patologist experimentat poate constata: celula aceasta e normală, cealaltă e anormală — și, în acest ultim caz, el face supoziții asupra naturii bolii. Ceea ce se impune în oncologie este, după părerea mea, trecerea la o fază superioară, la o analiză cit mai exactă și mai multilaterală — implicînd sute și mii de măsurători — a unei populații de doar cîteva sute de celule de la un pacient. Dacă am realiza aceasta, și terapia ar fi mult mai adaptată particularității bolii. Un mare om de știință francez spunea: nu există boli, ci numai bolnavi. Dar, firește, trebuie adăugat: nu există numai bolnavi, există și boli, similarități care trebuie puse în evidență cit mai exact prin metode matematice. Iată și punctul de plecare al propriilor noastre cercetări în domeniul combaterii cancerului.

— Dar unde intervine cibernetica?

Celula canceroasă — un complex cibernetic cu informație alterată

— În fond, celula este un complex cibernetic a cărui activitate este de neconceput fără primirea, prelucrarea, înmagazinarea și transmiterea de informații. Informația necesită un «vehicul», iar în celulă acest rol îl joacă moleculele de acizi nucleici. În celulele canceroase, informația este alterată. Foarte recent s-a elaborat de către Brech (1968) «modelul» cibernetic al «ghidajului» enzimelor. Este un model foarte interesant și el ar putea fi descris în termeni pe care orice inginer cibernetician l-ar înțelege, deși, evident, problema este strict biologică, medicală. Iată interferența medicină-cibernetica în acțiune... Dar n-aș vrea să intrăm în detaliile modelului, ci să mergem mai departe, spre aspectul terapeutic. Cromozomii sînt, în momentul de față, purtătorii de «gene» (substratul material al caracterelor ereditare) cei mai bine studiați. Unii cercetători pun în legătură «perturbarea» cromozomilor 21 cu apariția leucemiei. Vaartai consideră malformațiile cromozomilor 16 răspunzătoare pentru creșterea malignă a celulelor. Or, grație examenelor efectuate cu ajutorul metodelor citometrice de investigare a celulei, noi putem azi măsura cantitatea de acid ribonucleic

«Medicina nu-și mai poate permite să ignoreze matematicile superioare, informatica, cibernetica. Sub ochii noștri se înfăptuiește o revoluție determinată tocmai de aceste întreprinderi care fertilizează științele respective» — ne-a declarat prof. dr. Hans-Georg Schiemer. Este, de fapt, însuși punctul de plecare al cercetărilor sale, cu mari promisiuni în domeniul combaterii cancerului. Pentru a-și pune la punct metoda, oncologul a urmat un curs de programare. Un semn al timpului...

(A.R.N.), acid dezoxiribonucleic (A.D.N.), albumină, schimbul de substanțe etc. dintr-o singură celulă.

— Așadar, un «inventar» al celulei.
— Exact. Este de altfel elementul de bază al sistemului pe care-l preconizez.

— Dar și înainte se făceau examene celulare...
— Da, dar analizoarele ultramoderne permit detectarea unei bilionimi de gram de substanță! Aceasta pe plan cantitativ. Calitativ, noutatea constă în elaborarea unui sistem de măsurare foarte complex, în multitudinea planurilor de observație structurale și funcționale, care formează un adevărat mozaic. Eu și colaboratorii mei am elaborat un asemenea sistem complex la Institutul de anatomie patologică din Heidelberg în anii 1966-1969. Un microspectrofotometru universal măsoară absorbția în celulă a luminii vizibile și ultraviolete. Prin acest procedeu putem «inventaria» de pildă cantitatea de A.D.N. și de A.R.N. în citoplasma și nucleul fiecărei celule, și apoi repeta operația la 50, 100 sau 200 de celule de la un același bolnav. Acest «recensămînt» amănunțit al unei populații întregi de celule este alt de complex incît ar fi de neconceput fără ajutorul unui calculator electronic anume programat.

Programe, programe...

— Evident, programarea nu o puteau face decât medicii. Deci ei au trebuit să se «recicleze», să învețe să programeze?

— Întocmai. Eu însumi și un colaborator, Klaczko, am elaborat un program pentru calculatorul institutului nostru, «RPC-4000». Dar trebuie să precizez că «RPC-4000» nu reprezintă decît o etapă intermediară. Datele privind suprafața celulelor investigate, absorbția luminii în nucleu, nucleol, citoplasmă și zonele lui Golgi, precum și alte date sînt trimise pentru prelucrare ulterioară și înmagazinare la un centru de calcul. Rezultatele analizei se inscriu în coloane nesfîrșite de cifre: «istoria» a 100-200 celule ale unui singur bolnav se oglindește în circa 2600 parametri. Se obține astfel un «diagnostic» într-o formă cu totul nouă, necunoscută acum 3-4 ani.

— Poate intrăm într-o nouă etapă, de matematizare a medicinei?

— Este prea devreme s-o afirmăm. În orice caz, pot să vă informez că de 2-3 ani s-au elaborat și alte programe similare pentru computere medicali: programul de diagnostic Langreder, programul de cardiologic, programele lui Sandritter (1970) și Wied (1968) etc. Clinica universitară din Tübingen experimentează în momentul de față un sistem de diagnostic și terapie controlat de un calculator «IBM-1800». În acest context merită menționat și proiectul unei clinici — pe această bază — la Palo Alto, California. Firește, nu toate aceste utilizări ale calculatoarelor au în vedere conceptul de analiză celulară așa cum l-am expus aci, ci abordează cercetarea maladiilor din multiple puncte de vedere. Eu personal m-am ocupat numai de un singur aspect, acela al analizei celulare în legătură cu lupta împotriva cancerului.

— Lungile coloane de cifre pe care vi le furnizează

ordinatorul sînt numai un material brut. Ce urmează?

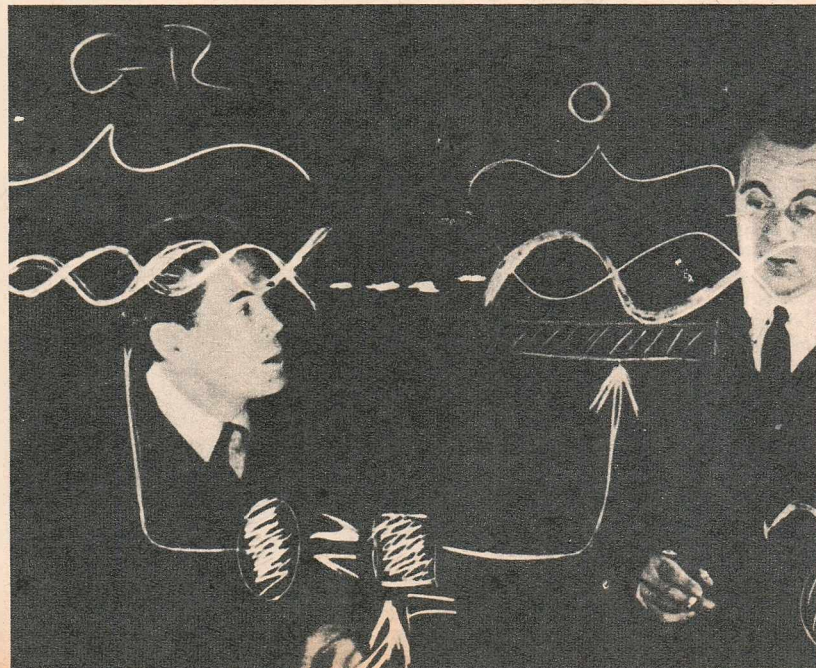
— Interpretarea lor medicală pe baza unor cunoștințe avansate de statistică matematică. Se stabilesc corelații, curbe de regresii ș.a.m.d., și în acest mod, după «citirea» diagramelor și stabilirea particularităților foarte fine ale tumorii respective, indicațiile terapeutice devin mult mai precise. Astfel oncologul poate spune radiologului cu ce fel de raze să bombardeze tumoarea («tari» sau «slabe»), ce medicament este mai nimerit (poate unul antimetabolic, poate unul antimitotic) etc. etc.

Pentru bolnavul de plasmacitom, interrelația medicină-matematică nu a fost o problemă teoretică

— Ideile dv. — care, firește, se oglindesc și în comunicarea dv. la simpozionul de la București — au fost verificate în practică sau se află în stadiu de «gestație»?

— Să vă dau un caz care m-a impresionat profund. Am cercetat cu această metodă cîteva sute de celule dintr-o tumoare plasmacitom. Nu-l văzusem niciodată la față pe pacientul atins de această formă de cancer care distruge măduva osoasă, duce apoi la nefrită și are de obicei un sfîrșit fatal. După ce calculatorul și-a făcut «datoria» și am obținut curbele respective, mi-am amintit de un caz similar întîlnit cu circa trei luni în urmă: liniile coincideau! Această similitudine a sugerat și o anumită terapie: medicamente cu acțiune asupra citoplasmei, nu asupra nucleului. Trebuie să precizez că pe atunci sistemul nostru se afla abia în experimentare și deci bolnavii erau tratați după vechile metode. Noi efectuam în mod paralel analizele noastre celulare, fără a interveni în tratament. Aceasta era de înțeles, căci altfel s-ar fi produs perturbarea, deoarece, repet, sistemul nostru nu era încă «rodat». I-am spus totuși asistentului meu: «Dacă bolnavului i se va da un medicament cu acțiune asupra nucleului, mine îl vom vedea pe masa de disecție». Și chiar așa s-a întîmplat! Vă cer scuze pentru acest exemplu cam macabru — îl voi da de altfel și la simpozion — dar el mi se pare elocvent, căci marchează pregnant saltul de la empirism la «matematică», pe care și-l propune să-l realizeze noua metodă. Vreau să subliniez în încheiere, în primul rînd, că nimeni nu se gîndește că aceasta este singura cale de a progresa în lupta împotriva cancerului. Este doar una din căi, și pe acest front dificil nu se poate înainta decît din mai multe direcții concomitent. În al doilea rînd, nu este vorba aci de o descoperire pur personală. Cercetări fructuoase se dezvoltă în paralel, în mai multe țări, pe aceeași linie. Și este normal să fie așa fiindcă medicina nu-și mai poate permite să ignoreze matematicile superioare, informatica, cibernetica. Sub ochii noștri se înfăptuiește o revoluție determinată tocmai de aceste întreprinderi care fertilizează în bloc științele respective. Poate ne vom mai întîlni peste zece ani. Veți vedea — este cel puțin convingerea mea — că ceea ce pare astăzi o îndrăzneală va deveni atunci rutină și că «lectura» de către diagnostician a unor lungi coloane de cifre nu va fi mai neobișnuită decît citirea unui banal buletin de analiză.

Această fotografie a laureatilor Premiului Nobel pentru medicină, Jacques Monod, François Jacob, André Lwoff, îmbracă o valoare de simbol. Cei trei savanți studiază schema cibernetică a «reglării» intercelulare, desenată de ei înșiși... Abordarea cibernetică a proceselor celulare deschide vaste perspective perspective medicinei moderne.

MADE

CINCI ANI
DE MUNCĂ
ȘI DE SUCESE
PRESTIGIOASE

IN ROMANIA

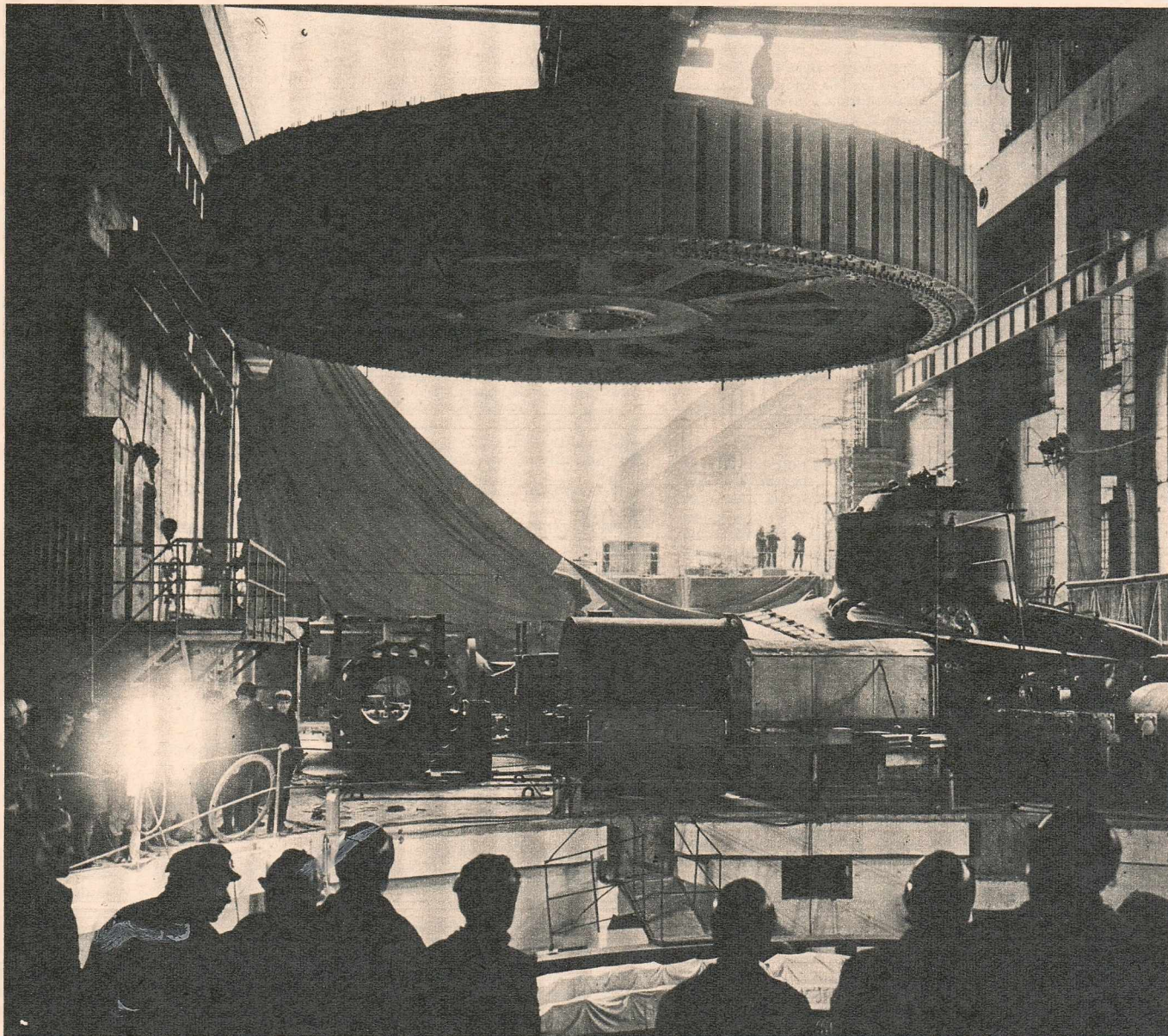
Am pășit cu elan în noul cincinal și e firesc ca ochii să ne fie îndreptați înaintea. Dar aceasta nu înseamnă că putem uita cei cinci ani încheiați, perioada unor grele încercări, dar mai ales a unor mari izbînzi. Sînt anii în care România a făcut pași uriași pe drumul progresului — consemnați de noi cu satisfacții sentimentale dar observați și de comentatorul străin și obiectiv. Succesele înregistrate au demonstrat în modul cel mai concludent, de netăgăduit, justețea liniei generale a politicii partidului îndreptate spre dezvoltarea rapidă a forțelor de producție, perfecționarea vieții economice și sociale, creșterea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii.

Am încheiat cinci ani în care am realizat ceea ce ne-am propus. Am ridicat obiective mărețe, pe măsura valorilor noastre. Nomenclatorul de fabricație al industriei românești s-a îmbogățit cu noi produse de înaltă tehnicitate; s-a diversificat producția bunurilor de consum. O serie întreagă de ramuri industriale au cunoscut un proces intens de valorificare superioară a resurselor naturale, s-a ridicat gradul de prelucrare a materiilor prime, s-a trecut la producerea unor sortimente valoroase din punct de vedere economic.

Instalații și produse pe care altădată le importam cu mari eforturi au devenit în acești cinci ani elemente curente ale industriei românești. Industria noastră constructoare de mașini a crescut mult, atingînd parametrii de nebănuit doar cu cîțiva ani în urmă, ea acoperă într-o măsură tot mai însemnată necesarul de utilaje și mașini.

În același timp, partidul a trasat sarcini concrete de a se lua toate măsurile pentru urgentarea dezvoltării construcțiilor de mașini, pentru a se însuși și produce în țară cea mai mare parte din aparatura și utilajele de înaltă tehnicitate.

Și roadele au fost pe măsura sarcinilor. Imaginile alăturate au darul să ne vorbească printr-un limbaj specific despre ponderea acestui cincinal în istoria industriei românești. Pe fiecare din ele am putea nota ca o inscripție dragă tuturor: s-a născut prin hărnicia și priceperea întregului neam, în timpul cincinalului 1966-1970, așezîndu-se astfel un puternic fundament noii zidiri — cincinalul 1971-1975.

▲
Reșița-Portile de Fier.
Prima localitate
semnează actul de naștere
al celei mai mari piese
montate vreodată
în țara noastră —
rotorul generatorului
care cîntărește 650 tone.
Pentru fabricarea sa
la U.C.M.-Reșița
s-a produs o adevărată revoluție:
hale noi, mașini noi, specialiști noi.
În cel de-al doilea loc —
șantierul hidroenergetic
și de navigație Portile de Fier,
de unde vă prezentăm
imaginea
s-a dat examenul maturității:
turbina a funcționat
de la început
ireproșabil:
apele Dunării
au produs lumină!

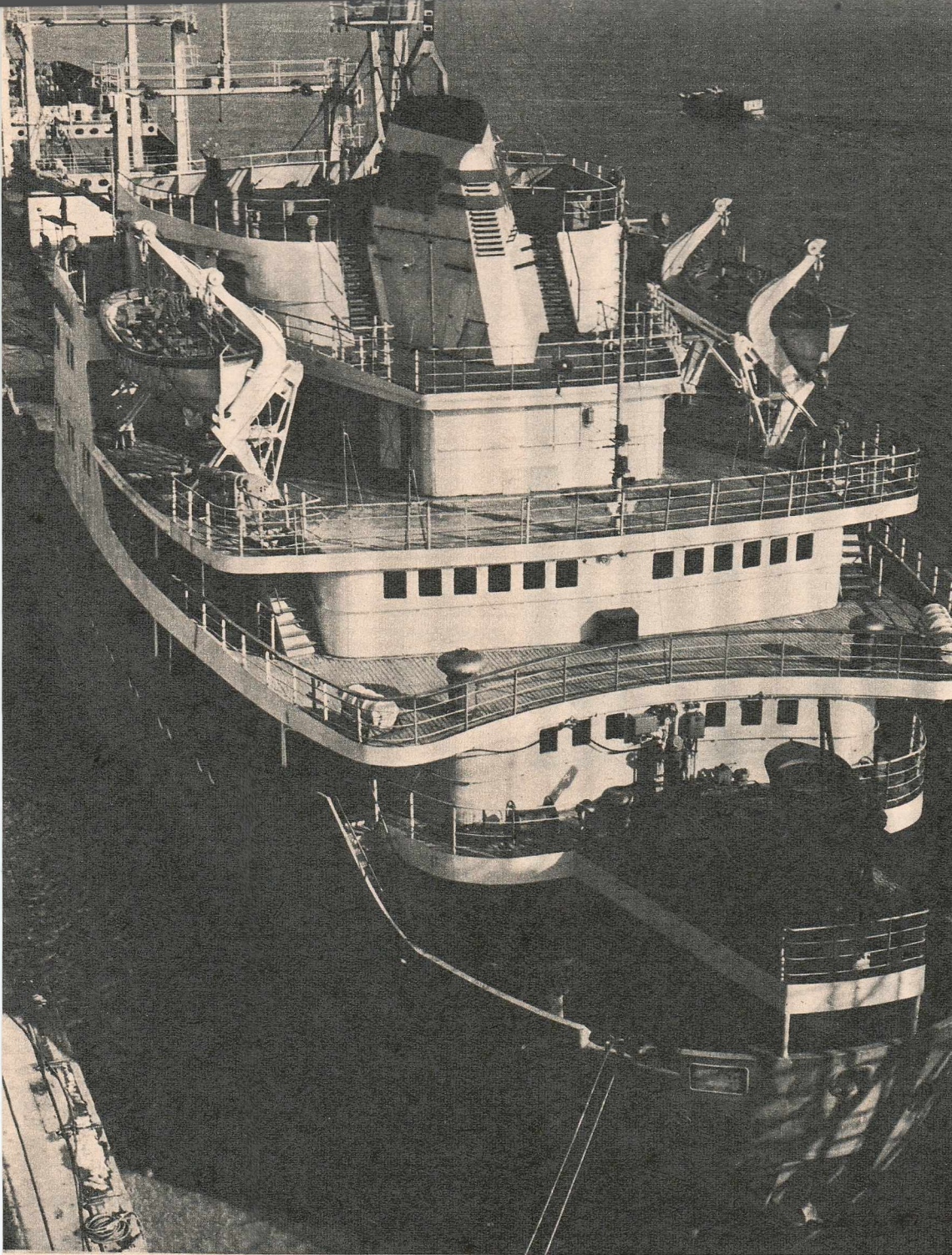
La uzina «Vulcan»
an de an au fost asimilate
și introduse în fabricație
agregate de mare capacitate.
Consemnarea numai a citorva
ni se pare edificatoare:
pentru ritmul de înnoire continuă
s-au asimilat
cazane pentru termoficare de 100 gigacalorii,
generatoare mobile de aburi,
generatoare pentru apă fierbinte
destinate încălzirilor centrale
sau industriale.
Uzina satisface la un nivel
calitativ superior
necesarul de cazane din diversele ramuri industriale,
cum este cazul
celui din fotografie,
destinat industriei petroliere.

ACEASTA NU ESTE EMMA BOVARY!

Un străvechi obicei chinezesc cere ca la sfârșit de an omul să-și plătească toate datoriile mai vechi și mai noi și să pășească în noul an curat la suflet, chiar dacă asta ar fi să însemne cu punga goală. Telectronica n-a izbutit să-și însușească acest frumos obicei. A rămas datoare televiziunii cu elogi pentru o seamă de emisiuni reușite, a rămas datoare telespectatorilor cu observații critice despre destule alte emisiuni așa și așa. N-am scris despre excelențele prim-planuri cu Milita Petrașcu și cu Lia Manoliu, poate pentru că am preferat să-i las pe alții să se minuneze constatând că și femeia e om și, ca atare, uneori, om de mare valoare, după cum n-am relevat nici prim-planul cu Ștefan Tripsa, nepărându-mi-se că aducerea în față a muncitorului sau a sportivei ar trebui să provoace exclamații de uimire. Am trecut cu vederea mai multe anchete, dintre care cea mai bine condusă și mai convigătoare a fost cea despre viața și perspectivele elevilor celor 20 de clase de pian din București. Am omis să scriu că mi-a plăcut ținuta anchetei despre respectul convenit monumentelor istorice, că m-a nedumerit obiectivul nemărturisit dar evident al anchetei despre debuturile literare, că «Parada timpului pierdut» m-a făcut să mă gândesc la infima (totuși) pondere a merceriilor printre consumatorii timpului (și deci ai vieții noastre) și să regret timiditatea reporterului care, aflând că unele autorități pretind abuziv și nelegal acte inutile, nu s-a dus să le întrebe de ce și cum. Am scăpat prilejul de a scrie despre «Ciuta», dar «Ciuta» a fost singurul spectacol teatral al televiziunii pe care restul presei l-a elogiat după merit. Regret că n-am comentat plăcuta reîntâlnire cu Leopoldina Bălănuță și cu Victor Rebengiuc într-o nouă versiune a piesei «Doi într-un balansoar», realizată, ca și cea de la Teatrul Mic, tot de Radu Penciulescu. Am enumerat — fără a le lichida, firește — o mică parte din datoriile cu care am intrat în 1971 și mă angajez să mă achit, cu vremea, măcar de unele dintre ele: voi reveni astfel asupra repertoriului teatral anunțat pentru 1971, iar atunci când se va ivi prilejul de a comenta emisiuni cum sînt «Căminul», «Bună-seara fete, băieți», «Studioul N» etc. Îmi voi îngădui să o iau ceva mai din urmă, căci tare multe au mai rămas de spus.

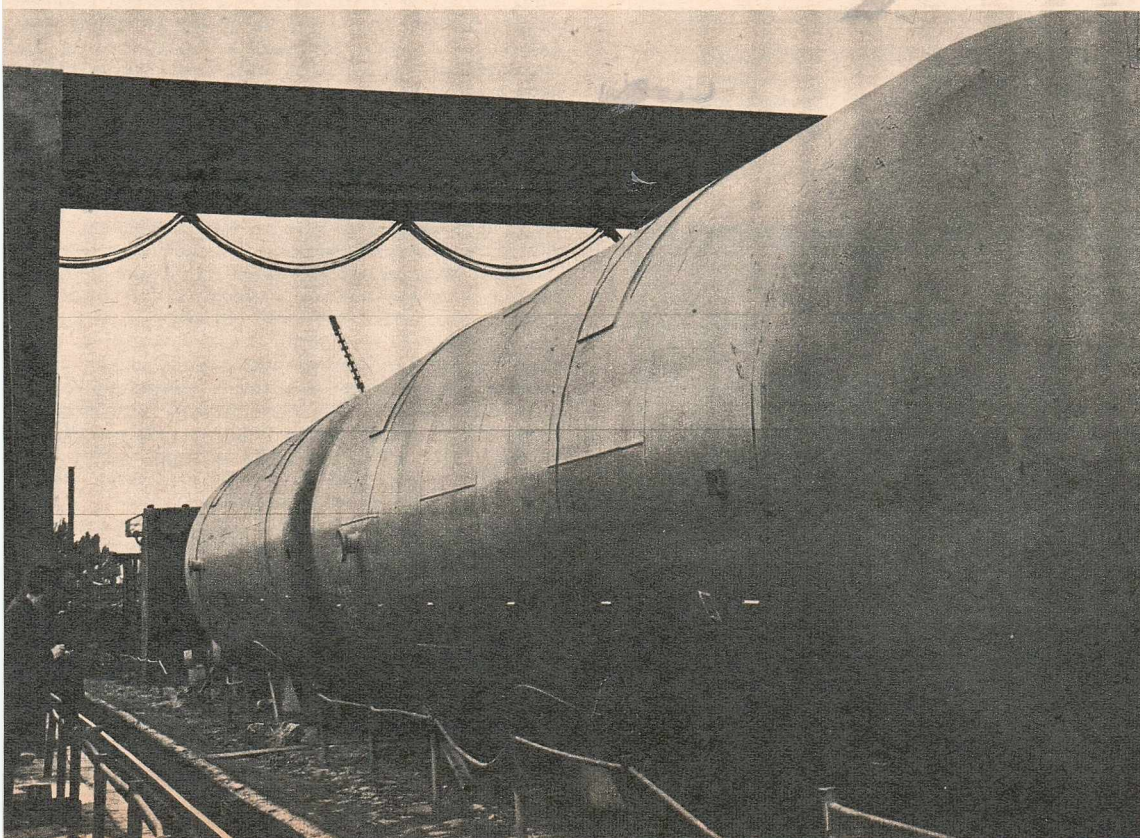
Deocamdată, un semnal critic pentru un domeniu care a pășit cu stîngul în 1971: serialul de luni seara. Cînd un producător american a luat în deșert numele lui Faulkner pentru a lansa un prea simpatic Ben Quick, zămislit de el însuși, contrafacerea nu i-a deranjat aproape de loc pe telespectatorii români. America e departe, de Faulkner mulți au auzit, puțini l-au citit. Cel mai memorabil aspect al reacției telespectatorilor mi s-a părut a fi constituit atunci de scrisorile celor care cereau editarea în limba română a «romanului» ecranizat sub titlul «Lunga vară fierbînte». Printre cei ce credeau că Faulkner a putut să scrie cu adevărat așa ceva se numărau grupuri de studenți și alți «intelectuali».

Cu Gustave Flaubert, cu «Doamna Bovary», lucrurile stau altfel. O operă fundamentală a literaturii franceze, intrată în conștiința universală ca o piatră de hotar, ca un punct de referință, este prezentată într-o formă alterată, degradată, falsificată, unui public care în bună parte o cunoaște și o stimează. Aici nu mai este locul să discutăm dacă ecranizarea unei capodopere apropie sau îndepărtează pe spectatori de lectură. Aici nu se mai pune — ca în cazul serialului despre aventurile comisariului Maigret — problema incapacității anumitor britanici de a sugera un mediu francez. Aici ne aflăm în fața unei denaturări flagrante. Eroina vulgară, meschină, cu o senzualitate agresivă, interpretată de Nyree Dawn Porter, nu este Emma Bovary. Partenerul ei nu aduce decît pe departe cu cumsecadele dar mărginitul doctor Bovary. E de prisos să mai adăugăm că lumea în care se învîrtesc nu este provincia franceză descrisă de Flaubert și că între personajele serialului nu se pot crea relațiile și tensiunile care duc inexorabil la cunoscuta dramă. Nu e greu să demonstrezi scenă cu scenă că orice asemănare între personajele și acțiunea cărții și cele ale serialului e întîmplătoare. Dar la ce bun? Toți cei care au citit vreodată «Doamna Bovary», și-au văzut violent contrazise, în primul episod, amintirile despre această carte de neuitat. Îi asigurăm că nu memoria îi înșală, ci studioul din Glasgow al BBC-ului, căruia îi datorăm — presupun — și alte ecranizări nefericite, ca «La răscurm de vînturi» sau «Moara de pe Floss». Pe cei prea tineri pentru a o fi citit, pe cei care, dintr-un motiv sau altul, n-au citit-o încă, îi rugăm din toată inima: Închideți televizorul atunci cînd programul indică «Doamna Bovary»! E păcat să pornești cu gura amară spre delicia lecturii sau chiar, dezgustat de contrafacere, să te privezi de ele.

Fotografia nu este nici pe departe un vis al constructorilor de vase de la «Casa pionierilor». Ea reprezintă imaginea reală a navei «Petroșani», primul mineralier românesc de 12 500 tone, cel mai mare vas construit la noi. Anul nașterii, 1968 — în plină desfășurare a cincinalului.

(Continuare în pag. 14)

de H. DONA

Mai întâi și mai întâi (deși cu oarecare întârziere) am vrea să mulțumim tuturor aceluia — numeroși — care ne-au trimis urări de Anul nou. Cuvintele lor calde sînt pentru noi o mare încurajare și ne permit să asimilăm fără noduri critice, adesea acidulate, pe care ni le adresează unorii (desigur, nu cu ocazia sărbătorilor).

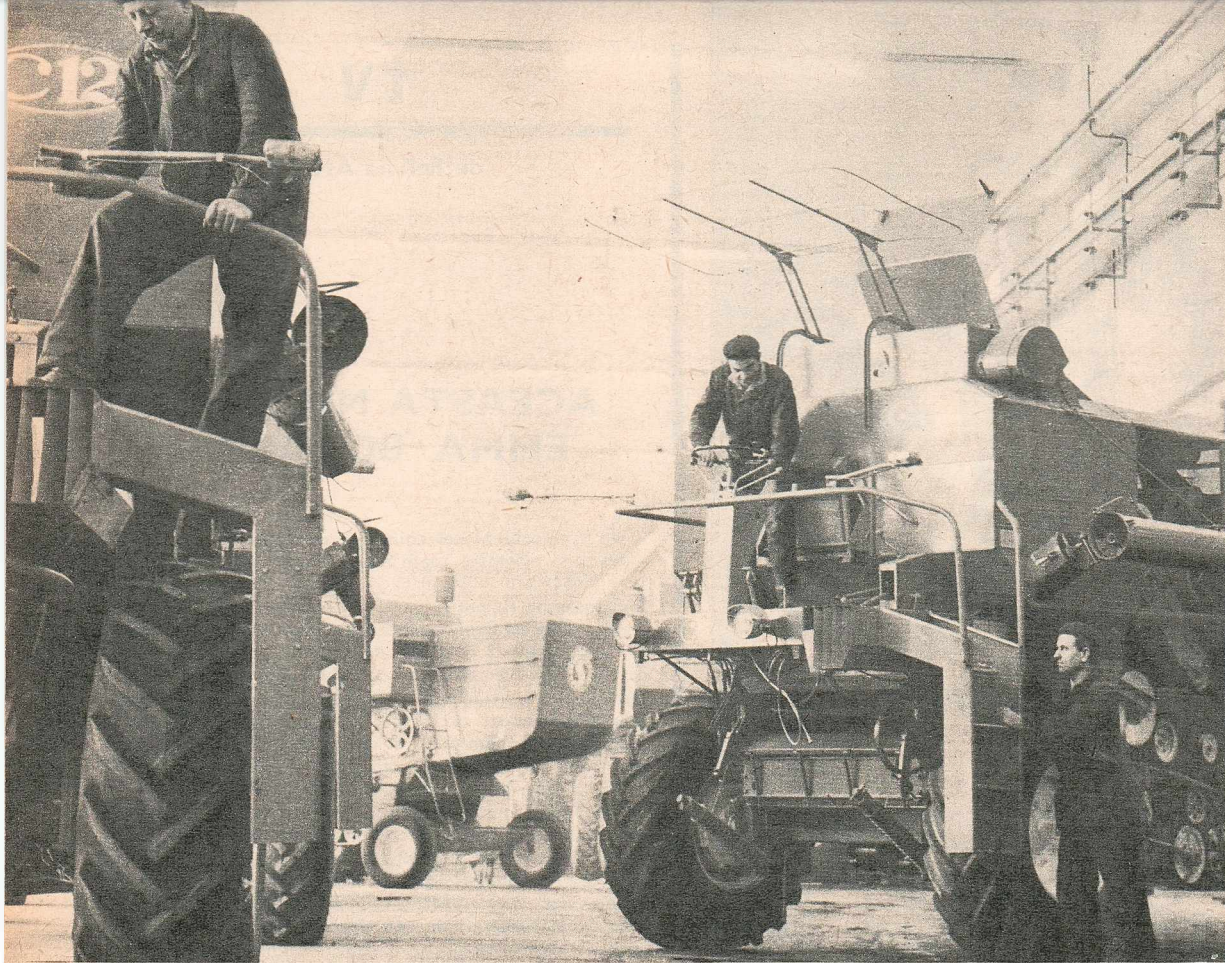
Doi scrisori sosite la începutul anului reiau tema, niciodată epuizată (și probabil nici epuizabilă) a tineretului de azi. Cititorul **Ion Manolescu** din București se avîntă pe un drum pe care, din păcate, nu-l putem urma. Am mai scris — chiar în aceste coloane — de multe ori că nu putem fi de acord cu o viziune pesimistă care nu alege din comportările tinerilor de azi decît aspectele negative sau taxate — fără prea mult discernămint — drept negative. Pornind pe panta aceasta, nu înțelegem nimic, nu explicăm nimic și nu rezolvăm nimic. Putem doar aglomera argumente bizare cum ar fi, de pildă, această — parțială — listă de manifestări condamnabile, pescuite din scrisoarea tov. Manolescu: a) niște tineri sînt înfieraiți pentru că «seamănă cu plăieșii lui Ștefan cel Mare» (de cînd plăieșii lui Ștefan au devenit prototipul personajelor negative iar asemănarea cu ei un fapt de rușine? În același timp, probabil, subofițerii din vechea armată prusacă, tunși «nemțește», sînt modele de atitudine pozitivă!); b) fetele sînt criticate pentru că «poartă rochii viu colorate» (ar trebui să poarte oare uniforme de orfelinat? De ce se mai omoară tovarășii din industria ușoară să realizeze țesături vii și frumoase colorate?); c) o expresie a descompunerii este și fumarea «țigărilor cu dublu filtru» (de ce? Trebuie să fumăm numai țigări fără filtru ca să arătăm a oameni cumsecade?) etc., etc. Nu mai continuăm, tema merită argumente mai serioase.

La un nivel indiscutabil mai ridicat poartă discuția cititorul **Sorin Mardare**, tot din București. Dumnealui se arată deosebit de îngrijorat de dezvoltarea violenței în societatea contemporană și de fascinația pe care această violență a exercitat asupra multor tineri. Cititorul nostru ne descrie scene trăite în holurile și în sălile de cinema, aspecte de pe stradă, discuții cu unii tineri. Că violența, nu numai fizică ci și spirituală, constituie una dintre particularitățile vremii noastre e un fapt asupra căruia sociologii, psihologii, politologii eticieni s-au aplecat, cu interes și grijă, nu de azi și nici de ieri. Nu lipsesc, desigur, explicațiile fenomenului: experiența istorică nemijlocită (războiul mondial urmat de un ciclu neîntrerupt de alte războaie, fascismul și alte dictaturi sîngeroase), acuitatea luptelor sociale și naționale, amenințarea armelor de exterminare în masă, caracterul mecanizat și adesea dezumanizat al civilizației noastre (vezi, de pildă, holocausturile anuale provocate de accidente de automobil), prăbușirea vechilor sisteme de valori morale și dificultățile încetățenirii celor noi, pătrunderea brutală a unor uriașe mase de tineri în miezul vieții economice, sociale, politice etc. Despre această uriașă avalanșă de violență vorbește literatura contemporană, filmele, celelalte arte, mijloacele de comunicare de masă.

Și totuși — și spunem aceasta nu pentru a introduce, cu orice preț, o notă de optimism — trebuie să ne ferim de exagerări. Orice s-ar spune, violența nu e un fenomen caracteristic contemporaneității, ci întregii istorii umane. Fără a ne referi la perioade mai îndepărtate, să ne amintim de pustiirea Palatinatului de către armatele franceze (conduse de finul, inteligentul, spiritualul mareșal de Turenne) în timpul războiului de treizeci de ani, de masacrul — desfășurat de-a lungul multor secole — a popoarelor coloniale de către națiunile «civilizate» ale Europei, de înfiorătoare exterminare a comunarilor parizieni (exterminare la care elegantele cuconițe luau parte înfigîndu-și vîrfurile umbrelor în ochii prizonierilor încătușați, în aplauzele unor scriitori ca Georges Sand și Alexandre Dumas-fiul, renumiți pentru «sensibilitatea» și «umanismul» lor. De altfel, mai toți scriitorii animați de concepții «sănătoase» și de «grijă pentru sufletul omenesc», scriind în așa fel încît să fie «înțeleși de toți» i-au aplaudat pe călăi, în timp ce nenorocirii «moderniști» ca Verlaine sau Rimbaud se băteau alături de proletarii Parisului). Exemplele ar putea fi înmulțite. Ni se pare că nu greșim dacă afirmăm că vremea noastră nu e neapărat mai violentă ci mai sensibilă la violență, mai puțin indiferentă, mai aproape de suferințele oamenilor de rînd. Altădată, doar sinuciderea de la Mayerling era considerată o tragedie; astăzi sufletul nostru vibrează cu și mai mare intensitate la durerea copiilor din Biafra sau Pakistan, la suferințele țăranilor vietnamezi sau a negrilor americani. Și tot astăzi, o nouă morală, cea socialistă, care presupune o altă concepție asupra relațiilor dintre oameni, cîștigă tot mai mult teren. Așa că avem tot dreptul să nu disperăm.

Am vrea să ne exprimăm acordul cu scrisoarea anonimă sosită din Hirșova, jud. Constanța. Dar neștiind cine e proponentul ne abținem. Cît despre un răspuns «prin fapte», vrem să amintim cititorului nostru că — slavă Domnului! — nu avem nici o putere în materie de muzică ușoară.

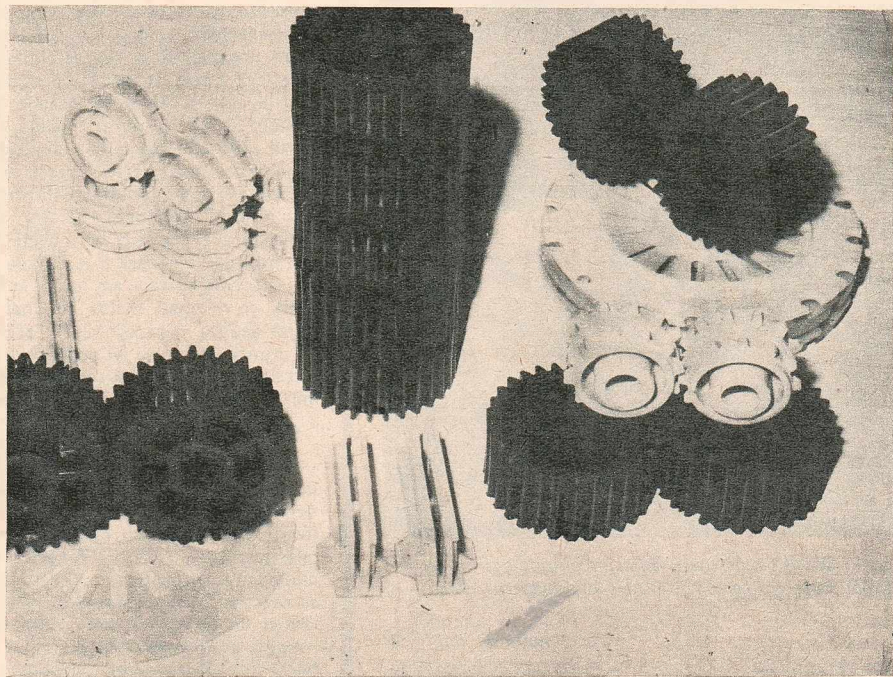
Cititorului **Eugen Bîrlădeanu** din Chiraleș, comuna Lechința, jud. Bistrița-Năsăud, îi comunicăm că vom mai reveni cu amănunte despre salvarea Veneției cînd vor surveni fapte noi. Cît despre Milano, să n-aibă nici o grijă. Nu se scufundă mai mult decît ne scufundăm cu toții.

O agricultură socialistă în plin proces de afirmare și de creștere a producției are nevoie de utilaje de înaltă tehnicitate. Acest lucru l-au înțeles în primul rînd constructorii. La «Semănătoarea», uzină de vechi tradiții în fabricarea mașinilor agricole, combina C-12 «Gloria», intrată în dotarea agriculturii noastre, vine să accelereze ritmul muncilor agricole. Această combină autopropulsată poate fi folosită cu succes în recoltarea de cereale, păioase, porumb, floarea-soarelui și alte culturi semincere.

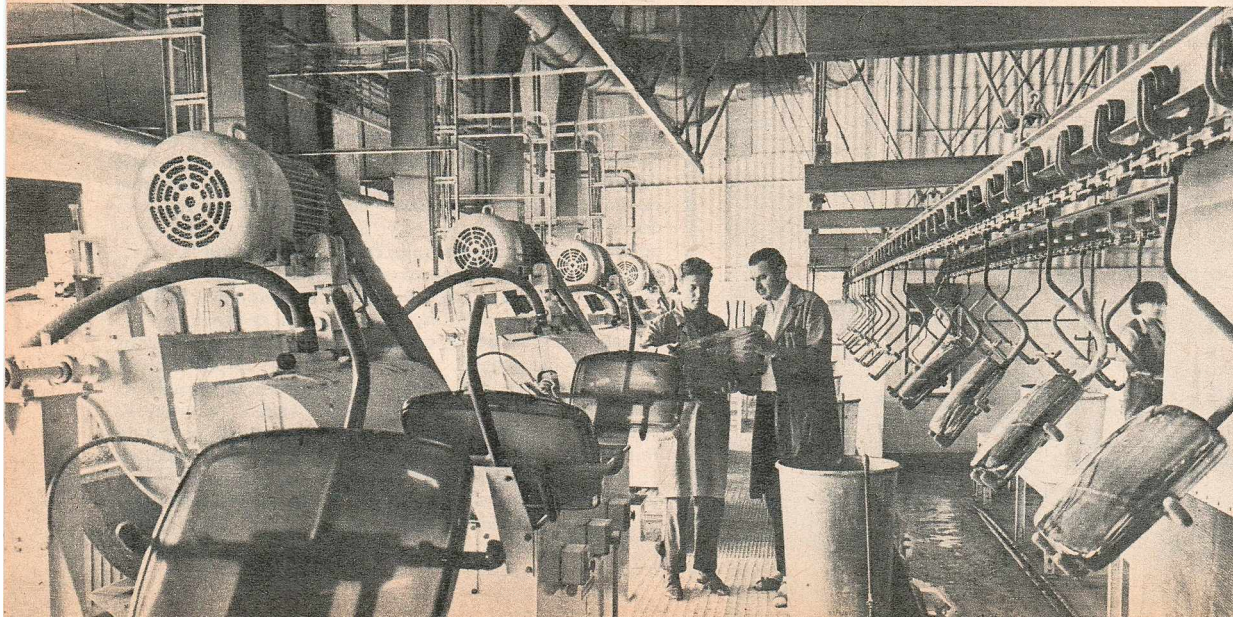
MADE IN ROMANIA

(Urmare din pag. 13)

latu concurentul nr. 1 al metalului — masele plastice. Produsele fabricilor noastre înlocuiesc cu succes piesele metalice de la semănători, autocamioane, televizoare etc. Pe lângă avantajele oferite de prețul scăzut, se cade să nu uităm că materia primă este, cel puțin teoretic, inepuizabilă.

Cinescopul — un produs realizat pentru prima dată în țara noastră în cursul cincinalului trecut.

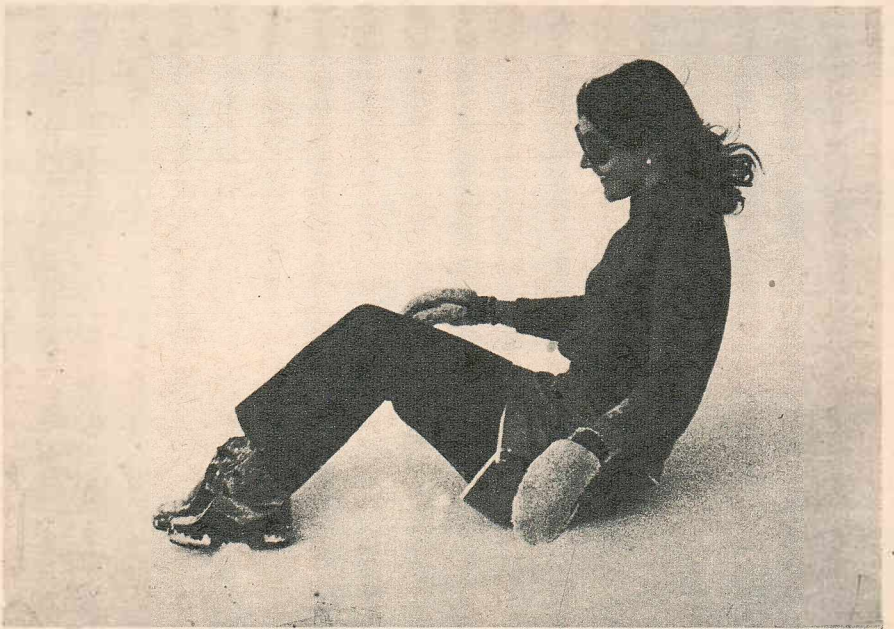
● *baba
crăciun
în duplex*

Deși au întârziat la întâlnire (femei, de!) Babele Crăciun din fotografie nu sînt mai puțin demne de atenția noastră. Mai întîi, pentru curajul lor de a sfărîma, după 1970 de ani, încă o tradiție de exclusivitate masculină. În al doilea rînd, pentru inovația de a lucra în tandem. Și, în al treilea rînd (care ar putea fi și primul), pentru că tinerele noastre «babe» nu sînt chiar urîte de tot. Ba dimpotrivă — am putea spune...

● *săniuță
de huzunar*

Mai simplu nici că se poate: un fel de sorț prevăzută cu o pernă din material plastic, care — încopciat cu ușurință peste vestimentele obișnuite — protejează părțile sensibile ale amatorilor de săniuș fără saunie. Inovația botezată «bob sliders», se bucură de mare succes la St. Moritz, în Elveția.

● *viziuni,
și încă
artistice...*

Nu-i recunoașteți?
Cum e posibil?
Doar fac parte
dintre cele mai
populare personaje
ale dramaturgiei universale:
sînt Oihello și Desdemona,
celebrii eroi shakespeareeni.
De ce arată așa?
Păi, cum să vă spunem,
asta e viziunea lui Jack Good,
autorul unui musical
pe tema tragicilor întimplări
provocate de maurul gelos
aștit de aghiștantul său intrigant.

Schema relațiilor de lucru cu cei care au grijă de soarta noastră de spectatori este cam aceasta: în timpul anului criticăm, strîmbăm din nas, dăm sugestii, protestăm de fiecare dată cînd ne izbim de o comedie de doi bani ori de un western fără patrie. La început de an, solicităm interviuri conducătorilor D.D.F., aflăm ce ni se pregătește pentru următoarele 12 luni, ni se pare că vom avea ce vedea, pe urmă iar criticăm, protestăm etc. Am împlinit și de data aceasta ritualul, străduindu-ne să fim judecători «fără ură și părtinire», să nu trecem cu vederea bucuriile reale ale lui 1970. De altfel, cel cărui ne-am adresat cu rugămintea de a ne face prima cunoștință cu anul cinematografic 1971, tovarășul Valerian Stan, director adjunct al D.D.F., ne-a amintit: «Cu toate criticile bineștiute, considerăm că anul cinematografic 1970 a însemnat, în mod clar, un salt față de anii anteriori. Numărul sporit de filme noi prezentate pe ecrane (94 din țările socialiste, 71 din cele occidentale, 10 premiere românești) — cu diversitatea lor de genuri — a permis lărgirea posibilităților de realizare a obiectivului central: educația spectatorului, o educație complexă, estetică, etică și care să țină seama de categoriile de iubitori de film, cărora ne adresăm, atît de variate. Nu crebuie să uităm că sîntem o întreprindere în sensul cel mai exact al cuvîntului, că ne încadrăm într-un plan financiar de stat. S-au întreprins acțiuni menite să concentreze atenția publicului asupra unor spectacole deosebite. În toate centrele județene s-au organizat, săptămînal, una sau mai multe vizionări (în funcție de cererea spectatorilor) cu filme din programul cinematografelor de artă. În felul acesta, credem că am adus o contribuție substanțială — alături de Cinematecă, de televiziune — la lărgirea cercului celor care iubesc filmul, acel film ce nu-și propune să fie doar un divertisment. Presa a subliniat satisfacția de a fi fost văzute pe ecranele noastre unele filme mai vechi, aparținînd unor cineaști al căror nume este înscris cu trînicie în istoria cinematografului: Orson Welles (*Procesul*), Hitchcock (*Păsările*), Losey (*Pentru rege și țară*), Buñuel (*Jurnalul unei cameriste*), Elia Kazan (*Splendoare în iarbă*). Au fost prezenți numeroși alți cineaști de prestigiu: Alain Resnais («Te iubesc, te iubesc»), Truffaut («Mireasa era în negru»), Miklos Jancso («Liniște și strigăt», «Așa am venit»), André Delvaux («Într-o seară, un tren», «Omul cu craniul ras»), Schlesinger («Departee de mulțimea dezlănțuită»), Andrei Mihalkov-Koncjalovski («Un cuib de nobili»), Humberto Solas («Lucia»),

1971-

FILME, FILME, FILME

▲
O feerie
în zdrențe:
Oliver,
de Carol Reed.

▲
Julietta
(Olivia Hassey)
în viziunea
lui Zeffirelli.

Charles Bronson,
«durul»
la modă.

Jerzy Hoffman («Pan Wolodyowsky»), Serghei Lutkevici («Subiect pentru o schiță»), Milos Forman («Asul de pică»). Merituos pentru anul care a trecut ni se pare a fi și faptul de a fi adus câteva filme recente: Ghici cine vine la cină, Z, În arșița nopții, Eliberarea (aici trebuie să se țină seama de posibilitățile noastre în cumpărarea filmelor noi). N-au lipsit nici filmele de divertisment, de largă audiență la public, dar și de o certă valoare artistică, precum Sunetul muzicii, Așteaptă până se întuneacă, ori filmul educativ cu un caracter special, cum a fost Helga. În ultima lună a anului am marcat aniversarea a 75 de ani de cinematograf print-o antologie a filmului românesc și, respectiv, a 20 de ani de cinematografie socialistă prin reluarea, în cadrul unei manifestări speciale, a celor mai valoroase creații realizate în anii din urmă, începând cu Răsună vales. Tot la sfârșitul anului s-a organizat, pentru prima dată, un Festival al filmului pentru elevi, în colaborare cu organizațiile de tineret și Ministerul Învățământului.

Calitatea repertoriului cinematografic pe 1970, sporită față de anii trecuți, ne obligă să luptăm încontinuu pentru îmbunătățiri. Fără îndoială, ele reprezintă o sinteză a dorințelor exprimate de public, de cronicarii de specialitate, de profesioniștii din cinematografie și de noi înșine. Numărul premierelor va fi egal cu cel din anul trecut, sporul înregistrându-se doar în domeniul calității.

Vom vedea toate filmele românești ce vor fi gata pentru confruntarea cu publicul, în primul rând, Mihai Viteazul. Cinematografia noastră va sărbători, împreună cu întreaga țară, 50 de ani de la înființarea P.C.R.; pe numeroase ecrane se vor relua principalele filme închinete istoriei noastre contemporane.

Cele 90-100 de filme din țările socialiste au fost selecționate din totalul de 280 de pelicule care reprezintă întreaga producție a acestor țări. Spectatorii se vor întâlni cu creații ale unor cineaști reprezentativi: Lev Kulidjanov («Crimă și pedeapsă»), Rangel Vilceanov («Esop»), Jor-

slav Papoušek («Ecce Homo Homolka»), Vilo Radev («Îngerii negri»), Gleb Pamiľov, autorul filmului «Prin foc nu se trece», prezentat la televiziune («Începutul»), Kalatozov («Cortul roșu»), Veljko Bulajic («Bătălia de pe Neretva»).

Vor fi prezenți pe ecranele noastre regizori prestigioși de pe toate meridianele: Franco Zeffirelli cu: «Romeo și Julieta», Truffaut cu ultimul său film, «Domiciliul conjugal», Vittorio de Sica cu «Florile soarelui», Elia Kazan cu «Aranjamentul», Stanley Kramer cu «Secretul de la Santa Vittoria», Jean-Pierre Melville cu «Armata umbrelor», Sidney Pollack cu «Caii se împuscă, nu-i așa?», Andrew Mac Laglen cu «Chisum». După cum vedeți, mai toate titlurile înșirate sînt creații recente. Dintre succesele mai vechi încercăm să aducem West-side story. Dintre cele noi vor mai putea fi văzute câteva filme de mare montare: Tora, Tora Tora, al lui Richard Fleisher, Waterloo, realizat de Serghei Bondarciuk, Oliver, al lui Carol Reed, unele filme distinsse cu Oscaruri, precum Leul în iarnă de Anthony Harvey (cu Peter O'Toole și Katharine Hepburn), Marele Premiu de John Frenkenheimer. La capitolul comedii reținem: Omul-orchestră, cu Louis de Funès, Crierul de Gérard Oury, cu Belmondo, Bourvil, David Niven, Marea hoinăreală, tot cu Bourvil, Darling Lili de Blake Edwards, cu Julie Andrews și Rock Hudson. Fiindcă am amintit aceste nume actoricești de rezonanță, trebuie să spunem că lista lor este foarte lungă. Mai desprindem doar câteva: Richard Harris și Alec Guinness în «Cromwell», Charlton Heston în «Lingă planeta maimuțelor», Ingrid Bergman și Anthony Quinn în «O plimbare pe o ploaie de primăvară», John Wayne în «Adevăratul curaj» (filmul pentru care a luat Oscarul). Vor putea fi întâlniți și actori care s-au afirmat puternic în ultima vreme: Cliff Robertson («Charlie»), Faye Dunaway («Aranjamentul»), Dustin Hoffman («Milioanele lui Madigan»), Charles Bronson («Călătorul în noaptea»), Claude Jade («Domiciliul conjugal»). Lista rămîne deschisă.

Magda MIHĂILESCU

Faye Dunaway, vestita Bonnie, nu va lipsi nici ea la întâlnirile actoricești ale anului 1971.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

CARREL Dany

Actriță franceză de film și teatru, născută Suzanne Chazelles du Chaxel, la Tourane (Indochina), la 20 septembrie 1935. Pierzându-și de timpuriu tatăl, se stabilește cu mama ei în Franța. Studiază arta dramatică la Paris, cu Marcel Herrand și Bauer-Thérond, pentru a se dedica teatrului. După câteva succese pe scenă (printre care o frumoasă creație în *Idiota* de Archard), D.C. este solicitată, mai mult pentru tipul ei exotic (moștenire de la mama ei de origine vietnameză) decît pentru talentul ei de actriță, de către regizorul Henri Decoin, pentru a apărea în filmul *Dortoir des grandes*, alături de Jean Marais, Chipul ei fin, delicat, de miniatură asiatică (amintind insistent de Sylvia Sidney) rămîne în memoria spectatorilor, care se vor bucura regăsind-o într-o serie de filme, inegale, pînă la *Marile manevre*, unde René Clair știe să-i pună în valoare aptitudinile dramatice. Turnează rînd pe rînd filme din ce în ce mai bune: *La môme Pigalle*; *Les indiscretes*; *Les possédées*; *Elisa*; *Club des femmes*; *Que les hommes sont bêtes*; *Escapade*; *La moucharde* etc. Amintim de frumoasa creație pe care a făcut-o, alături de staruri ca Gérard Philipe și Danielle Darrieux în *Pot-Bouille* de Julien Duvivier, după Zola. Și consemnăm că între timp ea a devenit o vedetă internațională solicitată în S.U.A. (*The Enemy General*). În R.F.G. (*Sans tambour, ni trompette*), în Anglia (*The Hands of Orlac*), în Italia (*Racconti d'estate*; *Mulina delle donne di pietra*). Noi am aplaudat-o mai ales în *Porte des Lilas* (René Clair — 1956); *Oameni fără importanță* (H. Verneuil — id.); *Un soarece printre bărbați*; *Un idiot la Paris* și, recent, *Pașa* (G. Lautner — 1968) cu Jean Gabin. A realizat o performanță deosebită în filmul lui Cayatte: *Piège pour Cendrillon*. Ultimele ei filme: *La petite vertu*; *La prisonnière* (Clouzot); *Clérambard*; *Delphine*.

CARROLL Madeleine

Actriță anglo-americană de teatru și film, născută la West Bromwich (Stafford), la 26 februarie 1906. Studiază la Universitatea din Birmingham, pentru a debuta în teatru în 1927, după ce fusese cîva timp profesoară de dicțiune. Cinematograful face apel la chipul ei fotogenic și la o solicitată simultan la Londra, la Berlin și Paris, unde se afirmă în ecranizarea piesei *Instinctul de Kistmaeckers* (r. Léon Mathot). Devine vedeta favorită a publicului britanic și a unor regizori de marcă: Victor Saville (*The W. Plan*; *Am fost spioană*; *Suprema iubire*), Alfred Hitchcock (*39 de trepte*; *Agentul secret*). Dar epoca de glorie a acestei actrițe grațioase, cu joc sobru și măsurat, în tente delicate, este cea a anilor '30 de la Hollywood. Amintim: *Lumea se mișcă* (1934 — r. I. Ford) cu Franchot Tone; *Aur chinezesc* (1936 — r. L. Milestone) cu Gary Cooper; *Curierul din Londra* (id. — r. Henry King) cu Tyrone Power; *Prizonierul din Zenda* (1937 — r. J. Cromwell) cu Ronald Colman; *Blocada* (1938 — r. W. Dieterle) cu Henry Fonda; filmele realizate în cuplu, cu Fred MacMurray: *Indiscreții*; *Luna de miere la Bali*; *Virginia*; *One Night in Lisbon* (1939-1941); *Safari* (1940) cu Doug. Fairbanks-jr.; *Bahama Passage* (1941) cu Sterling Hayden; *Pasiunea cea mare* (id. — r. Ch. Vidor) cu Brian Aherne; *North-West Police* (id. — r. Cecil B. de Mille) cu Gary Cooper; *My Favorite Blonde* (1942) cu Bob Hope. Revine după 6 ani, în 1948, cu două filme: *An innocent Affair* (Lloyd Bacon) cu Fred MacMurray și *The Fan* (O. Preminger) cu George Sanders și Richard Greene, după care se retrage definitiv de pe ecran.

CARROLL Nancy

Actriță de film și teatru, născută Ann La Hiff, la New York, la 19 nov. 1906; moartea la 6 august 1965, New York. Debutează la un varietet ca «chorus-girl», alterînd apoi teatrul de revistă cu cel de proză, fixîndu-se apoi, din 1927, la Hollywood, unde devine star al filmelor muzicale. Primele ei filme aparțin epocii de început a sonorului. Filmele ei sînt intitulate: *Ladies Must Dress*; *Manhattan Cocktail*; *Close Harmony*; *Dansul vieții*; *Iuzii*; *Sweetie*; *Honey*; *Parada Paramount*; *Follow Thru*. Spre meritul ei însă, N.C. devine o veritabilă actriță de dramă și comedie, renunțînd la atuurile ei revuistice, o actriță admirată de public (în 1929 este între primele «10 Money Making Stars») pentru jocul ei spontan, sincer. E partenera lui Gary Cooper în *Daisy*, a lui Richard Dix în *Easy Come, Easy Go*, a lui George Bancroft în *The Wolf of Wall Street*, a lui Fredric March în *Laughter*. E o excelentă actriță de comedie în: *Water Hole*, cu Jack Holt; *Nunta cu repetiție* cu Charles Rogers și realizează câteva memorabile performanțe dramatice în filmele: *Dangerous Paradise* (1930 — r. William Wellman); *Devil's Holiday* (id. — r. Ed. Goulding); *Stolen Heaven* (1931); *Ingerul nopții* (id. — r. Ed. Goulding) cu Fredric March; *Am ucis!* (1932 — r. Ernst Lubitsch) cu Lionel Barrymore; *Fiul Rusiei* (id. — r. W. Dieterle) cu Doug. Fairbanks-jr.; *Woman Accused* (1933 — r. P. Sloane) cu Cary Grant; *Sărutul în fața oglinzii* (id. — r. James Whale) cu Paul Lukas; *Transatlantic* (1934) cu Gene Raymond. Din 1935 se dedică din nou teatrului. În 1938 face o scurtă reîntregire pe ecran, în două filme, ca actriță de compoziție, retrăgîndu-se apoi definitiv de pe ecran. Reapăruse cu cîțiva ani în urmă la televiziune și se pregătea tocmai să-și reia activitatea teatrală cînd, în 1965, moare pe neașteptate datorită unui atac de cord.

CASARÈS Maria

Actriță franceză de film și teatru, de origine spaniolă, născută la Coruna (Spania), la 21 noiembrie 1922. Tatăl său, Santiago Casarès Quiroga, a fost ministru de interne în Spania, în timpul republicii, pînă la sfîrșitul războiului civil. Exilîndu-se în Franța cu familia ei, M.C. studiază arta dramatică la Paris, cu Dussane, debutînd în 1942 la Théâtre des Mathurins, unde va juca Pirandello, Dostoievski și Camus. Marcel Carné o invită să turneze în filmul său *Les enfants du paradis* (inceput în 1943) unde, flancată de trei monștri sacri: Arletty, Barrault și Brasseur, a reușit totuși să fie o revelație. Hipersensibilă, cu ochi enigmatice, cu gesturi expresive, M.C. devine interpreta ideală a pieselor existentialiste ale lui Sartre și Camus, eroina visată a filmelor lui Bresson: *Les Dames du Bois de Boulogne* (1945), ale lui Cocteau: *Orphée* (1949); *Testament d'Orphée* (1961), interpreta Sanseverinei din *Mîndstirea din Parma* (1947) de Christian-Jaque. În 1952 trece la Comedia franceză, jucînd apoi în memorabile spectacole shakespeariene la T.N.P. Cariera ei mai numără puține filme, de valoare inegală. Menționăm dintre ele: *Roger La Honte* (1945 — r. André Cayatte); *La septième porte* (1946); *L'amour autour de la maison* (id.); *Bagarres* și *Ombres et lumière* (1948 și 1950 — r. Henri Calef); *L'homme qui revient de loin* (1949); *La reine verte* (1964). O serie de critici au folosit, vorbind despre ea, despre creațiile ei, cuvîntul «geniu». Păcat că cinematograful i-a oferit acit de rar ocazia să-l dovedească!

Îi vom revedea pe Peter O'Toole și Katharine Hepburn (Leul în iarnă).

OKINAWA

cicloul care se cheamă:

FURIA

Târziu după miezul nopții, cînd generalul James Lampert a fost trezit de soneria stridentă a telefonului de alarmă, nimic nu mai putea stăpîni furia dezlănțuită la Koza. Încrănit în pijama, lîngă aparat, înaltul comisar militar american al Okinawei înregistra buimăcit comunicări succesive și neliniștitoare în legătură cu mersul operațiunilor de stăvilire a puhoiului ce amenința să distrugă, ca un imens tăvălug, una dintre cele mai importante baze militare americane de pe insula japoneză, pe care încă nu demult Pentagonul o considera «portavionul nescufundabil» al S.U.A. Revolta populației din Koza — care nu este nici prima și poate nici ultima din Okinawa — a răbufnit cu violență deosebită și s-a desfășurat cu forța unui adevărat ciclon, ca efect imediat al unor acte arbitrare și de violență săvîrșite de militari americani pe străzile orașului în care avuseseră loc în ajun puternice demonstrații împotriva bazelor militare și a depozitelor de arme chimice instalate de ocupații americane. Mînia mulțimii, alimentată și așa de tergiversarea evidentă a aplicării proiectului de retragere din Okinawa a stocurilor de proiectile cu gaze otrăvitoare și, în general, de amînarea repetată a lichidării ocupației americane, a explodat în ziua cînd o mașină aparținînd bazei militare Kadena a strivit sub roțile ei un locuitor din Koza, iar în aceeași noapte un ofițer american a acostat în centrul orașului o japoneză, fiind ajutat să scape de mînia trecătorilor de către un polițist.

Ciocnirile dintre locuitori și militari s-au transformat într-o adevărată bătălie de stradă care s-a soldat cu numeroase victime (30 militari americani răniți) și a durat aproape toată noaptea. Mulțimea a atacat cu pietre și sticle incendiare detașamentele militare și polițienești trimise să reprime revolta cu arme și cu gaze lacrimogene. Aproape o sută de automobile americane au fost distruse, oficii civile și militare devastate, iar în unele puncte manifestații au reușit să pătrundă în perimetrul bazei americane Kadena, incendiind posturi de pază și o clădire administrativă. Abia cînd s-a luminat de ziuă baza a putut fi evacuată, dar ciocnirile au continuat pe străzi.

A fost o noapte de coșmar pentru generalul Lampert și pentru băieții săi. Și un avertisment totodată, sub forma unui nou și răspicat strigăt: «AMI, GO HOME!». Okinawa a dovedit în noaptea aceea de luptă, poate mai mult ca oricînd, că este mai curînd un teren minat pentru militarul american decît un port-avion nescufundabil pentru Statele Unite.

Cimitir de mașini americane în centrul orașului Koza, după declanșarea furiei de masă. ▲

Una din puternicele demonstrații care au precedat explozia miniei populare. Defilind cu steaguri desfășurate prin fața cazărzii companiei americane 267, peste 5 000 de locuitori din Koza cer să fie îndepărtate imediat toate stocurile de gaze otrăvitoare depozitate, aici și în restul insulei, de către americani. ▼

de Teodor MAZILU

NU RÎDE, CĂ E DE RÎS...

Mă aflu odată într-o sală de teatru unde se juca o comedie, n-are importanță cine era autorul, cine erau actorii, dar în mulțimea de spectatori superficiali, fără un țel în viață, se afla și un om din cale-afară de serios. Atât de serios încât și se făcea frică.

— Nu rideți, că nu e de rîs — îi apostrofă el cu inimă imaginabilă superioritate.

Culmea e că chiar era de rîs. Și oamenii, naivii, dacă au văzut că e de rîs, au rîs. Dar în marile împrejurări ale vieții găsești oameni capabili să pirjolească și iarba din jur cu apocaliptica lor seriozitate. Ei văd în jur numai drame și probleme. De fapt, la mijloc nu e decît banala prostie, dar uneori noi înconjurăm prostia cu nimbul seriozității. Îmi amintesc că, cu ani în urmă, cineva se arăta foarte scandalizat că în timpul unei excursii cițiva tineri se hîrjoneau. Omul cu pricina, care era nu numai serios, ci și un fel de responsabil, s-a simțit lezat în tot ce avea el mai sfînt.

— N-am venit în excursie să ne distrăm...

Am înghețat cu toții. El voia să transforme excursia într-o academie, așa cum alții doresc să transforme balurile într-un simpozion. Sigur, eu n-am nimic împotriva simpoziunilor, și cu atît mai puțin — Doamne ferește — împotriva instituțiilor academice. Dar e bine ca un bal să rămînă un bal, să nu ne punem prea mari speranțe în el; o excursie nu e decît o excursie, să nu credem că oamenii care vor pleca în excursie la Caraiman se vor întoarce de acolo mai culti și mai profunzi... Mi-a rămas și acum în minte, și poate că o să mă însotească pînă în ultima clipă, fraza cumpănită a unui asemenea idiot.

— N-am venit la bal să dansăm.

— Atunci de ce dracu' nu stăm acasă?

Spre fericirea noastră, nu toate evenimentele vieții sînt tragedii. Sînt destule necazuri — n-are rost să transformăm și lucrurile inofensive în belele. Mai sînt — și e bine că e așa — și destule comedii... Atunci, de ce să izbucnim în lacrimi toată ziua bună-zuă, de ce să ne tremurăm în fiecare dimineață cu cițate în gură?

Vă rog, pe răspunderea mea. Dacă e ceva de rîs, rideți! Al meu să fie păcatul!

de G. DIMISIANU

ZAMFIR VASILIU:

„CUPOLA ANOTIMPU- RILOR“

Placheta aceasta de poeme, apărută recent la Editura Eminescu, prezintă un autor pînă astăzi necunoscut, înmulțind numărul acelor nume noi pe care editurile le-au pus în circulație în ultimii ani prin prospectări pe cont propriu, fără a mai aștepta verificarea prealabilă a publicării în reviste. Un succint text însoțitor semnat de poetul Vlaicu Bârna precizează totuși că versurile cuprinse în acest volum nu sînt ale unui tînăr debutant ci ale unui autor care nu mai e «în primăvara vieții». «Ele aparțin, scrie Vlaicu Bârna, unui om matur, pasionat și obsedat de vraja cuvîntului, pentru care poezia e o mărturisire necesară, o consemnare intimă a unor simțămînte de autentică vibrație».

Într-adevăr, constatăm imediat expresia echilibrată și fluentă formulărilor, o liniște caracteristică a ritmurilor interioare, care mărturisesc familiarizarea îndelungată a lui Zamfir Vasiliu cu exercitiul poetic. Nefiind un începător, autorul tinde spre o notă a sa ce ar fi de aflat mai ales în primul din cele două cicluri ale volumului, deci în acela intitulat *Caietul cu dragoste*, unde tonalitatea confesivă e mai directă iar lirismul mai pur. Al doilea ciclu, *Ferestre deschise*, e prea descriptiv și rece, citeodată prețios în imagistică, nemulțumind prin vagul trăirilor tocmai pentru că poemele afectează o încordare dramatică și un tumult interior al căror obiect rămîne însă neprecizat: «Odată, cercul tăcerii/ A vrut să mă sugrume în somn,/ Am auzit scrișnetul dușmănos/ Al lațului de fier/ Care mă strîngea în cîste...» (Și cercul tăcerii). Citeodată întîlnim totuși și aici imagini de o reală prospețime, mai ales în secvențele de pastel («Acoperișurile pluteau pe o mare de muguri»).

Dar, cum spuneam, preferința noastră se îndreaptă către primul ciclu, deși unor gusturi poate să li se pară cam vetustă maniera cantabilă, plăcut legănătoare, a versurilor acestora de inspirație erotică. Autorul e o natură elegiacă, mărturisind melancolii care nu strivesc ci potentează emoția generatoare de stări poetice. Modul său liric e al confesiei surdinizate: «Vino aproape să privești cu mine/ Amurgul săgețat adînc de toamnă./ Ascultă vîntul, ruginită goarnă./ Sunînd în calea nopții care vine.// Să nu vorbim! Auzi în preajma ta// Albastrul greu...»

PRIETENĂ ABSOLUTĂ A NATURII?

Sub acest titlu, revista noastră a publicat în numărul din 28 noiembrie 1970 o amplă anchetă realizată cu concursul unui grup de specialiști din București. Amintim de asemenea cititorilor noștri că opiniile, propunerile și sugestiile exprimate cu această ocazie au avut menirea de a contribui la elucidarea unei probleme care astăzi, pe drept cuvînt, reține atenția unor agricultori din întreaga lume: «În ce măsură laboratorul intim al naturii beneficiază sau nu de aportul substanțelor chimice?»

Cum era de așteptat, ancheta a produs un larg ecou în lumea specialiștilor. În rîndurile care urmează publicăm cîteva extrase din scrisorile-răspuns expediate pe adresa redacției noastre.

AM FĂCUT DESTUL ?

Hotărît, nu! Dezvoltarea impetuoasă a producției chimice nu a fost la timp însoțită de pregătirea corespunzătoare a celor care folosesc substanțele respective. Indicațiile Ministerului Agriculturii și Silviculturii sînt în această privință clare și eficiente. S-a trasat un program concret de răspîndire a cunoștințelor necesare bunei folosiri și minuirii a substanțelor chimice. Îndeosebi se relevă bogatul material documentar editat de direcția de profil din M.A.S.

Din păcate, deseori aceste materiale rămîn prin dulapuri și sertare fără a fi popularizate în rîndul lucrătorilor de pe ogoare. Așa se explică cazurile de intoxicații, poluarea surselor de apă sau vicierea solului arabil. Trebuie să fie clar pentru toată lumea că nici o substanță chimică nu este dată în folosință fără indicațiile respective. Consider necesar, de asemenea ca bazele de recepție să dispună de mijloace de determinare a conținutului chimic al produselor agricole. Buletinele de analiză care se întocmesc cu prilejul recepționării mărfurilor agricole să aiba o rubrică destinată conținutului chimic. O măsură care s-ar dovedi de bun augur și pentru ICIL, care, în prezent, la colectarea laptelui, determină prin analiză doar procentul de grăsimi.

O largă acțiune de popularizare a substanțelor chimice — calitățile lor și tehnologia de aplicare — se desfășoară în școlile agricole răspîndite pe întreg teritoriul țării. Insistăm acum în actualizarea programelor școlare cu cele mai noi probleme, astfel ca absolventul școlilor noastre să știe cît mai amănunțit tot ceea ce îi este util în acțiunile întreprinse pe ogoare sau în zootehnie cu substanțe chimice.

Evident, la chimizare nu se poate renunța. În cincinalul pe care îl începem se prevede o creștere considerabilă a consumului de îngrășăminte chimice și insectofungicide, măsură care se va solda, în final, prin obținerea unor importante sporuri de produse agricole. Ne propunem de aceea să procedăm la o mai largă și mai eficientă răspîndire a cunoștințelor de specialitate, a modului judicios de folosire a îngrășămintelor minerale, atît prin intermediul publicațiilor agricole cit și prin telelecțiile pe care le vom organiza la televiziune.

Ion TRICU
prof. dr., director adjunct al Direcției
învățămînt, propagandă
și personal din M.A.S.

RĂSPUNDEREA SPECIALISTULUI

Sînt inginer într-o cooperativă, am muncit cîteva ani și în cercetarea științifică agricolă.

Ca specialist, mă simt obligat să particip la discuția deschisă, convins fiind că numai printr-o dezbateră sinceră și curajoasă putem ajunge la concluziile dorite.

Fără îndoială, îngrășămintele minerale aduc inestimabile servicii agriculturii. Specialiștii noștri au calculat de pildă că pentru fiecare kilogram de substanță activă încorporată în sol obținem un spor de 5 kg cereale boabe, sau 15 kg floarea-soarelui, 50 kg cartofi, 15 kg legume, 40 kg porumb-siloz, 6-7 kg fructe și struguri. Dar aceasta nu înseamnă că trebuie să renunțăm la mijloacele agrotehnicii clasice și să recurgem necontrolat la substanțele chimice ca la un panaceu universal.

La noi, la C.A.P.-Moara Săracă, am văzut nu o dată că acțiunile de chimizare subminează echilibrul natural, aducînd grave prejudicii purității apelor, solului și fondului cînetic, distrugînd o dată cu dăunătorii și pe prietenii tradiționali ai agriculturii, începînd cu microorganismele din sol și terminînd cu prădătorii naturali ai unor insecte și păsări dăunătoare.

În județul Tulcea am avut ocazia să constat cum răspîndirea la întimplare a substanțelor chimice de către aviația utilitară a provocat vicierea unei întinse zone melifere, distrugerea unui număr considerabil de albine și otrăvirea unor specii de păsări și animale folositoare.

În consecință, mă raliez aceluia care recomandă mai mult discernămint în folosirea substanțelor chimice în agricultură și sugerez crearea unui organ care să coordoneze la nivel central această problemă.

Dinu MIHĂESCU
inginer la C.A.P.-Moara Săracă

Publicăm în continuare un fragment din scrisoarea tovarășului inginer Ioan MOLDOVAN, adjunct al ministrului agriculturii și silviculturii, prin care domnia-sa aduce unele precizări, referindu-se în principal la un foileton publicat în numărul 46 (1970) al revistei «Flacăra».

«În zilele de 17 și 18 septembrie, la ferma de vaci a întreprinderii agricole de stat-Fundeni au apărut grave îmbolnăviri, 6 animale au murit, iar 9 au fost tăiate din necesitate, carnea fiind valorificată. Un număr de peste 60 animale îmbolnăvite au fost tratate și s-au vindecat...»

Laboratorul pentru controlul alimentelor și furajelor și laboratorul pentru controlul nutrețurilor al departamentului I.A.S. au executat separat determinări chimice la sfecla dată în consum și la conținutul stomacal al animalelor moarte. S-a stabilit de ambele laboratoare că sfecla a conținut cantități de nitrați de 2-3 ori mai mari decît limita maximă admisă. În conținutul stomacal cantitatea de amoniac a fost dublă față de limita maximă admisă. Din cercetările făcute nu au reieșit probe și nici indicii care să îndreptățesc bănuiala că în hrana animalelor s-a introdus intenționat sau din neglijență substanțe chimice azotoase. În ceea ce privește cantitatea foarte mare de azotați aflată în sfecla furajeră trebuie să arătăm că este în mod unanim recunoscut de specialiștii în toxicologie din țară și din străinătate că sfecla (și alte furaje) cultivată pe terenuri fertilizate cu îngrășăminte azotoase poate acumula radicular din sol, în anumite condițiuni climatice, cantități însemnate de azotați, care nu se metabolizează, iar atunci cînd depășesc limita de 3 gr/kg pot produce intoxicații grave».

SPAKOV

Finalul anului trecut a fost abundent în știri de tot felul, în clasamente generale sau parțiale, în decernări și categorisiri, în bilanțuri mai variate parcă decât oricând. Am avut chiar nesperata ocazie să asistăm la un spectacol televizat în care i-am reîntâlnit pe cei mai populari sportivi români ai anului, am dat mâna cu ei, prin intermediul lui Cristian Țopescu, și i-am felicitat, prin reprezentanții cei mai autorizați ai oficialității sportive de la noi. Am înregistrat și rezervele unor croniciari, bolnavi de fotbal, care au omis să spună pe șleau că cel mai bun sportiv al anului a fost desemnat, de către opinia publică pusă la treabă de ziarul «Sportul», jucătorul de tenis Ilie Năstase, pe care-l întâlnim în unele rubrici trecut după fotbalistul Dinu, doar ca șef al promoției de minuitori ai rachetei, și nu ca pe un laureat suprem al gustului public.

Dar nu asta m-a impresionat cel mai mult, ci un fapt divers, poate, pentru foarte mulți amatori de sport și chiar confrăți: acordarea titlului de antrenor emerit lui Marcu Spakov. De ce? Foarte simplu și în același timp foarte... lung de explicat. Mă voi mărgini doar la câteva punctări ale entuziasmului meu (pe care, oricât aș vrea să par de modest, sînt convins că-l împărtășesc mulți dintre cei care, de mai multe decenii, urmăresc activitatea sportivă din țara noastră).

Primul motiv este acela că Marcu Spakov este o figură... amenințată de legendă a sportului autohton. Într-adevăr, pentru cei care nu-l cunosc, el pare adeseori un tip contradictoriu, un om nu prea instruit, certat chiar cu metodică modernă a disciplinelor arenei, unul care cam lucrează, cum se zice, după ureche. Or, se știe că Marcu e cam tare de una dintre urechi... Și totuși, de mulți, foarte mulți ani, de pe vremea cînd tremuram la Arenele romane în brațele paterne pentru unul din cei mai mari campioni ai boxului nostru, Moți Spakov, îl știam pe fratele acestuia, pe Marcu, stînd, cu calmul său imperturbabil, în colțul respectiv, vorbind arareori, gesticulînd cu rețineră, dar îngrijindu-l apoi pe Moți cu o pricepere care altora le lipsea. Îl întâlneam apoi pe aleile umbrite ale Șoselei Kiseleff alergînd alături de alți mari campioni pe care i-a avut boxul nostru, de alții neconsacrați încă, l-am văzut însoțindu-i la baie de aburi, asistîndu-i în timpul meselor al căror meniu îl fixa el însuși, în funcție de datele meciurilor, de efortul antrenamentului respectiv, l-am văzut, în fine, și la antrenamente sfătuiind, observînd, corijînd. Îl știu umblînd prin săli după talente proaspete, ori pe unde nu te așteptai, descoperînd, într-un bătauș oarecare, pe viitorul pugilist disciplinat și puternic de mai târziu. Îl mai știu pe Marcu și din povestirile celor care i-au fost elevi și care au găsit, nu o dată, în privirile mereu agitate de umor ale antrenorului lor, soluția căutată într-o clipă de descumpănire în ring.

Marcu Spakov a slujit cu credință incomparabilă clubul «Steaua» încă din anii înjgheberii acestuia. Modest dar permanent ironic (ceea ce pe unii i-a determinat să-l considere neserios și superficial), sigur pe știința sa, Marcu a fost, rînd pe rînd, masor pe la diverse echipe, printre care și la cea de rugbi din care am făcut parte, a frecționat mușchii sportivilor bolnavi sau oboșiți din marea formație de fotbal a C.C.A., nu dormea liniștit dacă-l știa pe un băiat, dintre cicliști de pildă, insuficient pus la punct pentru cursa de a doua zi și nu pușini au fost aceia care s-au trezit cu el acasă la ei, sau sus, la Postăvarul — dacă era sezon de schi — oferindu-se să le mai «aranjeze» puțin mușchii. Încet-încet, Marcu și-a cîștigat locul meritat în clubul pe care l-a slujit cu credință, și de mulți ani se ocupă de boxeri. Vi-l amintiți stînd în colțul lui Fiat? Dar al lui Șerbu Neacșu? V-ați gândit la ascensiunea lui Giju? Vă reamintiți de Gyarmati și Victor Schiopu? Dar de Vasile Boghiță? Dar de Tiță Vasile? Să mai înșir și alte nume? Cred că, deși posibil, ar fi inutil.

Marcu Spakov — contestatul, «incultul» boxului nostru, dar nu mai puțin vrăjitorul careului magic, omul care el însuși ar fi devenit, poate, un mare campion, dar care s-a «limitat» la a-i pregăti pe alții, are de multă vreme părul cărunț și fruntea cutată adînc de cite a văzut și de cite... era să vadă. Iată-l acum antrenor emerit! În talerul său, menit să echilibreze inegalitatea față de cel al «defectelor» sale, Marcu Spakov a așezat cu mîgală, an de an, campioni. Campioni descoperiți de el, șlefuiți de el, înobilăți de el cu tot ceea ce scriema pumnilor poate oferi celor ce-o practică. Pentru Marcu, boxul nu are secrete. Singurul pe care nu-l cunoscuse încă era acela al unei medalii și al unui act care să constate acest adevăr incontestabil. Actul i-a fost înmînat la sfîrșitul anului 1970, consfințind oficial o situație de fapt. Iată de ce am dedicat cronica de azi lui Marcu Spakov, unul dintre cei mai vechi antrenori de box, un om de sport complet, un autodidact al pugilismului, un manual viu, o inimă de aur. Sau, cu alte cuvinte, un adevărat antrenor emerit. Și mai am un motiv de bucurie: prin decernarea titlului amintit lui Marcu Spakov însăși noțiunea de echitate pare onorată.

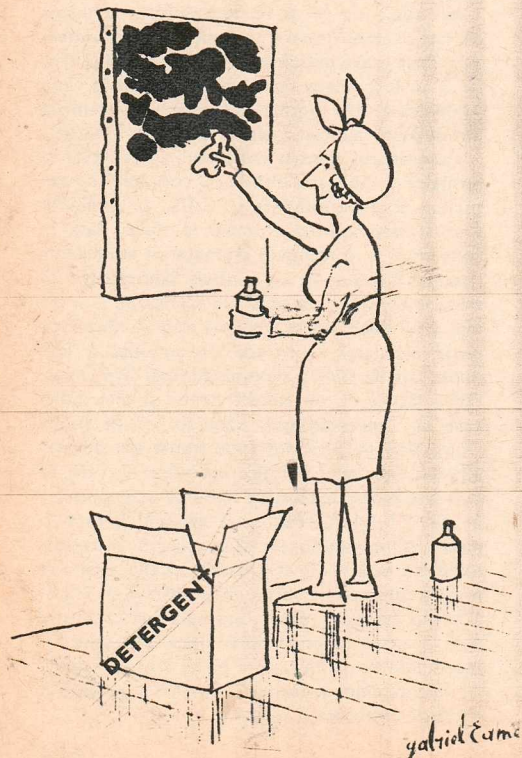
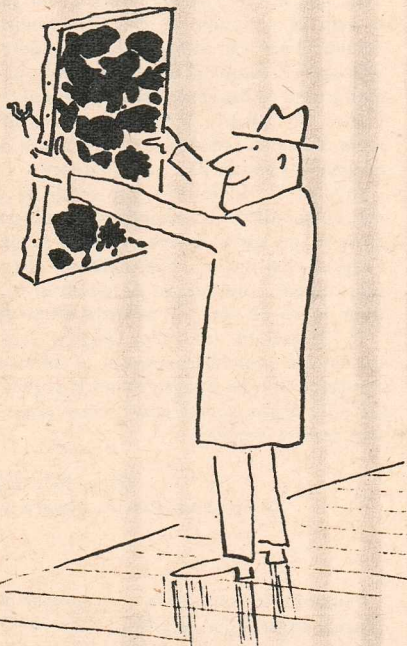
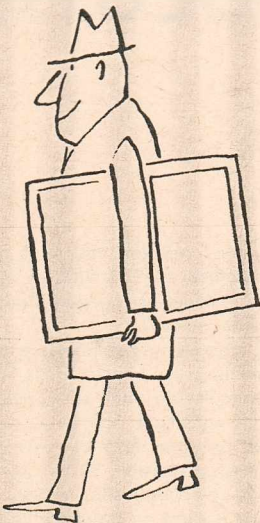
ATELIERUL
LUI BRÂNCUȘI

«Lăsați orice deznădejde, voi, care intrați...» — ar trebui să fie scris pe pragul acesta. Căci înăuntru s-a materializat speranța. Au plămădit-o miinile noduroase ca rădăcinile de viță de vie ale unui bătrîn, surisul lui blind, topit în barba colilie, șgălnicia înțeleaptă din ochii de plumb în care o daltă măiastră a cioplit două crestături de argint. Brâncuși e o legendă, și chiar dacă el n-ar fi existat, pămîntul românesc trebuia să-l fi născocit. O legendă stranie, tulburătoare, enigmatică din care, pînă acum, n-am reușit să descifrăm decât o infimă părțică smulsă din anecdotică vieții cotidiene și din amintirile celor ce l-au cunoscut. Marele lui secret rămîne ascuns în operă și, deseori, neînțelegîndu-l, oamenii l-au hulit. E implacabilă soartă a profetilor, a mistificatorilor de geniu, a artiștilor care și-au depășit epoca. Neputîndu-i pătrunde tîlcul, încă neputîndu-i-l pătrunde, parizienii au făcut cu el un gest unic. l-au transplantat atelierul din Montparnasse, așa cum s-a găsit el la moartea marelui sculptor, cu toate operele terminate sau abia începute, cu toate ustensiile casei lui de ascet, în incinta Muzeului de arte moderne de lângă Chailot. Și asta este cea mai senzațională achiziție a celebrelor galerii care, dintr-un secol de artă, nu pot înfățișa în toată complexitatea lui nici un singur artist.

Brâncuși lucrează acolo. Noaptea, joagărul își hirșie dinții de oțel în carnea marmurii, foalele pufăie sub metalul topit, «păsările măiestre» dau rotocoale line pe sub geamlîcul oblic al mansardei, «Principesa» zvicnește, «Domnișoara Pogany» suride fără gură și doar «cucosii» împrăștie vraja la ivitul zorilor — țipete de piatră înălțate interogator spre cerul mut. Ziua, marele vrăjitor stă, pesemne, ascuns prin cine știe ce ungher sau este deghizat în bătrînul paznic care moțăie pe un scaun, dormind cu un singur ochi, pentru a nu-și scăpa de sub priviri comorile. Și vine lume din toate colțurile pămîntului, mai ales tineret, și, pășind cu sfială pragul atelierului strîmt, oamenii se opresc în deschizătura porticului cioplit din birne oltenesti și privesc cu uimire într-un univers ce le depășește măsura înțelegerii. Încă le-o depășește. Joagărul stă cuminte, păsările măiestre au încremenit și se lasă mîngiate de căldura palmelor, Pogany, cu ochii ca niște adîncituri de fîntini, e tristă, cucosii tac, iar Coloana fără sfîrșit nu mai vrea să spargă făgașul acoperișului și să se înalțe, pînă dincolo de cer. E o tăcere de cavou păgîn, ca în criptele puternicilor suverani ai antichității, în care au fost adunate comori pentru lumea de apoi. E o liniște sacră, ca după pecetluirea unor temute taine, o stare de așteptare ce nu mai cunoaște măsura timpului, căci cel ce-a legat și dezlegat vrăjile n-a murit decât puțin și trebuie să se întoarcă acasă, să-și reia lucrul.

Pentru orice român, o astfel de întîlnire cu Brâncuși este o punere față în față cu el însuși. O răsfrîngere în oglinda propriei ființe, o regăsire de sine, o redescoperire a miturilor din sufletul său, a izvoarelor de unde și-a pornit obîrșia. Pentru orice artist român, o astfel de întîlnire cu Brâncuși este o infățișare la judecata de apoi, numai el poate descifra pe pragul de piatră cuvintele nescrise: «Lăsați orice deznădejde, voi care intrați...» Căci totul, aici, este rodul unui chin sacru. Este țîpătul dorului, efortul de a se face înțeles de străini, rămîind el însuși, dărnicia unui ineputabil avut spiritual, călmăcirea într-o limbă universală a tot ce are mai nobil sufletul atît de încercat al omului mioritic din spațiul carpato-dunărean. Brâncuși este explozia unei acumulări de două ori milenare de latinitate română, el este desăvîrșirea expresiei profund populare a nevoii românului de a infățișa lumea așa cum o vede el, rezultatul unei îndelungate opere de cizelare a materiei după puterea de zbor și de imaginație a gîndului românesc. Cine și l-a închipuit apărînd un demiurg pe un teren gol, ca un strigăt unic și primordial într-un pustiu, nu l-a putut pătrunde pe Brâncuși. Și n-a fost capabil nici să înțeleagă de unde se trăgea și ce voia el să ofere lumii. l-au zis «precursorul sculpturii moderne», dar moșii și strămoșii lui Brâncuși făceau artă modernă de mii de ani și nepoții și strănepoții lui vor continua s-o facă mult, infinit timp mai departe. «Precursorul» venea în urma tradiției, și geniul lui n-a făcut decât să-i descopere și să-i infățișeze esențele dîndu-le sensuri contemporane.

Marea lui taină a fost unicitatea. Repulsia față de epigonism și, presupun, disprețul față de epigoni. Dacă s-ar întoarce astăzi printre imitatorii lui, ar pleca dezamăgit și scribit. Nu este vina lui pentru că a oprit pentru o clipă dalta sculptorilor lumii, făcînd să nu se mai audă decât o bătaie — pulsația inimii sale — ci a acelora care și-au reglat propriul ritm, mai mic, mai firav, după grandioasa și inimitabila lui măsură. Și n-au putut, și el i-a privit cu milă, ca pe niște sărăntoci cu duhul, și a trăit sărman și s-a dus în nemurire umil, lăsîndu-i pe pastșori să facă glorie și averi din mărunta lor maimuțareală. Aceștia și-au zis «discipolii titanului», dar el i-a renegat. N-a avut discipoli. Pentru că el însuși era discipolul unui suflet unic, căruia viața i-a dat o șansă nerepetată: aceea de a-l întrupă.

„ACEȘTI NEBUNI FĂȚARNICI“

Nu știu exact cât îi face plăcere lui Teodor Mazilu adevărul acesta, dar gata, dramaturgia lui nu mai intrigă, nu mai șochează, nu mai ridică semne de nedumerire; gata, ne-am învățat cu stilul lui Mazilu, îi cunoaștem cifrul, știm să demontăm cu ușurință mecanismele vehemenței sale ironice, să deslușim urmele de tandrețe moralistă în avalanșa de personaje abjecte; gata, dramaturgia lui Mazilu a ajuns la acest mare «noi», care înseamnă publicul, face rivnitul succes de public și sănătoasa rețetă de casă; în fond, dacă Eugen Ionescu s-a înșalat, comod, într-un fotoliu de academician, împreună cu piesele sale absurde, de ce nu ar deveni Mazilu un «consacrat» care să nu mai dea complexe ci, dimpotrivă, să-și alinieze alături de el spectatorii?... La începutul stagiunii, tripticul de la Teatrul Mic a mai stîrnit unele voci arțăgoase, iată însă că «Acești nebuni fățarnici», plantați de regizorul Emil Mandric pe pământul fertil pe care piesele lui Mazilu rodese cel mai bine, cel al Teatrului «Bulandra», au fost primiți cu o, hai să nu spun unanimitate, dar, oricum, cu o impresionantă majoritate de cuvinte frumoase și aprecieri sincer elogioase, care îi recunoșteau lui Mazilu pînă și dreptul de a rămîne el însuși, chiar cu riscul repetiției de formule, de personaje, de aforisme usturătoare etc., etc.

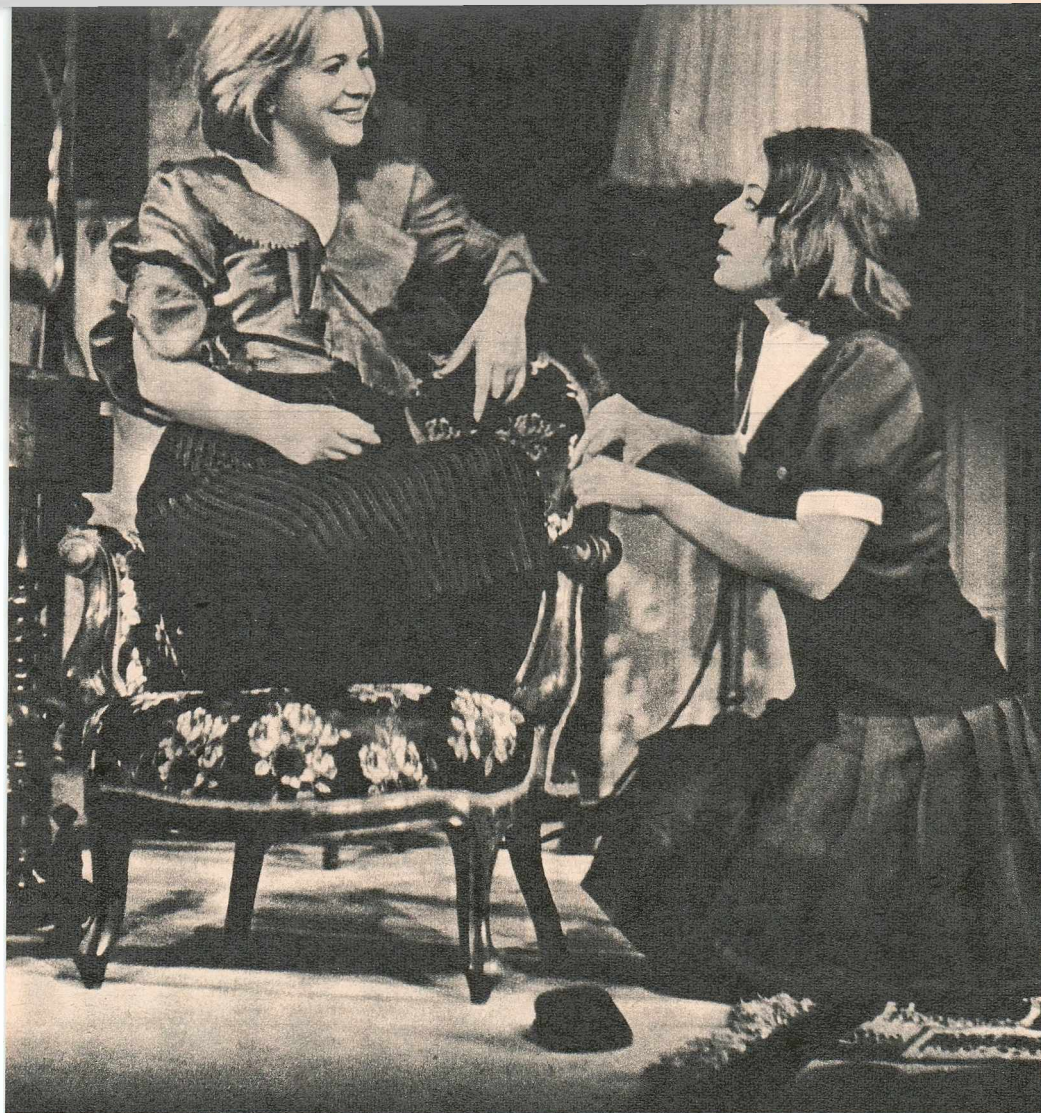
Cert e că, după ce și-a «făcut» bine mîna cu cîteva piese de suflu scurt, Teodor Mazilu și-a încordat forțele și a construit cu migală această piesă de adîncă respirație, de foarte minuțioasă observație și de un sarcasm a cărui durere trece dincolo de strălucirea comică a situațiilor și replicilor, ajungînd la o reală vibrație tragică. Sigur, Mazilu nu-și părește obsesiile

◀ *Dulce înțelegere între Camelia, femeia care distruge moralul bărbaților și Silvia, care reface moralul acelorasi domni (Rodica Tapalagă și Gina Patrichi).*

◀ *Jordache, bărbatul care vrea să petreacă bine și să moară în somn (Octavian Cottescu).*

și eroii preferați; sigur, el pornește și aici cruciada împotriva prostiei — de astă dată bine înfiptă într-un «scaun» cu răspundere —, împotriva hoției de toate soiurile, de toate nuanțele și intensitățile (de la furtul pur și simplu al fondului de rulment, la furtul rafinat al sentimentelor și... transcendentului), împotriva fățarniciei care se recunoaște, spășit și cinstit, drept fățarnicie; sigur, va avea și aici cîteva puseuri de misoginism acut, bine puse în pagină prin portretizarea celor două personaje feminine, Camelia, cinica de profesie, «nuda cu cartea în mînă», care cucerește bărbații (și mai ales punga lor!) prin distrugerea sistematică a «sistemului lor de valori», și dulcea, stearsa Sivie, care îi consolează și le reface același sistem cu ajutorul ceaiurilor de mușețel și al cîrpirii ciorapilor, aspirînd, vai!, la aceeași pungă. Jordache — obiectul rivnei amoroase a celor două eroine — e în egală măsură delapidator și cretin, ceea ce nu-l împiedică să aibă conștiința importanței uriașe a scaunului pe care (cum Dumnezeu!?) îl ocupă, să intoneze acel mare imn al scaunului-soare, să viseze absolutul și s-o șteargă acolo — în absolut! — cu cinica și consolatoarea după el, atunci cînd treaba se îngroașă aici, pe pămînt. Mazilu își înalță tot acest edificiu fantastic (călătoria în plictisitorul paradis și apoi, desigur, alungarea păcătoșilor sătui de bine, cu biblice lovituri de bici) pe o structură dramaturgică uluitoare de simplă și nesofisticată, personajele sale se mulțumesc să monologheze sau să dialogheze, al treilea fiind de obicei de prisos în conversație; dar l-am recunoscut pînă și în această oroare de «meșteșug dramatic», ceea ce îl interesează pe Mazilu rămînînd totdeauna, cum singur o mărturisea, mișcarea sensurilor, a ideilor și personajelor piesei. Să cădem deci de acord că nu poate fi treabă ușoară pentru un regizor animarea acestor lungi monologuri sau punerea în scenă a nesfîrșitelor dialoguri, să facă din caracterul literal al textului o imagine scenică vie, care să capteze și dincolo de strălucirea replicii, să-i recunoaștem deci lui Emil Mandric meritul de a fi izbutit excelent treaba aceasta. Sub exploziile de comedie ale replicilor și situațiilor piesei zvîcnește tot timpul, subteran, acel filon de tragicism, de suferință, pe care autorul o încearcă în fața minciunii și urtului (ca să-l citez iarăși, dintr-un vechi interviu al nostru: «numai iubirea adîncă poate naște o intoleranță insuportabilă»); spectacolul lui Mandric capătă astfel dimensiuni sporite, adîncimi greu de pătruns la o lectură grăbită, reverberații cu ecou îndelungat în conștiința noastră. Mai mult poate ca altele, textele lui Mazilu își încredințează viața în minile actorilor, aceștia pot să le condamne cu ușurință la moarte ori la strălucire scenică, și e nevoie neapărat de acea «mare întâlnire», miracol rar și în viață, și în artă, dar care iată, s-a petrecut sub ochii noștri, aici, la Teatrul «Bulandra», și nu pentru prima oară. Octavian Cottescu — s-a spus nu o dată — pare predestinat întru chipării eroilor lui Mazilu, el conduce ca nimeni altul acest joc de planuri duble al psihologilor maziliene, amestecă absolut inimitabil candorile mimate cu fățarniciile trăite, cretinismul dulce cu viclenia agresivă și, vorbind sau tăcînd minute în sir, mișcîndu-se agitat sau înțepenind într-un loc, revarsă asupra noastră aceleași efluvii de comic amar, irezistibil. Lîngă el, Rodica Tapalagă, fascinant de frumoasă și vitală, materializează noțiunea de inteligență scenică, scapără, sclipeste, ia ochii, fără a o pune totuși în umbră pe voit cenușia Silvia, căreia Gina Patrichi, punîndu-și în surdina temperamentul, îi dă niște tonuri și semitonuri de gri de un mare rafinament scenic. Paul Sava, Ion Besoiu, Aurel Cioranu, George Stilu, buni, foarte buni fiecare, în fiecare ipostază, desenînd rolul grațios (Cioranu) ori pictîndu-l cu pastă groasă (Sava), întregînd un spectacol căruia nu i-am cere decît să se ferească a obosi (ceea ce i se întîmplă, din cînd în cînd, pe parcurs), pentru a fi unul din cele sigure reușite ale stagiunii actuale.

Sanda FAUR

Se știe că *repetitio est mater studiorum*, așa cum se pretinde că ar fi exclamat Quintilian, într-una din școlile vechii Rome, în fața învățăcelilor care nu se prea întreceau în a repeta cunoștințele predate de dascălul lor. Poștașul ADAS este și el obligat să repete deseori unele amănunte comunicate celor ce s-au adresat redacției revistei «Flacăra» (Piața Științei nr. 1) sau Direcției generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5) cu întrebări privind asigurările de bunuri și de persoane practice de ADAS. O face din convingerea că cititorii își vor reaminti mai ușor de posibilitatea ce au de a materializa — simplu și practic — spiritul lor de prevedere, încheind asigurări de bunuri sau de persoane...

AUREL VARLAM, loco. Doriți să știți dacă Asigurarea complexă a gospodăriei se poate încheia și pe un termen mai mic de un an. Răspunsul este afirmativ. Perioada minimă pe care se poate încheia asigurarea la care vă referiți este de 3 luni. Desigur, într-o astfel de situație prima de asigurare se calculează în mod corespunzător.

CONSTANȚA FILIPESCU, Brașov. Contractul de Asigurare familială de accidente se poate încheia cu persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani inclusiv. Asigurarea se încheie pe durata de 3 luni. Se cuprind: soția (soțul), în vîrstă de pînă la 70 de ani, și copiii, indiferent de numărul lor, în vîrstă de la 5 la 16 ani neimpliniți. Prima de asigurare este de 25 de lei, contractul fiind valabil 3 luni. Informația ce ați primit cu privire la numărul de contracte ce se poate încheia de către fiecare cetățean este exactă. Într-adevăr, s-a stabilit că, pe aceeași perioadă, se pot face trei asigurări. Dacă frațele dv. a încheiat cinci, a greșit. Două sînt nule!

MIRCEA BOGAZI, Constanța. Un dialog cu dv. prin intermediul acestei rubrici nu este posibil. Sînt mult prea numeroase și personale amănuntele pe care le solicitați. V-am răspuns prin poștă, adăugînd și cîteva din prospectele editate de ADAS. De interes general mi se pare întrebarea cu privire la valoarea sumei asigurate pentru pagubele la bunuri, în cadrul Asigurării «Turist». Suma la care vă referiți este de 20 000 de lei. Bineînțeles, dacă paguba este mai mică, despăgubirea este cea care rezultă din evaluările făcute de specialiști.

DUMITRU GHERASIM, Călărași. Nu credeți în zvonuri? Foarte bine faceți! Acestea sînt — de cele mai multe ori — eronate. Concret, prima de asigurare ce se plătește — pe an — de cei care se hotărăsc să ia o măsură de prevedere pentru bunurile din gospodărie (asigurarea cuprinde — de altfel — și bunurile «de pe lângă gospodărie»), cum scrieți chiar dv., și — în plus — pe asigurat și soția acestuia) nu s-a modificat: este tot de 2 lei pentru suma asigurată de 1 000 de lei. Rezultă clar că pentru asigurarea unor bunuri în valoare de 40 000 de lei va trebui să plățiți 80 de lei.

LIVIA CHARIUC, Suceava. Directorul direcției asigurări de persoane din Direcția generală ADAS, tovarășul Ștefan Pavel, afirmă că diversificarea formelor de asigurări de bunuri va continua. «Este — afirmă d-sa — o sarcină permanentă a Administrației Asigurărilor de Stat, căreia i se acordă importanța cuvenită. În prezent se studiază diferite propuneri, se analizează condițiile de aplicare a unor noi îmbunătățiri aduse asigurărilor existente, astfel încît ele să corespundă cît mai bine preferințelor, dorințelor și intereselor cetățenilor».

Referitor la autoturism, iată sfatul poștașului ADAS: asigurați-l. Este absolut necesar, mai ales pentru un conducător cu semn de exclamare pe parbriz.

ÎNȚELEPȚII PRINTRE NOI

— Nu facem niciodată ceea ce vrem.
— Din fericire!
Jules Renard

— Ați vorbit mult aseară, și încă cu persoane destul de plictisitoare.
— Am vorbit de teamă să nu ascult.
Rivarol

ELEVA (după o scurtă gîndire): Din zgîrci!
A. Cehov

— Doctorul D... este un om fermecător... Dacă ai ști cît de ușor ia viața!
— Viața celorlalți?
Aurélien Scholl

— Iată, dragul meu, adevărul pur și simplu.
— Adevărul este rareori pur și niciodată simplu.
Oscar Wilde

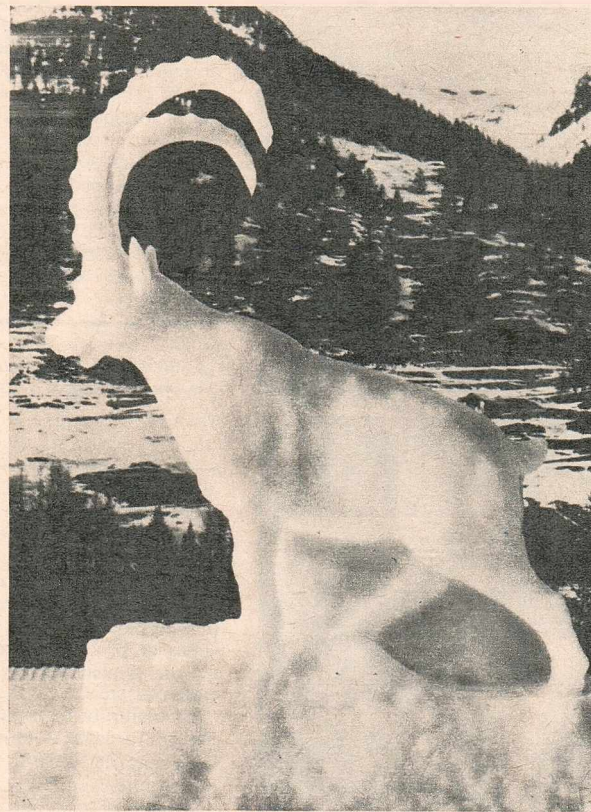
— El a parvenit!...
— Da, dar în ce stare!
Alfred Camus

— Pentru ce femeile fermecătoare nu se căsătoresc decît cu oameni insignifianți?
— Pentru că oamenii inteligenți nu iau în căsătorie femei frumoase.
Somerset Maugham

— Îl înșală pe toate drumurile!
— Infidelitatea e singurul lucru care o leagă de soțul ei!
Sacha Guitry

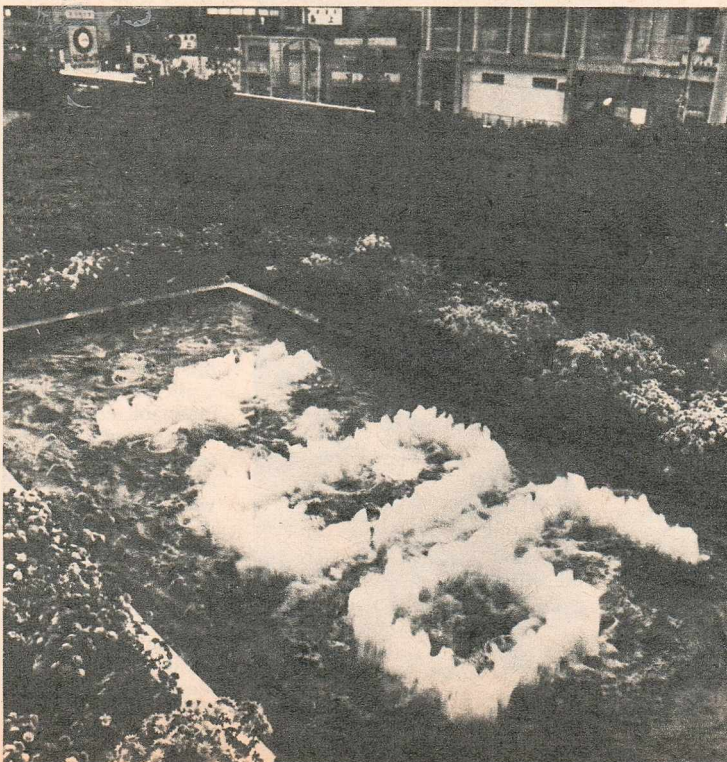
— Fii politicoș!
— Politicoș cu această canalie? Să folosesc mătasea pentru a coase un sac grosolan?
Ilf și Petrov

INVĂȚĂTORUL: Din ce este făcută inima?

● imn sezonului alb

Ibex-ul, numele aristocratic al muflonului, simbolizează în Elveția sosirea iernii. Iată de ce, în ciuda puținătății zăpezii din acest an, locuitorii din Graubunden au găsit totuși suficientă materie primă ca să înalțe sezonului alb această frumoasă statuie de gheață.

Eveniment la faimosul zoo californian din San Diego: Potto, un exemplar femelă de lemurian, a dat naștere unui pui, fenomen rar în condiții de captivitate. Lemurienii, animale arboricole, trăitoare în Africa de vest, ceva mai mari decît veverița noastră, sînt denumiți, datorită încetinelii cu care se mișcă, și «leneși».

● mama și fiul,
perfect sănătoși...

● un ceas
care stropește
ora exactă...

O putem afirma fără nici o teamă de a fi dezmințiti: cel mai neobișnuit orologiu închipuit de mintea omenească a fost instalat pe o peluză din fața elegantului hotel Akasaka din Tokyo. La acest orologiu timpul este marcat de niște fintini arteziene închipuind orele și minutele, dirijate de un mecanism care determină schimbarea lor cu o mare exactitate.

UN CUMPLIT DEVORATOR DE TIMP

(Urmare din pag. 6)

Ori pe la Primăria municipiului Ori pe la I.T.B.! Ori poate există și nu știu eu. Poate are grijă cineva de mine, călătorul, și încă n-am aflat.

Furat de gânduri, nici nu știu când ajung aproape de stația mea terminus. Numai de-ar opri! Pentru că pentru alții aceasta e stația zero, iar mașina e deja arhiplină. O dată am făcut trei stații în plus, noroc că nu-s omul care să se descurajeze ușor. A oprit! Îmi fac loc spre ieșire, cu multă, multă delicatețe. Totuși, doi domni îmi spun că-s nesimțit. Unuia îi replic cu multă demnitate și usturător, iar pe celălalt, care atinge cu creștetul capului tabla acoperișului mașinii, îl ignoresz așezat. Și-așa ajung jos. Călătorul I.T.B., când redevine pieton, are trăirile îmbătătoare ale pasării țânșite din colivie direct în văzduhul cel mare. Poetic! Mă uit însă la ceasul de la mână și, cătrănit rău, revin pe pământ. Așa se face că în vreme ce alerg spre poarta cu orologiu a întreprinderii, încerc să mai rezolv o problemă. Deci a cincea, sau «problema timpului». O problemă strict matematică.

Am pornit de la unul din rezultatele testului făcut de I.T.B. asupra a 2 000 de salariați din București, și anume de la rezultatul care ne destăinuie că, în medie, un bucureștean pierde zilnic, călătorind cu mijloacele I.T.B., între 50 și 60 de minute, deci aproximativ o oră. Pe de altă parte, scăzând dintr-un an duminicile și alte sărbători naționale și personale, mi-au rămas, rotunjit, 300 de zile lucrătoare pe an. Și acum, pornind de la aceste două date primare, iată concluziile:

Fiind călător I.T.B., pierd într-un an (numai în zilele de lucru) un timp lung de 300 de ore, adică 12,5 zile. Cu atât este mai mic anul pentru mine și pentru toți cei care folosesc (de voie, de nevoie) transportul în comun. (Cite nu se pot face în 12 zile și jumătate! Victor Hugo a scris «Bug Jargal», primul său roman, în 12 zile; iar un inginer stagiar le-ar putea folosi ca un concediu anual în plus și, fiind dublu odihnit, ar putea da alt randament; ce vorbă, ar fi mai rentabil!)

Pierzând cu drumurile tot cite 12,5 zile, un cetățean ca oricare dintre noi, în 40 de ani de activitate pierde 500 de zile, sumă care dacă o împart la 365, numărul zilelor unui an, constat că de-a lungul unei vieți active pierd 1,3 ani. Deci un an și peste patru luni. Adică $12 \div 4 = 16$ luni. Oare ce aș putea face în 16 luni de viață? Dacă aș fi femeie,

aș putea duce o sarcină pînă la capăt și o a doua pe trei sferturi. Așa, ca bărbat, aș putea să joc șah și table încă 16 luni, cu pensia trimisă plocon acasă.

Doamne, dar oare ce importanță are soarta mea față de aceea a celor 3 milioane și jumătate de cumpărători de bilete care, asemeni mie, sînt cărați într-o singură zi, în felurite direcții, de I.T.B.? Vorbesc de 3 milioane jumătate de călători, pentru că un bucureștean face mai multe călătorii pe zi. De aceea cifra mea nu-i incompatibilă cu aceea mai mică care spune numărul locuitorilor Bucureștiului. Și acum, să trec la socotelii!

$3\ 500\ 000$ călători $\times$ 300 ore = $1\ 050\ 000\ 000$ ore pierdute într-un an în București, multumită transportului în comun; sau, transformate în zile: $3\ 500\ 000$ călători $\times$ $12,5$ zile = $43\ 750\ 000$ zile pe an pierdute. Timp necesar edificării, de pildă și cu aproximație, a unei termocentrale de putere medie.

Pe de altă parte, o viață de om socotită în număr de zile se ridică la 25 550 zile (70 ani — vîrsta medie la noi — $\times$ 365 — cit are un an pretutindeni — = 25 550 zile).

Dacă împart numărul zilelor pierdute într-un an în București ($43\ 750\ 000$) la numărul zilelor cite reprezintă o viață ($25\ 550$) obțin cifra 171.

Deci, 171 de vieți pe un sacrificat pe altarul mișcător al transportului colectiv bucureștean. Deci transporturile astea desființează într-un singur an populația unui cătun, iar în zece ani, a unei comune mărișoare.

Înseamnă că I.T.B. este medic. Concluzia mea poate părea nelogică, paradoxală, absurdă. Dar numai despre medici am auzit că «ar avea fiecare cimitirul său». Mi-a spus-o chiar un medic înainte de a-mi tăia burta ca să-mi scoată apendicele. Mi-a spus-o ca să-mi facă plăcere, să rid, și așa să-mi se deconecteze sistemul nervos central.

Atunci, pe masa de operație, am rîs. Am rîs și prima dată cînd m-am suit într-un troleibuz. Azi însă am vechime și mi-a pierit hazul. Am devenit grav și răutăcios.

Pentru motivele mai sus expuse și pe baza probelor fotografice alăturate, cer grabnica trimitere în judecată și sancționarea cu asprime... etc., etc.

«Du-mă acasă, măi tramvai, Du-mă iute, ce mai stail?»...

Ca să vezi cum un text glumeț de cîntec de pahar poate dobîndi profunzimi de problematică socială gravă, ba chiar funebră

(Urmare din pag. 7)

pe nume: după ce trece ora de vîrf, 38,3% din numărul autobuzelor noastre trebuie să se retragă pentru că n-au călători. Ceea ce e foarte nerentabil pentru noi. Lucrurile s-ar îmbunătăți mult dacă, așa cum ni se cere nouă să fim receptivi, înțelegători față de problemele cetățenilor, ar fi și întreprinderile unde acești călători-salariați sînt încadrați. Vreau să spun că ar trebui făcută o decalare a orei de începere și terminare a lucrului, o reprogramare a timpului de lucru, reprogramare coordonată pentru toate întreprinderile Capitalei. La Suceava am auzit că s-au întocmit orarele trenurilor locale în așa fel încît muncitorii din împrejurimile orașului, navetiștii, să piardă minimum de timp. Deci, se poate.

Într-al treilea rînd, este «problema dependenței noastre» de felul în care își respectă, sau mai precis, în care nu-și respectă, întreprinderile ai căror beneficiari sîntem contractele prin care s-au obligat să ne livreze la timp piese de schimb, lubrifianti, cauciucuri. Greutățile noastre sînt enorme în această privință și se răsfrîng direct asupra numărului de vehicule în circulație, asupra ritmicității transportului, asupra călătorilor. În al patrulea rînd este «problema domiciliilor călătorilor». Pare fără legătură, dar socotesc că ar trebui trași la răspundere, alături de noi, și toți cei care ani de-a rîndul au repartizat, și încă repartizează, locuințe neținînd seama de locul unde noul fericit locatar își face

serviciul. La fel de dăunător este și sistemul greoi, aproape imposibil, de a se face schimburi de locuințe între cetățeni. Ar trebui să existe o întreprindere care să se ocupe numai cu lucrul ăsta să-i ajute pe oameni.

În fine, în al cincilea rînd, este «problema oamenilor noștri». Sînt socotiți nepoliticoși, dar se uită că în condițiile în care restul lumii doar călătorește un ceas pe zi, ei lucrează permanent. Se uită că au și ei nervi, că sînt oboșiți. Se uită sau nu se știe că cei care lucrează pe cel mai bun traseu de autobuz (31) au de transportat într-o singură zi 123 000 de călători. Se uită, ori nu se știe, că mulți dintre șoferii noștri provin din mediul rural și au dificultăți de adaptare la mediul urban, care pur și simplu îi obosește cu mult mai mult decît pe ceilalți șoferi «băstinași». Se uită, sau nu se știe, că un șofer de pe a cărui mașină lipsește o piesă care n-a putut fi înlocuită, un fleac de furtun care face o legătură între două, știu eu ce piese, trebuie să «tragă mai tare la volan». Și asta înseamnă că îl dor mușchii de la omoplați și cei de la brate, că îl dor răzbit.

Iată de ce, dacă s-a ajuns să se facă o judecată, drept este să fie chemați să dea socoteală și toți cei pe care i-am amintit aici și care sînt coautori la masacrul anual al celor 171 de călători, să le spunem victime teoretice.

Nu da, frate, înainte de a mă asculta, nu da numai în mine!

◀ En attendant 105, ori 84, ori 72, ori... fiecare îl știe pe-al lui. O întâlnire realizată doar în proporție de 50 la sută: au venit la timp numai călătorii.

▲ O imagine care ar face sardelele să jubileze.

ÎNCHIEIERE

Începînd cu acest număr veți găsi, tot în aceste pagini ale revistei noastre, la fiecare două-trei săptămîni, un astfel de, să-i spunem așa, proces public, la care dv., cei peste jumătate de milion de cititori ai «Flacării», sînteți invitați să aveți rolul de judecători.

Cele mai interesante dintre opiniile dv. — inedite și obiective — vor fi reproduse, de asemenea, în aceste pagini, urmînd să țină loc de sentință, de hotărîre judecătorească a celui mai puternic juriu din țară: opinia publică.

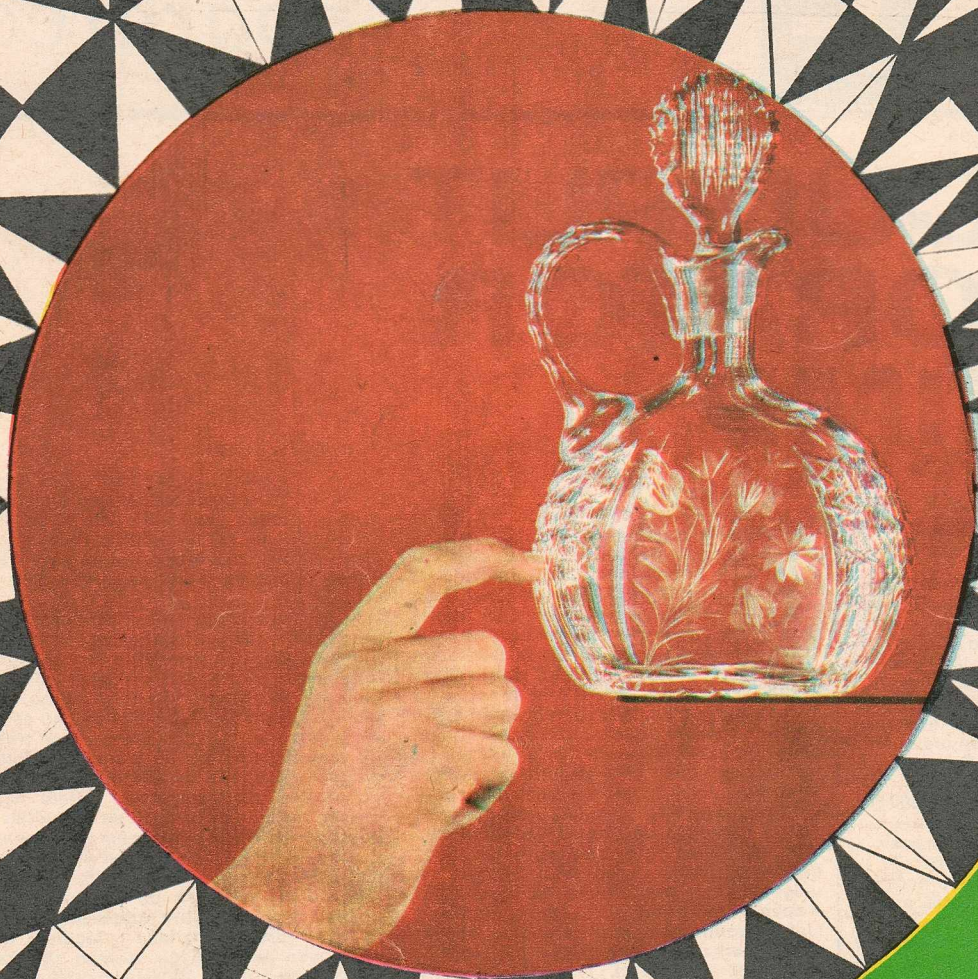
Cu alte cuvinte, ne declarăm intenția de a stîrni dezbateri publice, în sensul cel mai larg și, firește, pe marginea celor mai acute probleme ale vieții noastre cotidiene contemporane.

Tragem nădejde ca pseudoprocesele noastre să-și dobîndească, curînd-curînd, rostul pe care li-l dorim: să îndrepte lucrurile acolo unde nu merg ca lumea și să prevină alte eventuale fapte dăunătoare.

Iar pentru ca cercul să fie fericit închis, așteptăm de la dv. nu numai sentințe, ci și idei arzătoare la ordinea zilei, care să facă obiectul unor viitoare dosare, unor viitoare «Procese-Flacăra»

Cît despre «încheierea procesuală» de față, în afară de ce v-a informat pînă acum, mai are menirea «să dea termen în cunoștința părților» pînă cînd judecătorii vor isprăvi de chibzuit și se vor pronunța.

**AUDIȚII
DE
PURITATEA
CRISTALULUI**
vă asigură
aparatele
de radio:

● **EFORIE**
Prețuri:
1 720 lei

● **TRAVIATA**
Prețuri:
2 260 lei

● **TEHNICĂ
MODERNĂ**

Se vînd
și cu plata
în rate

● **ASPECT
ESTETIC**

● 4 lungimi
de undă,
mare selectivitate

● iată calitățile radioreceptoarelor
TRAVIATA și EFORIE

MACAROANE
FIDEA
TĂITEI
SPAGHETI

PASTELE FĂINOASE — HRĂNITOARE, GUSTOASE!
Mincăruri consistente, variate, pregătite rapid.
Garnituri delicioase la orice prinz.

60 milioane
de oameni
din 70 de țări
ale lumii
află ora exactă
după ceasurile
cu inscripția
«Fabricat în U.R.S.S.»

**CEASURILE
SOVIETICE**
«POLIOT»,
«VOSTOK»,
«RACHETA»,
«SLAVA»,
«ZARIA»,
«CEAIKA»,
«LUCH»,

înseamnă:

- mecanism cu siguranță în funcțiune
- formă exterioară modernă
- prețuri accesibile

Exportator:
V/O. «Mashpriborintorg»
MOSCOVA
G-200 U.R.S.S.

PUBLICOM

Silviu BRUCAN

MISIUNEA JARRING

Unul din evenimentele promițătoare cu care începe anul diplomatic 1971 este reluarea misiunii Jarring. Dacă însă înțelepciunea bătrinească ne învață că nu tot ceea ce se promite se și realizează, în diplomație experiența îndeamnă la precauție dublă.

Chiar și optimiștii incorrigibili care văd în politica internațională numai tendințe de armonie și destindere sînt nevoiți să-și amintească faptul crud că ambasadorul Jarring nu se află la prima tentativă de a găsi un compromis între cele două (după unii numărul este mult mai mare) părți ale conflictului din Orientul Apropiat. De data aceasta, optimiștii s-ar mulțumi chiar și cu prelungirea acordului de încetare a focului care expiră la 5 februarie, aceasta fiind o condiție oarecum preliminară a oricărei negocieri de fond. Dar și în această privință părțile au poziții diferite. Președintele R.A.U., Anwar Sadat, subliniază răspicat că țara sa nu va accepta transformarea încetării temporare a focului într-un armistițiu permanent, în timp ce conducătorii israelieni văd în aceasta o modalitate de consolidare a statu-quo-ului.

Trecînd la problema de fond, misiunea Jarring acționează pe baza rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967. Aici conflictul de interese apare mai vizibil, deoarece partea israeliană leagă evacuarea teritoriilor ocupate de stabilirea unei «păci contractuale» în cadrul unor frontiere «sigure și recunoscute», iar partea egipteană susține că obiectul primordial trebuie să fie evacuarea totală a teritoriilor ocupate în prezent de armata israeliană. De aci și preferințele diferite în privința metodei găsirii unei reglementări politice a conflictului: Israelul înclină spre negocieri directe, avantajose părții care are mai mult de dat decît de luat; R.A.U. preferă intermediul O.N.U., care atît juridic, prin Cartă, cît și politic, prin rezoluția Consiliului de Securitate, apare mai favorabil poziției arabe. Ca un corolar, Israelul insistă ca negocierile să se desfășoare la nivelul miniștrilor de externe și într-un alt loc decît New York. Premierul Golda Meir a declarat recent că privește misiunea Jarring drept un efort în direcția păcii, dar că «pentru a-și atinge scopul, ea trebuie să parvină la negocieri directe între părți».

După cum se știe, în afara celor două părți cu care tratează ambasadorul Jarring, conflictul cuprinde și mișcarea palestiniană de eliberare, un factor care nu poate fi neglijat nici în problema încetării focului (vezi recente incidente de frontieră), nici în găsirea unei soluții de fond.

În sfîrșit, așa cum se întîmplă deseori în viața internațională, firul Ariadnei din Orientul Apropiat duce în marile capitale ale lumii. Ultima reuniune a reprezentanților U.R.S.S., S.U.A., Franței și Marii Britanii a salutat reluarea misiunii Jarring. Secretarul de stat Rogers a subliniat «concertarea celor patru» și a apreciat că în momentul de față «trebuie lăsate să acționeze părțile direct interesate». În presă însă au apărut știri că Rogers intenționează să viziteze Cairo și Tel Aviv.

Iată de ce observatorii politici manifestă de astă dată o precauție specială în lansarea predicțiilor optimiste în legătură cu misiunea Jarring. Se subliniază totuși că există și elemente care ar putea să miște lucrurile din impas și care acționează asupra ambelor părți ale conflictului. Cel mai des citat este interesul comun de a se redeschide traficul maritim prin Canalul de Suez. Mai sînt și alte elemente din aceeași categorie care ar putea avea efecte pozitive asupra ambiantei generale și, în cele din urmă, asupra conflictului însuși. Într-un cuvînt, misiunea nu este lipsită de speranță.

la ora viscolului

Forțele dezlănțuite ale acestei ierni nu cruță nici zonele altădată ferite de intemperii excesive.

Viscolul ce a bîntuit în ultimele zile la Triest a fost atît de puternic, încît trecătorii care s-au încumetat să-l înfrunte au trebuit să înainteze cu pași de melc și numai ținîndu-se zdravăn de frînghi întinse de-a lungul trotuarelor.

victimele „smog“-ului

► Timp de cîteva zile sălile de așteptare ale aeroportului londonez Heathrow s-au transformat parcă în adevărate tabere de sinistrați. 10 000 de pasageri au fost obligați, de aburul dens al tradiționalului smog, să aștepte, lingă bagajele lor, semnalul verde care să permită decolarea avioanelor încremenite pe pista înghețată.

La invitația ministrului afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe al Republicii Italiene, Aldo Moro, a făcut în această săptămână o vizită oficială în țara noastră. În fotografie, aspect din timpul convorbirilor.

„nu mai sînt locuri“

Undeva în decorul romantic al orașului vechi (Staré Mesto) din burgul praguez, funcționează de cîțva timp un restaurant românesc foarte solicitat: «La știuca de aur». Seară de seară, o tăbliță fixată la intrare indică «plinul»: **NU MAI SÎNT LOCURI**. Amenajat cu gust rafinat, în cel mai caracteristic stil românesc, localul cochet a devenit una din atracțiile amatorilor de vinuri alese și specialități culinare românești.

Foto: PRAGOPRESS

Dic. BABOIAN

O REALITATE IMPUNĂTOARE ÎN ARENA MONDIALĂ

Bilanțul anului internațional recent încheiat a consemnat, ca unul din momentele de capitală însemnătate revirimentul aproape spectaculos care a avut loc — spre dezolarea ultimilor mohicani ai «războiului rece» — în problema atât de artificial creată și atât de controversată a recunoașterii Republicii Populare Chineze și a drepturilor legitime ale acesteia în O.N.U. și, în general, în arena mondială. Ceea ce vreme de 21 de ani s-a chemat «blocus diplomatic», concretizat printr-o urzeală densă de calomnii, manevre și piedici, urmărind în mod absurd excluderea din concertul internațional al unei țări de dimensiunile unui continent și cu o populație de 700 milioane de oameni, a ajuns — e drept, tîrziu, dar a ajuns — în pragul destrămării virtuale. Mutațiile considerabile produse în acest sens și-au găsit o afirmare pregnantă atunci cînd, la 20 noiembrie 1970, Adunarea generală a O.N.U. s-a pronunțat — prin acel memorabil și fără precedent vot majoritar — în favoarea reintrării R.P. Chineze în acest for, concomitent cu înlăturarea impostorilor ciankaiști. Artificiul procedural american care a frînat, pentru ultima oară poate, concretizarea voinței majorității, nu a reușit să ascundă însă ceea ce presa franceză a calificat «sfîrșitul unei epoci» și «eșecul politicii anacronice de blocadă». Sub presiunea opiniei publice, dar mai ales ca o cerință vitală a propriilor lor interese, Canada și Italia au restabilit raporturi diplomatice cu Pekinul, desolidarizîndu-se nedreptat, dar implicit, de vechea politică americană, lipsită de perspectivă. Săptămînile și lunile care au urmat n-au făcut decît să lărgească aceste breșe cu efecte directe asupra unor țări ca Austria, Belgia, Finlanda, Tunisia, Etiopia. În Japonia, într-o serie de țări din Orientul Apropiat și America Latină, și chiar în Statele Unite, politica de ignorare a gigantului chinez este supusă unui val de critici vehemente. Analizînd situația creată, New York Times a trebuit să admită că acțiunea în favoarea Chinei a căpătat «un impuls important» ceea ce, după Washington Post, «ar trebui să servească Statelor Unite drept avertisment că a sosit timpul să-și revizuiască politica devenită de mult falimentară». Cum ar putea fi altfel, de vreme ce, în lumea contemporană, prezența Chinei populare ca membră a clubului nuclear și spațial constituie, sub privirile întregii omeniri, o realitate impunătoare, un factor indispensabil în abordarea și rezolvarea celor mai importante probleme ale vieții internaționale. Sub acest aspect, China nouă se bucură de sprijinul țărilor socialiste și al tuturor forțelor progresiste din lume. «România consideră — a declarat tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna O.N.U. — că este absolut necesară restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze în Organizația Națiunilor Unite și în organismele sale; aceasta corespunde intereselor tuturor popoarelor, cauzei colaborării și păcii în lume».

Primele zile ale noului an au adus multiple confirmări ale justeții unei asemenea politici. Într-o declarație a partidului populist din Austria, făcută în sprijinul intenției guvernului vienez de a stabili relații diplomatice cu Pekinul, se arată că este în interesul tuturor popoarelor ca R.P. Chineză să fie prezentă la masa negocierilor internaționale și în marile organizații mondiale. Guvernul japonez, pornind de la considerente la fel de realiste, declară că este pregătit să discute problema normalizării raporturilor cu R.P. Chineză. Alt act pozitiv cu puternic ecou internațional îl constituie stabilirea relațiilor diplomatice dintre R.P. Chineză și Republica Chile. Reșin, ca semnificativă, declarația ministrului de externe chilian: «Fără China nu poate fi conceput nici un efort în vederea realizării păcii și securității mondiale, nu poate fi organizată colaborarea internațională necesară atingerii marilor obiective ale lumii în dezvoltare».

Logica realităților contemporane presupune, ca cerință majoră, prezența și participarea activă a Chinei noi și dinamice, tot așa cum respinge neechivoc politica «blocusului, absurdă și vetustă».

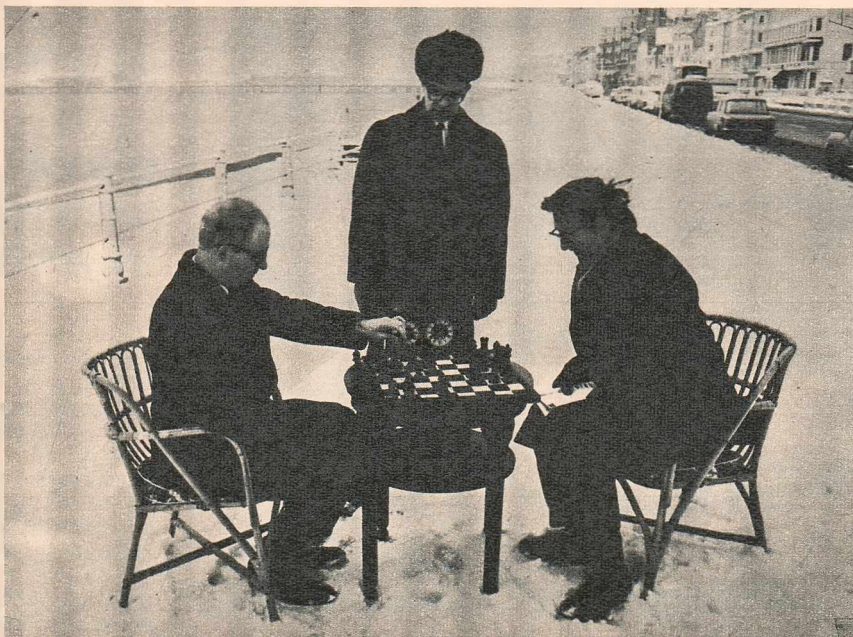

I. CIOARĂ

MATERII PRIME

Arena unde, în momentul de față, ofensiva pentru eliminarea influenței unor monopoluri străine, pentru preluarea controlului național asupra resurselor interne se vădește a fi elementul «la ordinea zilei» — este continentul latino-american.

De-a lungul vremii, politica de acaparare a materiilor prime ale țărilor de la sud de Rio Grande de către «marele vecin» din nord a adus majoritatea acestor state în situația actuală de subdezvoltare, cu o economie bazată în general pe mono producție. Pentru Chile, de pildă, cuprul reprezintă 70% din resursele de devalize ale țării. 80% din exporturile Boliviei le constituie cositorul. Iar cât de tributară este petrolului economia Venezuelei reiese din faptul că aurul negru înseamnă pentru această țară 93% din exporturi și 89% din devalizele obținute. În asemenea condiții este lesne de înțeles ce însemna, pentru astfel de economii, orice perturbare pe piețele materiilor prime — cu atât mai mult cu cât nu o dată «perturbările» au fost organizate pentru a duce la scăderea prețurilor și a face, implicit, jaful și mai crunt. Această situație s-a transformat însă în bumerang. Prefacerile politice ce constituie astăzi o veritabilă forță de atracție s-au petrecut tocmai în acele țări unde repercusiunile exploatarii străine au fost din cele mai nefaste — respectiv în zona «triunghiului andin»: Peru, Bolivia, Chile. Și astfel aceste materii prime încep să-și manifeste adevărata vocație de forță motrice a dezvoltării economice. La Lima, în baza reformelor progresiste inițiate după octombrie 1968 și vizind cucerirea «unei a doua și depline independențe» (măsuri între care menționăm naționalizarea petrolului, principala sursă de energie a țării, legea generală a industriei, reforma agrară etc.) se are în vedere organizarea unui «front național împotriva subdezvoltării» care va avea drept obiectiv coordonarea tuturor forțelor din Peru în scopul asigurării dezvoltării economice și sociale. O «strategie socio-economică a dezvoltării» este luată în considerare și în capitala boliviană, La Paz — acum, după ce, la capătul unui an de frământări politice, au fost înfrinse forțele de dreapta și când statul controlează producția de hidrocarburi, peste jumătate din extracția de mineruri, circa 35% din producția industrială globală. Iar la Santiago de Chile a fost declanșat un întreg program de măsuri «pentru ca țara să poată deveni într-adevăr stăpînă pe resursele sale de bază», cum sublinia președintele Allende — program în centrul căruia se află «chilenizarea cuprului», care să permită finanțarea reformei agrare, reorientarea și dezvoltarea producției industriale pe baze raționale. Cele petrecute în aceste țări nu puteau să nu-și afle un puternic ecou. Îl atestă, de pildă, recenta declarație a președintelui venezuelean Rafael Caldera care, subliniind că țara sa trebuie să pună în valoare, în propriul său folos, bogățiile naționale, menționa: «Avem obligația să adoptăm în această problemă o poziție fermă, corespunzătoare intereselor noastre naționale». Și tot în același context se înscrie și hotărîrea recentă a Comitetului pentru apărarea bogățiilor naturale, de a convoca o conferință latino-americană (în luna iunie, la Lima), în cadrul căreia să fie adoptate recomandări în vederea aplicării unor măsuri comune față de monopolurile străine și promovării unei colaborări mai strînse între statele din această emisferă.

șah pe zăpadă...

Cine știe cât va fi insistat fotoreporterul englez pentru obținerea unei asemenea «poze» insolite. Și aceasta tocmai în toiul Campionatului internațional de șah de la Hastings, la care participă 250 de jucători virtuozii din lumea întreagă. Oricum, după cum vedeți, partida de șah pe zăpadă — și, evident, pe ger — nu pare să constituie pentru campionul american Robert Byrne și partenerul său englez Raymond Keene un exercițiu dezagreabil. Aici, pe cheiul înghețat din Hastings, poate fi asigurat oricum un... cap mai limpede. Singurul martor al înfruntării originale este jucătorul sovietic de șah Nicolai Krogius, care face parte din aceeași grupă în cadrul campionatului internațional.

...și film sub arșiță

Departate de zăpezile care au acoperit în această iarnă furibundă marea insulă engleză, Liz Taylor și Richard Burton îndură chinurile temperaturilor supraînalte sub arșița deșertului african. Într-una din pauzele repetat solicitate în timpul turării filmului palpitant «Operațiunea anti-Rommel», cei doi actori sorb cu neșat băuturi răcoritoare, cu nostalgia — nemărturisită poate — a unei vacanțe hibernale la temperaturi mai acceptabile, unde va în Europa.

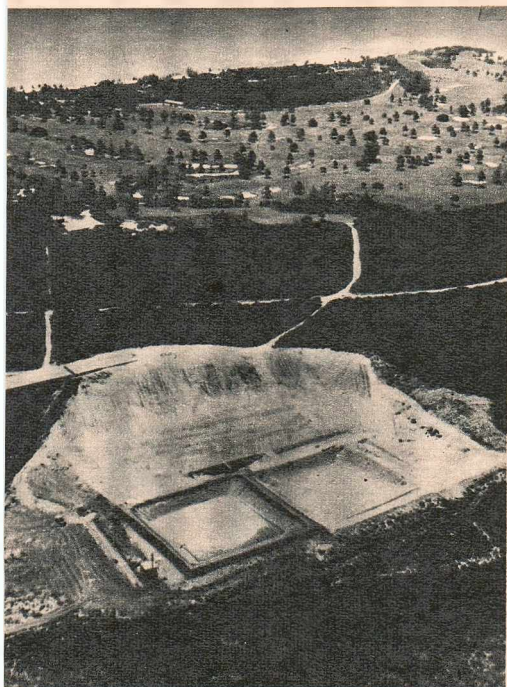
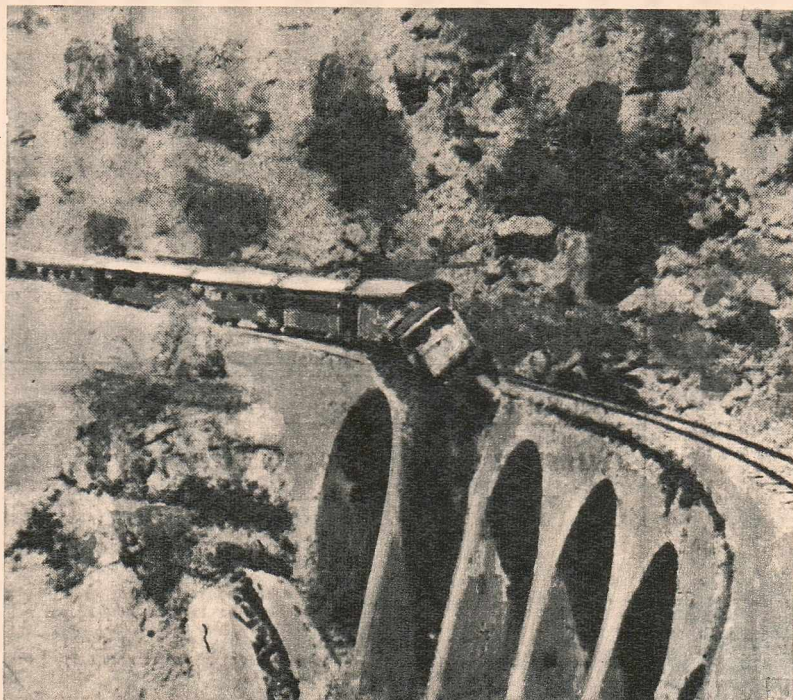

în așteptarea „zilei d”

Pregătirile în vederea «Zilei D» — data de 15 februarie, pentru care a fost hotărîtă în Marea Britanie trecerea de la sistemul monetar duodecimal la cel decimal — se desfășoară în ritm febril. Complicata operațiune face obiectul unei vaste campanii de lămurire a populației, care în «Ziua D» va trebui să știe să se descurce cu noile subdiviziuni ale lirei sterline și noile monede puse în circulație. «Biroul monedei decimale», care s-a ocupat de întreaga acțiune, a organizat recent o conferință de presă în cadrul căreia au fost prezentate, printre altele, o parte din materialele tipărite (foto 1) pentru informarea populației — afișe, broșuri etc. Pentru prevenirea dificultăților inerente începutului se fac de asemenea diverse teste, ca de pildă lecții practice la care participă conductorii de autobuze (foto 2), vehiculele fiind transformate ad-hoc în școli de experimentare a folosirii noului sistem decimal.

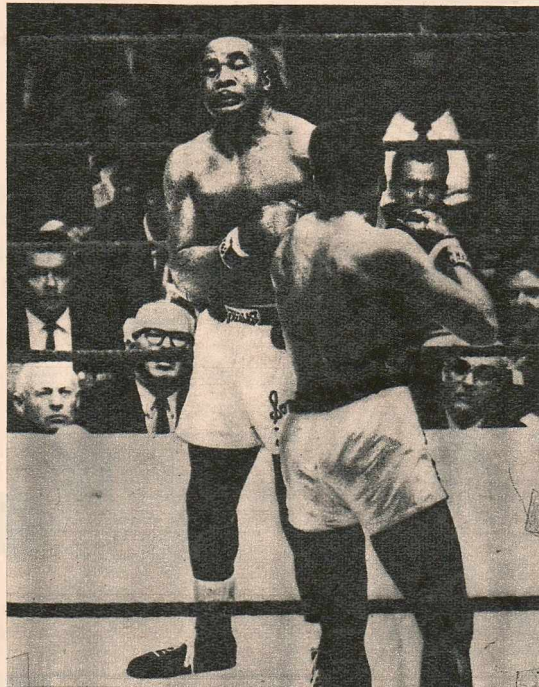
instantaneu sută la sută ▶

Fotografia a apărut pe prima pagină a marelui cotidian american *International Herald Tribune*. A fost achiziționată, la un preț respectabil, la un fotoreporter etiopian care a surprins, mai mult sau mai puțin întâmplător, momentul în care trenul ce face legătura între Keren și Asmará, în Eritreea, s-a prăbușit în gol, datorită unei acțiuni de sabotaj întreprinse de o organizație politică operând în clandestinitate.

oă pentru bahamas ▲

torii uneia din insulele Bahamas, Eleuthera, care su-
u din moși-strămoși de lipsă de apă potabilă, vor avea
um înainte apă la discreție. Apă de ploaie. Dar distilată
apă ce a fost în prealabil captată în acest uriaș rezervor
trimisă apoi pe întreaga suprafață a insulei, care pînă
urind folosea... apă de import.

liston — finish ▲

O moarte fulgerătoare a pus capăt, la 38 de ani, vieții lui
SONNY LISTON — celebrul boxer american de categorie
greă, supranumit și «Mr. Urs» (în fotografie în timpul meciului
cu Cassius Clay). Datorită faptului că soția sa, la reîntoar-
cerea dintr-un voiaj de 10 zile, i-a găsit corpul neînsuflit.
a fost deschisă o anchetă.

cronica de trei secunde

DESTINUL

Citind mereu ziarele, dezvoltându-ne zi și noapte
ul informației — pierdem totuși ceva, treptat-
cat: simțul marilor povești. Faptele nu le mai
țăm ca basme, ca legende, nu le mai integrăm în
fastuos vis eminescian care zice că «vis al morții
ne e viața lumii întregi»...

ă — trebuiau să moară, la sfîrșitul anului, cîțiva
eni. Fuseseră judecați de alți cîțiva oameni și con-
nați la moarte. Mult mai mulți oameni ieșiră pe
ile lumii și implorară iertare pentru cei condam-
Judecătorii se îndurară și iertară, în ultima clipă.
na clipă fu lungă. Cit de lungă? Dar la cîteva zile
aceea, alte mii de oameni priveau bucuroși un
mat meci de fotbal, care de obicei n-are nici o
ură cu moartea. Pînă în ultimul minut, nici una
echipe nu marcă vreun gol. Ultimul minut avea și
de secunde, ca orice minut. Și într-una din cele
e secunde, se marcă un gol. Oamenii înnebuniră
lăcere. În secunda următoare, echipa care primise
gol, egală. Oamenii înnebuniră. Foarte rar un
t e atît de încăpător. Și așa cum în ultima clipă
a oameni nu mai muriră, fiind grațiați — tot așa
capăt al lumii, în delirul lor, oamenii se prăbușiră
e tribuna stadionului și muriră în număr de 66,
o, pe teren, în ultimul minut, în cîteva secunde,
marcă o bombă căzuse peste ei, în plină pace. O

adeverată grămadă de cadavre se înălța pe stadionul
acelui minunat meci de fotbal.

...Mulți ani ne vor trebui ca să legăm aceste știri
într-o poveste stranie a lumii, mulți ani vor fi necesari
ca această poveste să devină o legendă și nesfîrșit de
mulți ani vor sta înțelepții, filozofii, psihanaliztii și
șamanii să dezlege ce a vrut să spună destinul legînd
așa și nu altfel faptele, ultimele știri și ultimele clipe —
în primele zile ale anului 1971.

DESTINAȚIA

Mă voi uita mult mai atent, de azi înainte, la tunuri.
Voi privi — de azi înainte — mult mai atent mitralie-
rele. Voi căuta să fixez — cu alți ochi — bombardierele.
De azi înainte îmi voi schimba optica față de tancuri.
Nu intru în detalii. N-am timp de detalii. Cred că voi
evolua și mă voi uita mai atent la o pușcă. La o hale-
bardă, la o archebuză și chiar la un berbec roman.
Tot ce e armă îmi cere o altă privire, de cînd am aflat
— prin recentul proces al lui Franz Stangl, «călăul
de la Treblinka» între august '42 și august '43, asasinul
a cel puțin 400 000 de oameni — că părul femeilor
omorite era transformat în material pentru asigurarea
etanseității submarinelor.

Cine-mi poate lua dreptul ca de azi înainte să privesc
altfel submarinele trecute, prezente și viitoare? E
totdeauna timp pentru o altă optică.

Radu COSAȘU

agenda

GUNNAR JARRING, repre-
zentantul secretarului general
al O.N.U., care și-a reluat
săptămîna trecută activitatea
de mediator în conflictul din
Orientul Apropiat, a între-
prins o scurtă vizită în Israel,
pentru consultări politice cu
conducătorii acestei țări. Înainte
de întoarcerea sa la New
York, dl. Jarring a declarat
că nu intenționează pentru mo-
ment să viziteze altă țară din
Orientul Apropiat. Cit pri-
vește tratativele purtate cu con-
ducătorii israelieni, într-un co-
municat dat publicității, după
întrevederea cu premierul Gol-
da Meir, se arată că ea a fost
«pozitivă și constructivă».

Marea maestră a romanului
polițist, scriitoarea engleză
AGATHA CHRISTIE, care
a împlinit recent vîrsta de
80 de ani, a pășit acest prag
înalt al vieții și carierei sale
prodigioase lansînd cel de-al
81-lea roman polițist, concomi-
tent cu premiera celei de-a
17-a piese de teatru, de aceeași
faktură palpitantă. Recent, A-
gatha Christie a fost distinsă
cu titlul de «Cavaler al impe-
riului britanic», care se acordă
celor mai marcante personali-
tăți britanice.

Una din temele «arzătoare» lă-
sate moștenire de cel de-al

91-lea Congres al S.U.A. —
dizolvat oficial la 3 ianuarie —
legislaturii următoare ce-și va
incepe lucrările la 21 ianuarie
este proiectul de lege comer-
cială protecționistă prezentat
de senatorul republican WIL-
BUR MILLS. În cercurile in-
teresate dinafara hotarelor
S.U.A. se menționează că a-
cest proiect de lege care «cu-
mulează toate măsurile pro-
tecționiste imaginabile» (Le Fi-
garo) poate duce la un adevă-
rat «război comercial» inter-
occidental.

Chirurgul sud-african CHRIS-
TIAN BARNARD, a cărui
activitate laborioasă în dome-
niul transplanturilor cardiace
i-a conferit o strălucită cele-
britate, s-a remarcat recent pe
plan politic printr-o declarație
publică de condamnare a apar-
theid-ului. El a precizat, într-un
interviu publicat în «Sunday
Express», că nu va accepta să
lucreze într-o instituție medi-
cală care practică discrimi-
narea rasială. Totodată a afir-
mat că, deși este amator de
sport, nu va asista, ca specta-
tor, la acele manifestări spor-
tive din Africa de Sud la care
accesul este permis doar albi-
lor.

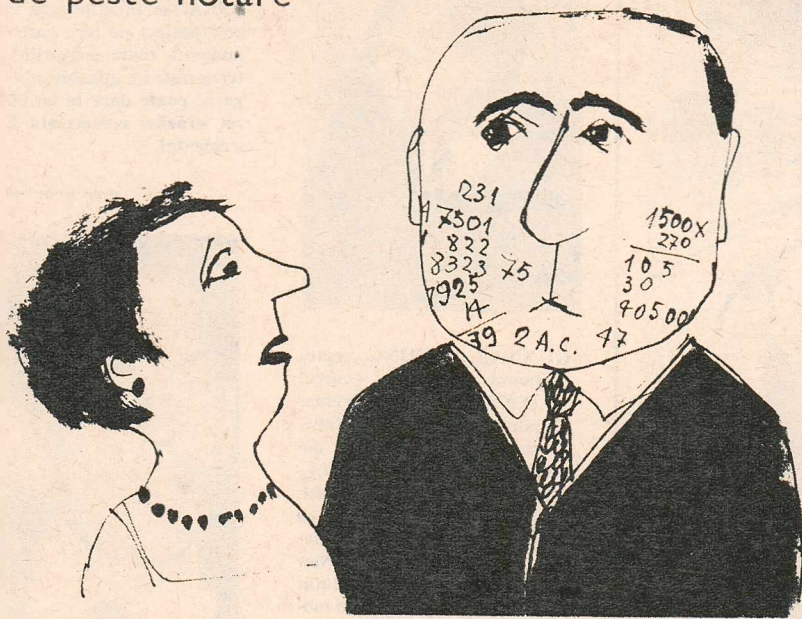

Spre a cinsti amintirea pasto-
rului MARTIN LUTHER
KING, militantul de culoare
asasinat în S.U.A. în 1968, la
Washington a fost creat un
comitet care va acționa pentru
declarația zilei de 15 ianua-
rie, data nașterii lui King, ca
sărbătoare națională cu carac-
ter memorial. O petiție în a-
cest sens semnată de milioane
de americani a fost înaintată
Congresului S.U.A. de însuși
văduva luptătorului pentru pace
și echitate socială.

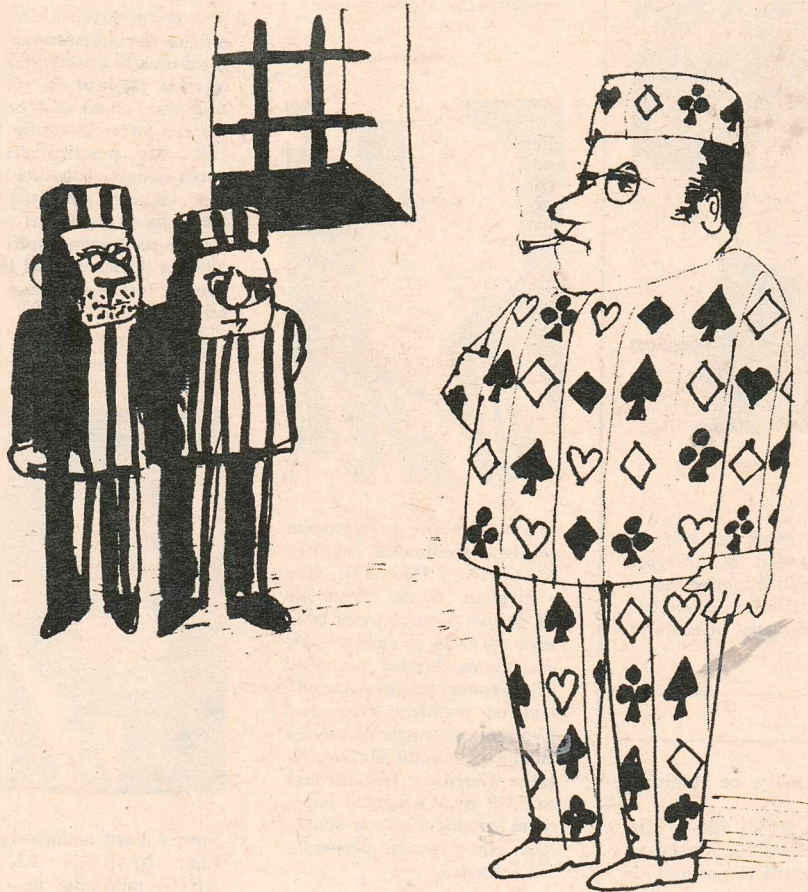
agenda

UMOR

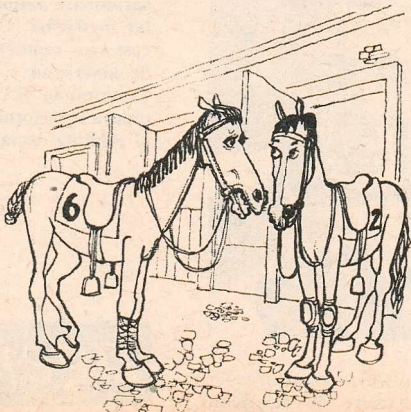
de peste hotare

— Cred că secretara ta exagerează puțin...

— E regele trișorilor de pe Coasta de Azur...

— Dacă câștig Derbyul, imi cumpăr un om de curse...

CÎND ÎNGHEAȚĂ APELE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
										A	P	A
2	A	S	I									
3				P	I	S	T	A		S	C	A
4												
5												
6												
7							A	Z	I			
8												
9												
10												
11						T	U	R	T	U	R	

ORIZONTAL: 1) Îngheață apele (pl.) — Îngheață iarna. 2) Patinatori de elită — Trage sania în ținuturile veșnic înghețate — Topește gheața. 3) Se înscriu ultimele la cuvânt! — Locul de întrecere al patinatorilor de viteză — Se agață de oameni. 4) Înghețat tun (pl.) — Ghețuș. 5) Fi-rește! — Sparge repede gheața... 6) Un tuns! — Înghețat (fig.) — Autorul poeziei «Melancolia copiilor care se dau pe gheață» (Dumitru M.). 7) Cea de anul trecut a campionatului mondial de hochei pe gheață (grupa C și B) a fost găzduită de țara noastră, la București și Galați (pl.) — Ziuă pe care o trăim — Se lasă frig, la urmă! 8) Stă cuminte — Refuz. 9) Fața unei monede (reg.) — Se face iarna din zăpadă — Autorul romanului «Sfinxul ghețarilor». 10) Baraj de gheață ce se formează primăvara pe un râu — Deșertat. 11) Personaj feminin din povestirea «Dezghețul» de Ilya Ehrenburg — Gheață la streșină.

hochei pe gheață. 2) Dezghețat — Se ține tare (fem.). 3) Numai pe margini! — Teren de gheață. 4) Stă la mijloc la hochei pe gheață! — Susținători (fig.). 5) Eroină din romanul «Chemarea ghețarilor» de Alex. Wedding — Trimis pe extrema dreaptă! — Scos în lume de mic copil. 6) De gheață. 7) Organizatorul excursiilor noastre — Început de iarnă! — 1 ianuarie și 1 martie! 8) Lucru mecanic — Evul mediu! 9) Sint (pop.) — Un om cu greutate — Servește la zugrăveli. 10) Localitate în Islanda (sau sloi în anagramă) — Înghețat. 11) Înghețuri (fig.) — Jucătorul de hochei pe gheață din nuvela «Așteptare» de D.R. Popescu. 12) Localitate în Brazilia — Un grad sub zero! — Râu antic în Italia. 13) Oraș în R.P. Chineză — Responsabil cu oglinzile iernii.

Adam STOICA
Cuvinte rare: AROL, OSLI, IRAI, NAR, UEI.

Dezlegarea jocului «PRETEXTE SUB 0°», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) APA TARE — ALES. 2) URCUS — ISTETE. 3) RIULET — PRIAM 4) IM — ELANI — TNA. 5) ACI — LUNA — SN. 6) AVA — APRINS — A. 7) MALARIE — OLIIT. 8) ARD — AC — ODOL. 9) RAUL — ISU — III. 10) I — RAR — TAP — TU. 11) TROIENE — UZAT. 12) INSENSIBIL — E.

Traian STOICA (carte)
Vlad MUSATESCU (disc)
Cornel BOZBICI (plastică)

Sanda FAUR (teatru)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

carte

Poetului Eugen Jebeleanu s-a decernat Premiul internațional de poezie *Etna Taormina* pe anul 1970 pentru volumul de poezie apărute în Italia: *La porta dei leoni* (versiune italiană de Dragos Vrinceanu și Roberto Sanesi. Editura Palazzi) și *Il sorriso di Hiroshima e altri versi* (versiune italiană de Dragos Vrinceanu și F.S. Accrocca. Editura Guanda). Din acest modest colț de pagină trimitem proaspătului laureat al prestigiosului premiu o caldă strângere de mână, exprimându-ne astfel satisfacția pentru această sârbătorească recunoaștere a unei poezii de mari valori umane și estetice.

Aurel Covaci publică la Editura Univers bune tălmăciri din *Versurile spaniolului Don Francisco de Quevedo Y Villegas* (1580-1645).

Magdalena Constantinescu: *Absența din mieznoapte*. Debut editorial. Sensibilitatea poetice și evidentă. De asemenea, capacitatea de a o exprima. Nu de puține ori ne întâmpină versuri și metafore citabile. Îi sugerăm ca pe viitor să se ferească de «poetizări» prețioase, de manieriste exprimări (Editura Eminescu).

● Editura Academiei Republicii Socialiste România inițiază — sub egida Institutului de geografie — o nouă colecție: *Județele țării*. Primul volum: *Județul Vilcea* de L. Bada și Constanța Rusenescu.

● La Editura științifică apare cartea *Suveranitatea de stat și dreptul internațional contemporan* de Gheorghe Moca, lucrare cercetind cu rigurozitate științifică probleme de stringență actualitate.

● Tot la aceeași editură Vasile Buia semnează o carte utilă, tratând despre *Angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor organizațiilor socialiste*.

● În ultimele două numere ale revistei «Familia», Eugen Luca semnează un amplu studiu intitulat *Sadoveanu — scriitor necunoscut*. Imaginii tradiționale a unui Sadoveanu cîntăreț al primitivismului și regresivității, criticul îi opune, convingător, pe aceea a poetului slăvind cultura și efortul civilizatoriu. Această nouă viziune asupra marelui scriitor e ilustrată, printre altele, de opinia privitoare la «dezserafinizarea» haiducului. Considerațiile cu referire la motivul «județului», lauda înțelepciunii etc., constituie de asemenea contribuții substanțiale la înțelegerea adecvată a operei lui Mihail Sadoveanu.

cinema

Rita Tushingham

● *Cîntecele mării*. Francisc Munteanu — instalat cu arme și bagaje pe teritoriul fragil al comediei muzicale. Dintre cîntecele (cîteva vor deveni în mod sigur slagăre) culorii și incurcături răsare un nou actor de film căruia îi spunem «bun venit»: Dan Spătaru. În alte roluri — Natalia Fateeva, Ștefan Bănică, Dumitru Chessa, Reka Nagy, Peter Paulhofer, Emil Hosu, Ion Dichiseanu, Marina Lobșeva, Anca Pandrea. Coproducție româno-sovietică. Scenariul

— Francisc Munteanu și Boris Laskin. *Imaginea* — Aleksandr Selenkov și Iolanda Cen. *Muzica* — Temistocele Popa. *Decoruri* — Giulio Tincu.

● *Semnale pe drum*. Recistigarea demnității — într-un film aflat sub semnul unei remarcabile severități artistice. Regia — Andrzej Piotrowski. În distribuție: Tadeusz Janczar, Leon Niemczyk, Galina Polish, Zygmunt Malanowicz, Międzyzysław Janowski.

● *Circ fără frontiere*. Lumea cercului de pretutindeni, văzută de fantezia reunită a citorva cinești francezi și români: Georges de de la Grandière, Tiberiu Ghidali, Marc de Gastyne (scenariu și regia), Adrian Ianuli, Alain Derobe (imaginea).

● Nu pierdeți, la sfîrșitul acestei săptămîni, la Cinemateca, *Prințul pe iarbă* al lui Renoir.

● Mari actori pe ecranele noastre: Bourvil, William Holden (Pomul de iarnă), Rita Tushingham, Oliver Reed (Capcana), Rod Taylor (Păsările), Audrey Hepburn, Cary Grant (Sarada).

plastică

● *Geta Crăciun-Costin* — pictură și tapiserie. Oricare ar fi denomițiile lucrărilor, imaginile lor se constituie invariabil în același fel: prin expansiunea unor rețele care proliferază în spațiu. O explozie de structuri care se ordonează după jocul pur al fanteziei: un limbaj cifrat, în care iregularitatea forme și transformate în factor expresiv. Imaginile abstracte sînt receptate de privitor doar printr-un efort de participare (Simeza, Bd. Magheru 20).

● Ancorată în lumile miraculoase ale folclorului, *Germaine Stelian* reconstituie în desene momente baladesti («Iedera», «Ana lui Manole» etc.). Imaginile sînt lucrute laborios, fără divagații imprevizibile. Dar ordinea și rigorița nu estompează lirismul imaginii. Acuaarele, mai scolare, reconstituie arhitecturile vechiului Sibiu (Casa de cultură «Fr. Schiller»).

● *Roadele pămîntului* — 91 de fotografii semnate de 51 de fotoreporteri sau pasionați ai fotografiei, imagini care pe lângă valoarea lor artistică au și calitatea de document (Galeriile de artă fotografică, str. Brezoianu 23-25).

● Disputa în jurul celei mai celebre pinze a lui Piçasso — «Guernica» (1937) — s-a încheiat. Pictorul a semnat cu Muzeul artei moderne din New York un protocol care prevede ca muzeul new-yorkez să restituie Spaniei pictura pe care-o deține de 30 de ani, împreună cu toate desenele și studiile preparatorii, în ziua în care «libertățile publice vor fi restabilite în această țară»...

● Un uriaș tezaur artistic care cuprinde zeci de mii de obiecte, printre care colecții de medalii, de arme, antichități, tablouri etc., luate de nazisti din colecțiile particulare în timpul celui de-al doilea război mondial și care au fost ascunse în diverse mine din Austria, vor intra în patrimoniul muzeelor austriece. Ele au fost puse sub sechestru în 1945 și au fost păstrate pînă acum în mănăstirea de la Mauerbach.

muzică

● Azi la Filarmonica: Variațiuni simfonice de Mircea Basarab; Concertul pentru vioară și orchestră de Prokofiev; Simfonia «Patetica» de Ceaikovski. Dirijează *Mircea Basarab*, solistă *Gabriela Ijac*.

● Cu o singură modificare, programul de mai sus se repetă la 18 ianuarie (Concert simfonic pentru studenți) în locul Concertului de Prokofiev, ascultăm Triplul concert pentru pian, vioară și violoncel de Beethoven. Pe podium, un trio de instrumentiști care s-au

Mircea Basarab

impus în trecuta stagiune ca profund cunoscători și sensibili interpreți ai creației beethovene: pianistul *Valentin Gheorghiu*, violonistul *Ștefan Gheorghiu*, violoncelistul *Cătălin Ilea*.

● Semnificativ pentru seriozitatea eforturilor ce se depun în realizarea ciclului de concerte pentru elevi «Întîlnire cu artiștii Filarmonicii» ni se pare programul de «Sonate pentru pian și vioară» de Beethoven, în interpretarea valoroșilor artiști-instrumentiști *Valentin Gheorghiu* — pian și *Mihail Constantinescu* — vioară (17 ianuarie, Ateneu).

● La Studioul de concerte din strada Nufierilor, un dirijor din Iugoslavia, *Angel Surev*, sub a cărui conducere Orchestra simfonică a RTV va prezenta: Suita pentru orchestră de compatrioți dirijorului, compozitorul Kotar Baranovici, în primă audiere; tot în primă audiere — «Variațiuni pentru pian și orchestră pe o temă de colind» de Tudor Ciortea — solist *Alex. Hrisanide*; Simfonia a IV-a de Antonin Dvorak (21 ianuarie).

● Sala Studio a Ateneului găzduiește la 19 ianuarie recitalul de pian *Dan Bădulescu* (Bach, Chopin, Debussy, Carmen-Petra Basacopol) și recitalul de vioară *Arnold Scherer* (Bach, Isaye, W. Berger, Paganini, Tartini, Sarasate).

● Cele trei Sonate pentru pian și vioară de Brahms într-o Integrală a acestor producții din creația marelui compozitor hamburghez. Interpreți sînt violonista *Cornelia Bronzetti* și pianistul *Gabriel Amiras* (20 ianuarie, sala mică a Palatului).

disc

● «Trio de jazz» — titlul sub care apare cel de-al doilea număr din seria «Jazz» — cuprinde un grup de piese înregistrate în 1967, în Suedia, de Guido Manusardi (pian), Sture Nordin (bas) și Al Heath (baterie). Din repertoriul discului se disting: «Poinciana» — de N. Simon, «Blue train» — de Manusardi, «Nigerian Walk» — de Shaughnessy și «Monk's blues» — de Mc Coy Tyner. De reținut excelenta prezentare semnată de Mircea Theodor Ciortea. Mai puțin «publicitara» copertă a mapei (EDE-0476).

● Coborînd cu mai multe trepte sub înregistrarea de mai sus, Lucia Altieri, solistă italiană de muzică ușoară (chiar foarte ușoară!), dă (să zicem) viață citorva melodii mai mult sau mai puțin inspirate. Se străduiesc s-o acompanieze orchestrele Carlo Esposito și Marcello de Martino. Să fi secat, oare, adevăratele izvoare de muzică ușoară demnă de înregistrare pe disc? (45-EDC-10 143).

● Marcel Budală, acordeonist de faimă, a imprimat un nou disc de muzică populară. «La cules de vii», «Sirba lăutărească», «Cîntă cucus de trei zile» și «Sirba de la Podul Iloaiei», sînt doar cîteva din titlurile pieselor incluse în programul înregistrării. Acompaniază orchestra Constantin Mirea (EPD-1246).

teatru

● *Balul hoților* de Jean Anouilh (Teatrul tineretului din Piatra Neamț): reîntîlnire între regizorul Radu Penčiulescu și trupa sa preferată, desfășurată pe teritoriul dramaturgiei abile și spirituale a lui Anouilh, într-un spectacol care nu va mai arunca, e sigur, aceeași sîmîntă de aprigă polemică precum «Lear»-ul ce a infierbîntat lunile acestea viața noastră teatrală. Colaboratori de primă mîină: Gabriela Nazarie (costume), Cecilia Dumitrașcu (mișcare scenică) și actorii Mitică Popescu, Leliu Săndulescu, Const. Cojocar, Adina Pamfil Almăjan, Olga Bucătaru, Th. Dăneti etc.

● La Teatrul de stat din Oradea: spectacol coupé cu caracter omagial, celebrînd centenarul «Societății pentru crearea unui fond al teatrului român» (printre creatorii S.T.R. și neobositul animator al vieții culturale orădene, Iosif Vulcan). O duioasă seară de teatru alcătuită din vechi texte ale vremii: *Gărgăunii dragostei* de Iosif Vulcan, *Trei doctori*, localizare de Virginia A. Vlaicu și *Zoe* de J. Mirande. Regia, pe felii, actorii Dorel Urliceanu, Eugen Țugulea și Jean Săndulescu.

● *Legenda frumoasei Agieea* de Alex. Mitru (Teatrul de dramă și comedie-Constanța): feerie mitologică, construită de Alex. Mitru, cu stiuta-i competență în materie, exercitată în cazul de față asupra mitului «frumoasei adormite», adormită de astă dată nu în codru ci, mai pe gustul localnicilor, în peisajul familiar al țărmului mării. Regia — Val. Muguș, și o distribuție bine alcătuită: Emil Sassu, Manuela Matak, Virgil Andriescu, Sandu Simionică, Ana Mirana, Costel Rădulescu etc.

● *Duet* de Andi Andries: Teatrul Național «Vasile Alecsandri» din Iași, consecvent în promovarea grupului de dramaturgi localnici prieteni ai teatrului, încredinșînd textul interesant al lui Andries regizorului Victor Tudor Popa și scenografului T. Th. Ciupe, ambii oaspeți din Cluj ai teatrului.

● *La mulți ani* Teatrului de Comedie, cu prilejul împlinirii unui deceniu de activitate. O substanțială fișă biografică primită la redacție ne oferă bilanțul artistic al teatrului, care numără pînă la această oră 28 de premiere, 4 200 reprezentații și 2 100 000 spectatori, precum și o serie de prestigioase trofee și turnee internaționale. Urăm trupeii, condusă în prezent de regizorul Lucian Giurcescu, să țină bine în mîini și să consolideze bunul renume al teatrului fondat, în ianuarie 1961, de Radu Beligan.

Gh. Stana (Oradea)

televiziune

REPORTAJ. Sub titlul pe cit de concis pe atît de definitiv, «România '71», și cu semnături calificative, se inaugurează un amplu ciclu de reportaje de pe toate meleagurile țării, organizat pe criteriul unității administrative — județul. În săptămîna care urmează

ză, județele Alba (duminică), Arad (marți), Arges (miercuri), Bacău (vineri).

FILM. Jacques Prevêrt (scenariu), Marcel Carné (regie), Joseph Kosma (muzică), Pierre Brasseur, Serge Reggiani, Yves Montand, Dany Robin (interpretare) se întîlnesc pe unul și același generic de film: «Porțile nopții» (miercuri). «Cînd se arată cucerirea» — un film despre teroarea Mafiei, cu Claudia Cardinale, Franco Nero și, din nou, Reggiani (joi). Mosfilm a ecranizat romanul lui Turgheniev, «Un cuib de nobili». E cu frumoasa Beata Tyszkiewicz (vineri).

TEATRU. Non multa, sed multum: un spectacol Arthur Miller în premieră pe mica scenă, «Prețul», în interpretarea binecunoscută și excelent apreciată de pe scena Teatrului Mic—Ion Marincescu, Doina Duțescu, Tudorel Popa, G. Jonescu-Gion (marți).

MUZICĂ. În locul «Amfiteatrului muzical», un «Album al compozitorilor români» — Paul Constantinescu (duminică). Tot duminică, o Stagiune lirică — «Don Juan» de Mozart. Emisiunea de actualitate muzicală «Ateneu» se anunță, ca de obicei, atractivă (marți). Marina Crilovici, Ludovic Spiess și Nicolae Herlea cîntă pentru Interviziune arii celebre din Rossini, Verdi, Puccini (miercuri). Iar televiziunea bulgară ne oferă o peliculă cu marele Nicolai Ghiurov (sîmbătă).

Stela Popescu

STIINȚĂ. La «Cărți și idei» — o dezbateră pe marginea recentei apariții editoriale «Citindu-l pe Marx» (joi). Un «Panoramic științific» cu sumar dens (vineri).

EMISIUNI-CONCURS. «Unul din doi» (duminică), «Ocolul țării în 8 luni» — județele Brașov, Covasna, Harghita, Sibiu (luni). «Brătara de aur» (marți).

DIVERTISMENT. Cuprinzător program de Varietăți clujene (duminică). «Revista cu trei fete» — ne promite — cîmă din Programul RTV—«30 de minute de umor, muzică și dans». Ni se dau și garanții, cu plăcere acceptate: Melania Ciurte, Liliana Tomescu, Stela Popescu, Mihail Fotino, Sandu Sticlăru, Radu Zaharescu (joi). Cîntă Margareta Pislaru cu formația Savoy (sîmbătă). Teodora Luaciu și Valentin Teodorian în postură ultrasentimentală de interpreți ai vechilor romane (sîmbătă).

SPORT. Există un campionat european de săniște, disputat anul acesta, la Imst în Austria (duminică).

prosport

Prizonomul antrenorului TITUS OZONIC pentru concursul Prosport nr. 3 din 17 ianuarie 1971

I. Bologna-Napoli	1 x
II. Cagliari-Milan	1 x 2
III. Catania-Torino	1 x
IV. Inter-Fiorentina	1
V. Juventus-Foggia	1
VI. Lanerossi-Lazio	1
VII. Roma-Verona	1
VIII. Varese-Sampdoria	1
IX. Bari-Brescia	x2
X. Maserese-Mantova	x2
XI. Monza-Modena	x
XII. Palermo-Reggina	1
XIII. Pisa-Novara	x

FLACĂRA-ALBUM

ENGELBERT HUMPERDINCK împarte cu Tom Jones regatul muzicii ușoare engleze. Ca și «Tigrul din Tara Galilor», Humperdinck datorează o bună parte din succesul său inspiratului manager John Mills.

Foto: KEYSTONE